

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 205

Poznań, poniedziałek dnia 5 maja 1930

Rok XXV

Przed wyborami miejskimi w b. Kongresówce

W najbliższych miesiącach, a nawet tygodniach upływa trzyletnia kadencja większości rad miejskich w b. Kongresówce, między innymi także w Warszawie i Łodzi. Prawdopodobnie zatem jeszcze przed zapowiedzianymi przez p. Sławka wyborami sejmowymi będziemy mieli wybory miejskie w województwach centralnych.

Naturalnie są i tutaj — bo gdzieżby ich po maju nie było? — wątpliwości prawne. Wprawdzie dekret o samorządzie miejskim, na którym w b. Kongresówce samorząd ten się opiera, wyraźnie określa trzyletnią kadencję rad miejskich i magistratów. Ale w r. 1922 Sejm Ustawodawczy uchwalił był niezbyt mądrą ustawę, przedłużającą kadencję ówczesnych organów samorządu aż do uchwalenia nowych ustaw samorządowych.

Skutkiem tej ustawy żywot rad miejskich i sejmików powiatowych został przedłużony o 5 lat, a trwałby nawet do dziś dnia i jeszcze, Bóg wie, jak długo, gdyby w r. 1927 — rząd, chcąc zdobyć dla obozu majowego reprezentację w samorządzie, nie był rozwiązał wszystkich ówczesnych rad i sejmików i nie zarządził nowych wyborów. W ten sposób rząd przekreślił ustawę z roku 1922., gdyż te ciała samorządowe, do których ona się odnosiła, przestały istnieć.

Mimo tego pewne sfery z obozu rządowego, obawiając się wyniku wyborów w obecnej sytuacji, próbowały lansować koncepcję prawną, że ustawa z r. 1922 odnosi się także do obecnych rad miejskich i że skutkiem tego nie obowiązują ich trzyletnia kadencja, a wybory mogą się odbyć tylko tam, gdzie rada zostanie rozwiązana. Pogląd ten forsują szczególnie bebesowcy warszawscy, którzy obecnie posiadają w samorządzie stolicy nieproporcjonalnie do swej siły liczebnej wpływy. Chodzą słuchy, że i p. Sławek radby wybory po miastach odleć, bo daj do późnej jesieni.

Ostatecznie jednak zwycięży prawdopodobnie istotne prawo. Nietylko dlatego, że złamanie go wywołałoby chaos i nieprzychylną dla rządu interwencję Najwyższego Trybunału Administracyjnego, ale także i ze względów politycznych. Trzeba mianowicie na wyborach samorządowych przeprowadzić próbę sił przed ewentualnymi wyborami sejmowymi. Przegrana na tym terenie nie będzie taką katastrofą, jaką mogłyby być zbyt pochopnie zarządzane wybory sejmowe.

Zarówno z tych ogólnie - politycznych powodów, jakoteż i dlatego, że samorząd zyskuje sobie w naszym życiu państwowym coraz większe znaczenie. Nadchodzące wybory miejskie, zwłaszcza w Warszawie i Łodzi, będą i ciekawe i ważne. Ostatnie wybory z r. 1927 przyniosły znaczne sukcesy socjalistom. Wpadły w ich ręce: Łódź, Lublin, Siedlce, Płock. Utrzymali, a nawet wzmocnili się jeszcze w Radomiu i Piotrkowie.

Wielka manifestacja Młodych O. W. P. nad brzegiem morza

Charakter antyniemiecki zjazdu — Jego podniosły przebieg
Odparcie prób zakłócenia zjazdu

Gdynia, 5. 5. (Tel. wł.) W dniach 3 i 4 maja odbył się w Gdyni zjazd kierowników Młodych Obozu Wielkiej Polski z całej Rzeczypospolitej. Frekwencja zjazdu była nadzwyczajna, gdyż stawiło się 1124 delegatów, władz terytorjalnych O. W. P. reprezentujących wszystkie warstwy i stany społeczeństwa. Wraz z gośćmi zjazd liczył 1200 członków.

Młodzi uczestniczyli najpierw w uroczystym nabożeństwie, odprawionym z okazji święta narodowego, poczem odmaszerowali czwórkami na ulice miasta, gdzie ustawili się po obu stronach jezdnii, by witać przechodzący pochód trzecio-majowy Oddziału marynarki wojennej przyjęto z niesłychanym entuzjazmem. Również gorąco witano harcerzy, sokolów, delegacje organizacji kaszubskich, kolejarzy itd., czego nie można powiedzieć o grupce „Strzelca“ i oddziałach „sanacyjnej“ Federacji Pracy.

Po obiedzie odbyło się plenarne zebranie, które zagał oboźny powiatu morskimi i komisarz zjazdu p. Łucjan Rybiński, wyrażając radość, że może powitać nad brzegiem morza tak licznych przedstawicieli młodego pokolenia polskiego. Przewodnictwo zjazdu objął p. Ryszard Piestrzyński z Poznania, poczem w imieniu władz Obozu przemawiali oboźni dzielnicy zachodniej p. Zygmunt Pluciński i przewodniczący wydziału wykonawczego Obozu Wielkiej Polski p. wojewoda Dębski, który w płomiennym przemówieniu wzywał młodzież do czynnej i energicznej akcji.

Pierwszy referat wygłosił p. Jan Rembieliński, który, wskazując na niebezpieczeństwo niemieckie i wyzyskiwanie przez Niemców ogólnego zniżenia dla przeprowadzenia swoich planów odwetowych, stwierdził, że zadaniem młodego pokolenia w Polsce jest przeciwstawianie się zniżeniu w naszym społeczeństwie, by na ekspansję niemiecką odpowiedzieć ekspansją narodową Polski.

Następny mówca dr. Tadeusz Bielecki wskazał na zadania Młodych w wewnętrznym życiu polskim, gdzie na leży nareszcie zaprowadzić ład i porządek, opierając życie państwowe o twórcze czynniki narodowe.

Dr. Dzdzisław Stahl odczytał i uzasadnił następnie rezolucję o charakterze stanowczym w stosunku do Niemiec. Po wyczerpaniu porządku obrad, przewodniczący zamknął zebranie okrzykiem na cześć wielkiej Polski pod rządami narodowymi oraz Romana Dmowskiego. Wszystkie przemówienia wywołały niebawem entuzjazm.

Przygotowane od kilku dni próby zakłócenia zjazdu przez szturmujące „bojówki“, złożone z mętów portow-

wych, stojących na usługach „sanacji“, zupełnie się nie udały. Kilkakrotnie ataki odparto zwycięsko. Bomby iżawiące rzucone na salę w niczem nie zmieniły porządku obrad, które przewodniczący ze spokojem doprowadził do końca wśród niesłabnących owacji. Wskutek wywiązanych walk dwóch Młodych O. W. P. zostało ciężiej rannych od uderzeń kamieniami. Po stronie przeciwnej ciężiej ranne były cztery osoby.

Policja interwenjowała początkowo słabo, dopiero, gdy zwrócono jej uwagę, że Młodzi gotowi sami zapewnić bezpieczeństwo w mieście, zabrawa się do usuwania bojówek „sanacyjnych“. Nastrój wśród Młodych był tak bojowy, że tylko interwencja oboźnych i osób starszych wstrzymała ich od bardziej energicznego reagowania na prowokację „sanacji“, chcące udaremnić zjazd, który przedewszystkiem miał silny front wobec Niemiec.

Po obradach zgodnie z programem wyruszone czwórkami ze śpiewem na ustach na Kamienną Górę. Wymaszrowujące z miejsca obrad oddziały Młodych zgromadzona publiczność przyjęła oklaskami. Z Kamiennej Góry pochód zeszedł nad brzeg morza, gdzie odśpiewano „Jeszcze Polska nie zginęła“ oraz wniesiono okrzyki na cześć morza polskiego, wielkiej Polski i Dmowskiego. Ten akt zaślubin z morzem Młodych, z których przeważna część dotąd go nie widziała, był najbardziej podniosłym momentem zjazdu.

Następnego dnia odbyła się odprawa wszystkich kierowników powiatowych, na której naczelnie władze Obozu wydały instrukcje organizacyjne na przyszłość.

Pozatem w ciągu dnia odbywały się wycieczki statkiem na Hel. Kilka razy powtórzyły się jeszcze prowokacje ze strony niektórych agentów „sanacji“, które szybko likwidowano. W niedzielę wieczorem Młodzi rozjechali się do domu.

Nastrój wśród Młodych O. W. P. był wspaniały. Widok morza polskiego, jak i cały przebieg zjazdu pozostał wśród nich niezatarte wrażenie na całe życie. Mieszkańcy Gdyni również żyli pod znakiem zjazdu. Wbrew twierdzeniom Polskiej Agencji Telegraficznej, której komunikat roi się od fałszów, publiczność nietylko nie reagowała przeciw Młodym, ale między nią a Młodymi nawiązał się natychmiast serdeczny stosunek w czasie defilady w dniu 3 Maja. Jak stwierdziła sama policja, ataków dokonywały męty portowe, nie mające nic wspólnego z miejscową ludnością.

Od redakcji: Do szczegółów zjazdu i omówienia jego doniosłości powrócimy jutro.

W Warszawie zdobyli 28 mandatów na ogólną ilość 120.

Powodzenie obozu rządowego było względne. W porównaniu ze stanem poprzednim „sanacja“ niby zyskała, bo przedtem nie miała nic. Jednak jak na stronnictwo rządowe, rozporządzające rozmaitemi „argumentami“, zyski te były wszędzie bardzo skromne. W Warszawie razem ze „Stanem Średnim“ zdobyło zaledwie 16 mandatów (na 120); mniej więcej podobny stosunek był i gdzieindziej. Jednak przy poparciu Żydów i socjalistów (nie mówiąc już o nacisku) udało się „sanacji“ obsadzić sze-

reg krzesel burmistrzowskich, jak n. p. w Kielcach, Włocławku, Ostrowcu, a później także w Sosnowcu, nie mówiąc o mniejszych miastach.

Oboz narodowy, walcząc równocześnie na 3 fronty: z „sanacją“, socjalistami i Żydami, poniósł dość znaczne straty, przedewszystkiem w Łodzi. W Warszawie obronili się, przeprowadzając 47 radnych (w tem 12 z Ch. D.). W mniejszych miastach prawie wszędzie ponieśliśmy pewne straty na rzecz bądź „sanacji“, bądź P. P. S.

Co będzie teraz? Nie chcemy tego przesądzać. Musimy jednak stwierdzić,

że od r. 1927 dużo się zmieniło i dla „sanacji“ i dla socjalistów i dla nas. Tam, gdzie w roku ubiegłym wskutek ponownego rozwiązania rad miejskich odbywały się nowe wybory, sytuacja była zgoła inna, niż w r. 1927. Dość wspomnieć Lublin, gdzie uzyskaliśmy największą ilość mandatów, bijąc i „sanację“ i P. P. S.

Ludzie zmądrzeli — po szkodzie. Czas „radosnej twórczości“ dawno wywietrzył im z głowy. Zapewne nie wszystkim jeszcze, ale ogromnej większości. Nie bez znaczenia będzie także dla Kongresówki przykład z zachodu. Pójdziemy do wyborów w Warszawie, Łodzi i gdzieindziej — za przewodem Poznania. Przeszliśmy Wartę, przejdziemy i Wisłę!...

Unieważnienia wyborów

W sprawie unieważnienia wyborów praca Sądu Najwyższego nie jest jeszcze zakończona. Warto jednak zrobić zestawienie dotychczasowych uchwał:

Unieważniono dotąd wybory do Sejmu w sześciu okręgach, a to: Sandomierz (5 mandatów), Gniezno (5 mandatów), Święciany (6 m.), Kowel (5 m.), Łuck (5 m.), Lida (7 m.), razem unieważniono 33 mandaty poselskie. Działo się one następująco: B. B. stracił 13 mandatów, mniejszości narodowe 9, P. P. S. 3, „Wyzwolenie i Chrz. Dem.“ po 2, po jednym mandacie unieważniono klubom: Narodowemu, N. P. R., „Piastowi“ i „Stronnictwu Chłopskiemu“.

Ponadto Sąd Najwyższy unieważnił wybory w woj. wolińskim do Senatu, gdzie mandaty przypadły B. B. oraz mniejszościom.

Z dokonanych dotąd wyborów uzyskali mandaty: P. P. S. 1 (stracony 1), „Wyzwolenie“ 1 (stracony 1), Str. Chłop. 2 (w tem zyskany 1) oraz Klub Nar. 1 (zyskany).

„L'Action Francaise“ o Prusach Wschodnich

Paryż, 5. 5. (PAT) „L'Action Francaise“ omawia stosunek Rzeszy niemieckiej do jej kresów wschodnich. Zaznaczywszy, że Prusy Wschodnie nigdy nie były krajem prawdziwie rolniczym i że hodowla bydła została tam wprowadzona w tym celu, aby zaradzić w pewnej mierze słabej wydajności ziemi, pismo podkreśla, że kraj ten jest przedmiotem szczególnej pieczołowitości Hindenburga, tak samo jak był on ukochanym dzieckiem Wilhelma II i Bismarka.

Idea „Drang nach Osten“ jest nadal kierowniczą myślą polityki Rzeszy niemieckiej, podobnie jak za czasów cesarstwa. Prusy Wschodnie stanowią typowy przykład obszaru kolonizacyjnego, pozbawionego węzłów terytorjalnych, geograficznych i gospodarczych z Rzeszą niemiecką. Pomocze pozostawało pod panowaniem niemieckim zaledwie 294 lat, do Polski zaś należało przez 632 lat. Pojawienie się nanowo państwa polskiego, przyciągającego do siebie liczny żywioł słowiański Prus Wschodnich, niepokoi Niemców i tem się prawdopodobnie tłumaczy fakt, że republika niemiecka chciałaby grać rolę państwa opatrnościowego dla Prus Wschodnich, tak jak Fryderyk Wilhelm chciał być ojcem tego kraju.

PRZY ZAKUPACH ZWAŻAJ
CZY JESTEŚ W SKLEPIE
POLSKIM I CHRZEŚCIJAŃSKIM!

Zamknięcie za okres budżetowy 1929-30

Niech się nie dziwią czytelnicy, że dosyć często powracamy do zagadnienia budżetu. Jednak jest to konieczne. Dyskusja na temat kryzysu gospodarczego, jaki przeżywamy, doprowadziła już do zgodnego stwierdzenia, że jedną z najważniejszych tego kryzysu przyczyn jest nadmierne obciążenie produkcji rozmaitymi daninami na pokrycie budżetów państwa, samorządów i zakładów ubezpieczeniowych. Chodzi teraz o to, aby z tego stwierdzenia wyciągnąć praktyczne wnioski, co nie jest łatwe, albowiem ci, co rządzą, bronią się energicznie przed zmniejszeniem budżetów, dowodząc, że nie podobna gospodarować — taniej. Jeśli nawet zrobi się gdzieś pewne oszczędności, to zaraz wyda się tyleż lub nawet więcej na inne cele.

Dowód takiej gospodarki budżetowej daje świeżo ogłoszone zamknięcie za okres budżetowy 1929-30.

Jak wiadomo budżet na ten rok przewidywał wydatki w sumie 2.936 milionów. Do tego przyszły jeszcze kredyty dodatkowe, uchwalone przez Sejm, już pod koniec okresu (1. lutego r. b.) w sumie 52 milionów i 72 miliony, wydane przez rząd w czasie, gdy Sejm był zamknięty, jako t. z. wydatki „nagle” na zasadzie bardzo dowolnej interpretacji artykułu 6. ustawy skarbowej.

W ten sposób budżet po stronie wydatków urósł do sumy 3.060 milionów. A ponieważ wydatek na emerytury wynosił o 25 milionów, a na renty inwalidzkie o 2,6 miliona więcej, niż przewidywano w budżecie, zatem pełne wykonanie całego budżetu kosztowałoby 3.088 milionów.

Wobec tego, że dochody w tym samym czasie dały 3.031 milionów, przeto po raz pierwszy od roku 1925 — groził nam — deficyt budżetowy. Nie było rady: trzeba było przeprowadzić oszczędności w drodze t. z. kompresji wydatków, które dokonano w następujący sposób:

Tytuł części budżetu	Wydano mniej o tys. zł
Władze naczelne (prezydent, Sejm, Senat, Kontrola Państwa, prezydium Rady Ministrów)	2.086
m. spraw zagranicznych	554
m. spraw wojskowych	5.534
m. spraw wewnętrznych	7.390
m. skarbu	17.624
m. sprawiedliwości	10.113
m. przemysłu i handlu	5.101
m. komunikacji	1.109
m. rolnictwa	7.427
m. wyznań rel. i ośw. publ.	22.930
m. robót publicz.	7.630
m. pracy i opieki społ.	2.922
m. reform rolnych	14.640
m. poczt i telegrafów	315
dlugi państwowe	8.393
doptata do przedsiębiorstw	2.999
razem	116.679

Ogółem kompresja budżetu wyniosła 116.679.000 zł. Ponieważ zaś, jak wyżej powiedziano, na emerytury i renty inwalidzkie wydano o 27,5 miliona więcej, niż przewidywano w budżecie, zatem kompresja wynosi netto — 89 milionów.

Odjąwszy tę sumę od ogólnej sumy budżetu, wynoszącego wraz z kredytami dodatkowymi i „nagłymi” wydatkami 3.060 milionów, otrzymamy 2.971 milionów, jako sumę rzeczywistych wydatków za rok 1929-30. Jest to suma o 35 milionów wyższa od wydatków, uchwalonych w pierwotnym budżecie sejmowym.

Jak więc widzimy, budżet „poprawiony” jest wyższy od niepoprawionego. Prawda, że nie o 563 miliony, jak w roku 1927-8, ani o 135 milionów, jak w roku następnym, ale zawsze — wyższy. Trzeba przytem pamiętać, że w roku 1927-8 wydano ogółem 2.554, a w następnym 2.808 milionów, gdy w r. 1929-30 aż 2.971 milionów, choć pod względem gospodarczym był to rok znacznie gorszy od poprzednich.

Politycznie rząd postawił na swoim. Na co chciał, na to znalazł pieniądze, natomiast 117 milionów, choć je Sejm uchwalił, zdusił w kompresji. Nie wielka to jednak pociecha dla rządu, a już żadna dla całego kraju w ogóle, a dla życia gospodarczego w szczególności. — Dla kraju ważne jest przede wszystkim to, że choć budżet sejmowy na 2.936 milionów był — jak na ubiegły rok — warunkowo za wysoki, to jednak rząd wydał jeszcze o 35 milionów więcej.

A najgorzej, że na tem jeszcze nie koniec. Pozostaje bowiem jeszcze trzymiesięczny t. z. termin ulgowy, w któ-

rym będzie można dokonywać wydatki inwestycyjne na rachunek ubiegłego okresu. Ile się wyda, to dzisiaj nie wiadomo. W każdym razie nie mniej niż 20 milionów, czyli, że mimo „kompresji” ogólna suma wydatków dojdzie do trzech miliardów.

Wprawdzie starczy na to wszystko, bo dochody przyniosły 3.031 milionów. Ale tu właśnie jest cały sęk zagadnienia.

Sytuacja w Polsce według „Timesa”

W dwóch artykułach p. t. „Impas w Polsce”, warszawski korespondent londyńskiego „Timesa” zajmuje się „impasem konstytucyjnym, który powiększa się w miarę postępu czasu”. Autor kreśli takie uwagi ogólne:

„Niema wielkiego znaczenia, jeśli politycy partyni, którzy stanowią nieliczną grupę zawodową, oskarżają rząd, że łamie prawo, że jest arbitralny, i że nie posiada planu; wszak nie mogą oni zrobić nic więcej. Lecz oczywiście może to wszystko nabrać znaczenia, gdyby kraj doszedł do wniosku, że ręka kierownicza utraciła swoją siłę, że wielki plan konstytucyjny istniał tylko w wyobraźni oddanych zwolenników, lub też, że okazał się niemożliwym do wprowadzenia w życie i że niema innego, któryby można postawić na jego miejsce. Po raz pierwszy od czasu rewolucji majowej 1926 r. warunki same prowadzą do podobnych sceptycznych sądów. Położenie gospodarcze jest złe, to znaczy, że rząd nie może liczyć nawet na skromny dobrobyt ludności. Dwie trzecie tej ludności, żyje z rolnictwa; jest to warstwa, która nie może być pobudzona do czynnej akcji przeciw jakiejś formie rządu, chyba, że zbiednieje i utraci wiarę, jak się to dzieje obecnie. W takich czasach zaatakowana dyktatura powinna wykazać śmiałość decyzji; nie ma się jednak tego wrażenia, by to nastąpiło w Polsce, jeśli się ma w pamięci wahania ostatnich dwunastu miesięcy”.

System rządu w Polsce określa korespondent „Timesa” jako „niekonstytucyjną dyktaturę pod postacią rządów parlamentarnych”.

„Są rzeczy — powiada — które rząd marszałka Piłsudskiego chciałby zrobić, lecz których nie może próbować zrobić; są rzeczy, które próbuje zrobić, lecz których zrobić nie może; są wreszcie rzeczy, które zostały zrobione, lecz które wywołały takie potępienie Sejmu, iż następstwem ich jest powstanie nowych ograniczających rząd trudności”.

Korespondent uważa obecny system rządzenia Polską za tak samo wyjątkowy, jak system elekcyjny, który posiadała Rzeczpospolita w dawnych wiekach.

Opinia polska była gotowa — wyklada korespondent — obdarzyć zaufaniem dyktatora, któryby poprawił kraj ku

Tarcia wewnętrzne w B. B.

Nasz korespondent warszawski donosi:

O rozdźwiękach w łonie B. B. pisano niejednokrotnie. Prasa „sanacyjna” zaprzeczała tym doniesieniom jak najbardziej stanowczo. Jednakże p. Sławek w swoim przemówieniu ostatnim w klubie B. B. przy objęciu stanowiska premiera, wspominał o wewnętrznych nieporozumieniach. Teraz zaś mamy oficjalną rezolucję jednej z frakcji B. B., rezolucję, wypowiedzianą się jasno przeciwko ostatniej fazie taktyki kół pułkownikowskich.

Chodzi mianowicie o akcję b. premiera Świtalskiego. Jemu to p. Sławek powierzył kierownictwo B. B. w kraju. P. Świtalski zaczął jeździć po kraju, orjentować się w nastrojach społecznych, a równocześnie stwarzać formy organizacyjne dla stronnictwa rządowego. Otóż przeciwko tej formie organizacyjnej zdecydowanie wystąpiło Zjednoczenie Pracy Wsi i Miast, organizacja, wyłoniona zpośród dawnego Związku Naprawy. Na posiedzeniu zarządu głównego tej organizacji, powzięto dn. 27 z. m. następującą wymowną rezolucję:

„Zarząd główny Zjednoczenia Pracy Wsi i Miast stwierdza ponownie i z całym naciskiem, że interes państwa wymaga jaknajwyższej stabilizacji stosunków politycznych. Koniecznym warunkiem tej stabilizacji jest:

„1. przeprowadzenie naprawy ustroju Rzplitej w sposób uniemożliwiający powrót stosunków politycznych do stanu rzeczy sprzed maja r. 1926;

„2. istotne skonsolidowanie tych czynników obozu marszałka Piłsudskiego, które szczerze pragną realizacji zasadniczych haseł przelomu majowego;

„Zjednoczenie Pracy Wsi i Miast stwierdza równocześnie, że nadawanie w

Równowagę, a nawet pewną nadwyżkę w trzymiliardowym budżecie, zawdzięczamy wyciśnięciu z obiegu gospodarczego tej ogromnej sumy na rzecz skarbu państwa. Stało się, jak nieraz w życiu: dziecko przyszło na świat względnie zdrowe, ale matka ciężko choruje i polepszenia nie widać.

Czwarty rok rządów pomajowych zamyka się budżetem „poprawionym”, ale najwyższym i najcięższym z dotychczasowych. M. K.

lepszego przyszłości, lecz obecnie daje się zauważyć zmiana w opinii.

„Platon powiada, że jeśli prawo jest łamane przez rządzących, którzy nie posiadają wiedzy i rzadzą się interesami egoistycznymi, to następstwa są bardzo złe; w braku prawdziwie dobrego rządzącego najlepszą rzeczą, choć gorszą niż dobry rządzący, jest ściśle przestrzeganie prawa. Rozpowszechnianie się w Polsce podobnego sposobu myślenia, a nie miłość do wspólności demokracji, może wywołać reakcję przeciw sanacji i jej działaniu”.

Dalsze rządzenie przy pomocy tego systemu staje się niemożliwe.

„Stronnictwa zostały pchnięte do buntu, który grozi tem, że system ten dalej nie będzie mógł być praktykowany. Żądają one likwidacji dyktatury i popierają te swoje żądania głosowaniami”.

Ponieważ korespondent „Timesa” jest zdania, że jest mało prawdopodobne, by marszałek Piłsudski skasował Sejm i ogłosił nieograniczoną dyktaturę, więc sądzi, że prędzej czy później rząd zarządzi wybory. Trudno jest przewidzieć wynik wyborów, lecz

„przeważa opinia, że prawidłowe wybory nie wzmocniłyby rządu. Ludność jest zawsze skłonna do głosowania przeciw rządowi, gdy ma puste kieszenie, a inteligencja ma mniej sympatii do złośliwych i pogardliwych praktyk, niż to się „sanacji” wydaje. Wybory, przeprowadzone według dawnych wzorów, rumuńskich, mogłyby dać potrzebny rządowi ilość posłów, lecz wyrządziłyby nieobliczalne szkody krajowi”.

Nie należy jednak przypuszczać — kończy korespondent — by taki czy inny wynik wyborów mógł doprowadzić do likwidacji „sanacji”, która opiera się na armji. Co się tyczy zaś nowej konstytucji, to przyczyni się „sanacja” do jej wprowadzenia tylko wówczas, jeśli będzie pewna, że odda ona władzę w jej ręce.

Nie można powiedzieć, by analiza stosunków w Polsce, dokonana przez warszawskiego korespondenta londyńskiego „Timesa” była bardzo optymistyczna.

terenie BBWR form organizacji partyjnej zaprzecza dotychczasowemu charakterowi Bloku, który jest i powinien być jedynie reprezentacją parlamentarną zespołu wszystkich czynników, stojących na gruncie przelomu majowego”.

Trzeba przeczytać uważnie tę rezolucję, by się przekonać, ile w niej jest gorczy i ile zawiera ona protestu przeciwko panującemu stosunkom. Mamy stwierdzenie płynności istniejących stosunków, jakkolwiek cztery lata władzy stanowiły dostateczny okres czasu do wewnętrznej stabilizacji. Mamy przeciwstawienie się stanowcze p. Sławkowi, który, zapowiadając niezwoływanie obecnego Sejmu i nowe wybory, przekreśliła temsamem możliwość rewizji konstytucji, do czego ten Sejm jest konstytucyjnie powołany i na co wskazywało orędzie Prezydenta przy otwarciu tego Sejmu. Mamy podkreślenie konieczności skonsolidowania „istotnego” kół „sanacyjnych”, które chcą „szczerze” realizować „hasła przelomu majowego”; rezolucja przeto stwierdza, że owej konsolidacji, o której tak szeroko zapowiadał, niema wcale, a owszem w łonie „sanacji” istnieją czynniki, które nie odnoszą się szczerze i otwarcie do „sanacji”.

Ustęp ostatni jest najważniejszy, gdyż potępia on akcję p. Świtalskiego, prowadzoną pod auspicjami p. Sławka i całego obozu pułkownikowskiego. — Stwierdza on, że p. Świtalski i p. Sławek, którzy głosili walkę z „partynictwem”, sami nadają w kraju B. B. formy organizacji partyjnej. Czegoż więcej potrzeba?..

Na czele Zjednoczenia stoi wiceprezes B. B. W. R. pos. Zdzisław Lechnicki.

**KUPUJMY CEGIELKI NA BURSE
RZEMIEŚLNICZĄ**

Walne zebranie Koła Miast Wielkopolski

Prezydent Ratajski złożył prezesurę Koła, jego następcą wybrano p. Barciszewskiego z Gniezna

W piątek 2 bm. odbyło się w ratuszu poznańskim posiedzenie zarządu Koła Miast Wielkopolski, na którym przewodniczył poraz ostatni prezydent m. Poznania p. Cyryl Ratajski. Witając zebranych, oświadczył, że jest wyčerpany i swym urzędem, jako prezydent miasta, tak zajęty, że musi złożyć swój urząd prezesa Koła Miast Wielkopolski. Oświadczenie to przyjęto z ubolewaniem do wiadomości. Postanowiono jednomyślnie wyrazić ustepującemu prezesowi podziękowanie wszystkich miast wielkopolskich za długoletnią działalność dla dobra Związku.

Jako kandydatów na stanowisko prezesa wysunięto prezydenta m. Bydgoszczy dr. Śliwińskiego i prezydenta m. Gniezna p. Barciszewskiego. Na walnym zebraniu które odbyło się pół godziny później w sali posiedzeń rady miejskiej i na którym przewodniczył prezes rady miejskiej m. Bydgoszczy p. Bayer, wybrano jednogłośnie prezesem Koła p. Barciszewskiego, a wiceprezesem dr. Śliwińskiego. Do Zarządu na okres 2-letni wybrano następujące osoby: pp. radcę magistrackiego Czasza z Poznania, burmistrza Scholla z Szamotuł, burmistrza Polskiego z Środy, prezesa rady miejskiej Sokolowskiego z Wronek, burmistrza Klemczaka z Krotoszy, burmistrza Bukowskiego z Żnina, burmistrza Maćkowiaka z Kościana i burmistrza Holanda z Buku, a jako zastępców pp. burmistrza Tyczewskiego z Mogilna, burmistrza Koniecznego z Nowego Tomyśla i burmistrza Śniateckiego z Rakoniewic. Do Komisji rewizyjnej zostali wybrani pp. prezes rady miejskiej Bayer z Bydgoszczy, burmistrz Kowalski z Leszna i burmistrz Rybarczyk z Kechni.

Z ogłoszonego sprawozdania wynika, że do Koła należy 100 miast z 203 głosami. Koło zajmowało się w ubiegłym roku sprawozdawczym całym szeregiem spraw miejskich, jak n. p. sprawami podatkowymi, podatkiem krajowym, sprawą utworzenia kamieniołomów, sprawą jarmarków, kontygentu budowlanego i rozmaitymi innymi. Rachunki kasowe za ubiegły rok sprawozdawczy zostały zbadane przez pp. burmistrzów Kowalskiego z Leszna i Polskiego z Środy; na wniosek komisji rewizyjnej udzielono skarbnikowi wzgl. zarządowi pokwitowania. W sprawie opinijowania budżetów miast niewydziałonych z powiatów przez starostów powiatowych, udzielił bliższych informacji radca magistracki Motyliński, a dłuższą krytykę w tym przedmiocie wypowiedział członek magistratu p. Marcin Donaj z Kościana, ubolewając nad tem, że miasta nasze jakkolwiek ordynacja miejska dla naszej dzielnicy powiada wyraźnie, że władzą nadzorczą nad miastami niewydziałonemi naszej dzielnicy jest Województwo wzgl. Izba Wojewódzka, miasta te przyszły już pod nadzór starostów wzgl. Wydziałów Powiatowych. Według zarządzenia Województwa, budżety miast niewydziałonych badali przed ich zatwierdzeniem przez Województwo, pp. starostowie, tak, że wiadomości o ich zaopinijowaniu zależało zatwierdzenie budżetów. Wysunięto też wniosek, ażeby bronić się wszelkimi siłami przeciw nadaniu władzy nadzorczej nad miastami niewydziałonemi starostom powiatowym.

Po udzieleniu szczegółowych informacji przez p. burmistrza Scholla o działalności Związku Miast w Warszawie, zamknął nowy prezes Koła, p. prezydent Barciszewski walne zebranie.

Odnaczenie prof. Dembińskiego.

Oxford, 5. 5. (PAT) Odbyła się tu uroczystość nadania doktoratu honorowego prof. Br. Dembińskiemu b. prof. historii uniw. we Lwowie. Obecnie honor. prof. uniw. poznańskiego, prezesowi międzynarodowego kongresu historycznego, mającego się odbyć w Warszawie w 1933 r.

Skinol
do przefarbowania
obuwia

Wybory w Królewskiej Hucie

Niemcy stracili 9 mandatów

Królewska Huta, 5. 5. (PAT) Wczoraj odbyły się tutaj wybory do rady miejskiej. Uprawnionych do głosowania było 37.574 osób, głosowało 35.161 czyli około 96 proc. Poszczególne listy uzyskały: Lista nr. 1 Blok jednocy robotniczo-chłopskiej (komuniści) 2.307 głosów i 3 mand. Lista nr. 2 i 8 — Nar. chrześcijański Zjedn. Pracy („sanacja” — red.) i PPS. — fr. rew. (też „sanacja”) — red.) 5.163 gł. i 8 mand. Lista nr. 3 socjaliści niemieccy 3.070 gł. i 5 mand. Lista nr. 4 Katolicki Blok Lud. (Korfanty) 3.092 gł. i 5 mand. Lista nr. 5 P. P. S. — 861 gł. i 1 mand. Lista nr.

6 — Nar. żyd. blok wybor. 709 gł. i 1 mand. Lista nr. 7 N. P. R. — 3191 gł. i 5 mand. Lista nr. 10 Niemcy — 15.447 gł. i 24 mand. Lista nr. 11 Blok katol. nar. (Stronnictwo Narodowe i szereg organizacji — red.) 1.311 gł. i 2 mand. Niemcy w stosunku do wyborów z r. 1926 stracili 8 mand., ponadto socjaliści niem. stracili 1 mand.

Od redakcji: Nawet według P. A. T. uzyskała „sanacja” zblokowana tylko 8 mandatów, a polskie listy opozycyjne mandatów 13, mimo niesłychanego terroru, uprawianego przez bojówkę „sanacyjną”.

Straty niemieckie w wyborach górnośląskich

Katowice, 4. 5. (PAT) „Ostdeutsche Morgenpost” w korespondencji z Katowic oblicza straty niemieckich mandatów, poniesione przy wyborach komunalnych w 20-u miejscowościach polskiego Górnego Śląska. Straty te wynoszą podług obliczeń korespondenta 32 mandaty i — zdaniem pisma — należało się z nimi liczyć, gdyż w tych właśnie miejscowościach odplyw Niemców był szczególnie lic-

ny. Tak samo i obecne położenie gospodarcze oddziało bezwzględnie na wybory komunalne. Pismo pocięza, się, że prawdziwy obraz niemieckiej mniejszości na polskim Górnym Śląsku wystąpi w czasie wyborów do Sejmu śląskiego.

Od redakcji: Do utraconych mandatów należy doliczyć jeszcze 9 mandatów, utraconych wczoraj w Królewskiej Hucie.

Uwięzienie Gandhiego

Transporty wojskowe do Indji

London, 5. 5. (Tel. wł.) Donoszą z Bombaj, że onegdaj aresztowano Gandhiego i osadzono go w Boriwli w więzieniu na podstawie rozporządzenia z 1827 r., które zezwala więzić bez wyroku sądowego pewne osoby, zagrażające interesom państwowym. Po uwięzieniu Gandhiego zebrała się rada nationalistów hinduskich i ogłosiła 2-dniową żałobę w całym kraju.

Aresztowanie Gandhiego było zapewne rezultatem energicznego nacisku „Związku Europejczyków” w Bombaj, którzy zwrócili się do gubernatora Syke, zarzucając władzom zbyt dużą łagodność wobec rebeliantów. Wskutek powszechnego zamknięcia przez wydawców pism — informowa-

nie się o sytuacji w Indjach jest bardzo utrudniona. Najpoważniej przedstawia się sytuacja w prowincjach północnych, zwłaszcza w sąsiedztwie Afganistanu. Potwierdza się wiadomość, że w Peshawarze ludność rozbroiła pułk wojska hinduskiego.

Medjolana, 5. 5. (PAT) Corriere del la Sera donosi z Malty, że w sobotę odplynął stamtąd większy transport oddziałów wojskowych do Indji. Na Malcie zarządono ścisłą cenzurę deszcz. O nowych zarządzeniach władz angielskich w Indjach donosi opinia tylko za pośrednictwem okrętów, przepływających przez port Said i Aden.

3 Maja w Paryżu.

Paryż, 4. 5. (PAT) Kolonja polska w Paryżu obchodziła uroczyste święto narodowe. W południe odbyło się przyjęcie w ambasadzie polskiej. Wieczorem, pod przewodnictwem amb. Chłapowskiego, odbyło się doroczne posiedzenie Biblioteki Polskiej. Ambasador wręczył odznaki komandorji Polonia Restituta — Piotrowi Boye, sekretarzowi Akademji Stanisławowskiej w Nancy, za pracę nad życiem króla Leszczyńskiego. P. Boye wygłosił odczyt o królu Stanisławie.

Rozmowa z dezertierami

Wilejka, 4. 5. (PAT) Przybył tu urzędnik konsulatu sowieckiego w Warszawie Włodzimierz Popow, który w obecności wiceprokuratora 8-go rewiru w Wilejce rozmawiał w więzieniu z dezertierami armji sowieckiej, poczem odjechał pociągiem w kierunku Mołodeczna.

Dług angielski w Wilnie

London, 5. 5. (PAT) Poseł konserwatywny Southy zainterpelował min. Hendersona w sprawie zwrotu pożyczki udzielonej magistratowi wileńskiemu jeszcze przed wojną, zapytując jakie są widoki porozumienia z rządem polskim w sprawie zwrotu tej pożyczki, która przeważnie znajduje się w rękach drobnych posiadaczy angielskich. Minister odpowiedział, że rokowania w sprawie uzyskania likwidacji tej zaległej pożyczki są w toku. Suma tej pożyczki wynosi dzisiaj około 20 milj. zł.

Handlarze kokainy

Berlin, 5. 5. (PAT) Policja berlińska aresztowała szajkę przemytników kokainy. Wśród aresztowanych są: zamieszkały w Berlinie lekarz turecki, trudniący się również handlem dywanami, emigrant rosyjski baron K. międzynarodowy złodziej hotelowy Rückenstein oraz wydalony z granic Rzeszy Ilik, pochodzący z Polski. Hersztowi szajki Fleischmannowi, po-

chodzącemu z Małopolski, udało się zbiec.

POPIERAJĄCIE OŚWIATĘ POLSKĄ wspomagając TCL w jego obecnym roku jubileuszowym!

POZNANSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 5 maja 1930.

Dzisiejsza giełda miała tendencję w dalszym ciągu utrzymaną i ruch był ożywiony.

Papiery proc. wzgl. lokacyjne wyłącznie w poszukiwaniu, a mianowicie 5 proc. poz. konwers. po 55 proc., 8 proc. listy dolarowe Pozn. Ziem. Kredyt. po 94,25 proc. (przy dew. 8,90) i 4 proc. listy zastaw. konwert. ziemskie po 44 proc. Jedynie zaofiarowanie zauważono na 6 proc. listy żytnie po 20,50 bez odbiorców.

Z akcji bankowych dość silny popyt na Bank Polski po 173—172,—. Z dniem dzisiejszym dopuszczoną jest do oficjalnego notowania II em. Bku. Kwilecki Potocki na równi z I emisją, wobec czego kształtował się kurs 56,— w oddaniu. Z akcji przemysłowych płacono za Cukrownię Zduny 35,— i za Herzfeldy 28,—, natomiast robiono transakcje R. Mayem po 69,—.

Z pap. nieoficjalnych poszukiwano Akkwawit po 56—57,—.

Cedula urzędowa z dnia 5 maja 1930 r.

Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominału)
5% Pożyczka konwersyjna 55% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 94,25% P.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 44% O.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Kwilecki, Potocki i S-ka I—II em. zł. 56,— O.
Bank Polski I em. 173—172,— P.

Akcje przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Cukrownia Zduny I em. zł. 35,— O.
Herzfeld Viktorius I—II em. zł. 28,— P.
Dr. Roman May I em. zł. 69,— +
Tendencja: Utrzymana.

Kurs złotego. Dziś rano notowano w obrotach nieoficjalnych kurs dolara w Warszawie — zł 8,88 1/4, w Gdańsku na Warszawie — zł 8,89.

Dźwiękowe Kino „APOLLO“

Dzisiaj dawno oczekiwana PREMERA pierwszego europejskiego filmu dźwiękowego z Dità Parlo i Willy Fritsche'm na czele p. t.

Melodja Serc

Film, którym zachwycał się cały świat. Film, który pozostawia niezatarte wrażenie. Pw 11877-18.288

Seanse o 4,30, 6,30 i 8,30.

Przedsprzedaż biletów od 11,30 — 13,30.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — zł 212,40—212,70, w gotówce — zł 212,00; za 100 guld. gd. w dewizach — zł 172,99—173,25, w gotówce — zł 172,65.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowe dostawa bieżąca za 100 kg:

Poznań, 5 maja 1930.

Standardy: a) żyta 696 gr (118,5 f. w h.); b) pszenicy 753 gr (128,0 f. w h.); c) jęczmienia 673 gr (114,1 f. w h.); d) owsa 480,5 gr. (80,1 f. w h.).

„Ceny orientacyjne” parytet Poznań

Zyto	18,00—18,75
Usposobienie słabe.	41,00—42,00
Pszenica	23,00—23,50
Usposobienie spokojne.	23,50—25,50
Jęczmień przemysłowy	18,00—19,00
Jęczmień browarowy	12,00—13,00
Usposobienie słabe	14,50—15,50
Owies	27,00—29,00
Usposobienie słabe	23,00—25,00
Maka żytnia wł work według urzędowo ustalonego typu (70%)	26,00—29,00
Usposobienie słabe	30,00—35,00
Maka pszenna 65% wł work	26,00—29,00
Usposobienie słabe	21,00—23,00
Otręby żytnie	23,00—25,00
Otręby pszenne	24,00—28,00
Wyka latowa	150,00—170,00
Peluszka	200,00—240,00
Groch polny	170,00—200,00
Groch Victoria	120,00—135,00
Groch Folora	55,00—60,00
Łubin niebieski	100,00—120,00
Łubin złoty	200,00—220,00
Seradela	42,00—50,00
Koniczyna czerwona	150,00—150,00
Koniczyna biała	25,00—27,00
Koniczyna szwedzka	
Koniczyna żółta odłuszczona	
Koniczyna żółta w łuskach	
Przelot	
Inkarnatka	
Tymoteusz	
Rajgras angielski	
Tatarska	
Ogólne usposobienie słabe	

Uwaga: Słaby popyt na rynku krajowym i zagranicznym osłabia w dalszym ciągu ceny zbóż chlebowych.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 5. 5. 1930.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjed. tr. 8,88 1/4 sp.; 8,90 1/4 kup.; 8,86 1/4

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Holandja	858,94	859,84	858,04
Kopenhaga	238,69	239,29	238,09
Nowy Jork			
czeki	8,90,5	8,92,5	8,88,5
Nowy Jork kabel	8,91,7	8,93,7	8,88,7
London	43,34 1/4	43,47	43,23 1/2
Paryż	35,00	35,09	34,91
Praga	26,41	26,47	26,35
Szwajcaria	172,77	173,20	172,39
Wiedeń	125,70	126,01	125,39
Włochy	46,76 1/2	46,83	46,65

Tendencja cokolwiek słabsza.

Papiery państwowe i obligacje:

4% poz. inwest.	115,00
5% poz. premj. dol.	69,00 69,25
5% poz. konw.	56,00

Akcje w złotych:

Bank Dyskontowy	0,00—115,00
Bank Handlowy	0,00—118,00
Bank Polski	174,00—174,50
Bank Zw. Sp. Zarob.	0,00—71,50
Chodorów	0,00—145,00
W. T. F. Cukru	0,00—33,25
Firley	0,00—35,00
W. T. Węgla	0,00—50,00
Cegielski	0,00—49,25
Lilpop	28,00—28,25
Modrzejów	0,00—12,00
Parowóz	0,00—23,50
Starachowice	21,00—20,25

Tendencja przeważnie mocniejsza.

Kino Metropolis

Dzisiaj Premjera!

Wielki program podwójny

Renée Adorée i Konrad Nagel

w wstrząsającym dramacie p. t.

Dziewczę z Dalekiej Północy

oraz kusząca czarnooka

Patsy Ruth Miller

w pikantnej komedji p. t.

„Mistrz Bezczelności”

Seanse o godz. 5, 7 i 9.

Przedsprzedaż biletów od 11,30 do 13,30.

Pw 11878-18.235

Jeszcze tylko ostatnie dni

Wielki Cyrk K. Dwojskiego (przy ulicy Półwiejskiej)

od dziś

NOWY PROGRAM

we wtorek, 6. b. m. o godz. 4 po poł. Dla młodzieży szkolnej i dzieci wstęp 50 gr. na wszystkie miejsca.

Pw 11397/8-19.24/5

PLODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleist. za 1000 kg reszta za 100 kg

Berlin, 5 maja 1930.

Pszenica march od st. załad. 76-77 kg przeciętn. jakości	286,00—290,00
Tendencja słabsza.	
Zyto march od stacji załad. 79 kg „rzeciętnej” jakości	159,00—165,00
Tendencja spokojna.	
Zyto z okolic Warty cif Berlin, sprzed.	0,00—171,00
Tendencja spokojna.	
Owies march od stacji załad.	160,00—166,00
Tendencja słabsza.	
Jęczmień browarowy	192,00—203,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	177,00—190,00
Tendencja spokojna.	
Maka pszenna	31,75—40,00
Tendencja spokojna.	
Maka żytnia	23,25—26,25
Tendencja spokojna.	
Ospa pszenna	09,50—10,00
Tendencja spokojna.	
Ospa żytnia	09,75—10,25
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	24,50—30,00
Groch dr. jadalny	21,00—24,00
Groch pastewny	18,00—19,00
Peluszka	17,00—19,00
Bób polny	15,50—17,00
Wyka	19,00—22,50
Łubin niebieski	15,00—16,00
Łubin złoty	20,00—22,50
Seradela nowa	28,50—31,00
Makuch rzepakowy	12,75—13,75
Makuch lniany	18,00—18,50
Wytłoki suche	08,20—08,70
Srót Soja	13,80—14,40
Plątki ziemniaczane	14,80—15,20
Ziemniaki jadalne białe	1,20—1,50
Ziemniaki jadalne czerwone	1,30—1,70
Ziemniaki jadalne żółte	2,30—2,70
Ziemniaki fabryczne w fg.	0,00—0,07

Ogólna tendencja spokojna.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 5. 5. 1930.

Wyplaty na Warszawę . . . 46,85—47,05

Noty wielkie . . . 46,70—47,10

Ze Związku Cechów Malarskich na Rzeczpospolitą Polską

Przeniesienie siedziby związku z Bydgoszczy do Poznania — Referat zawodowy p. Zygm. Ulatowskiego — Rezolucje

27 kwietnia odbyła się uroczystość 10-lecia istnienia pozn. Cechu mistrzów malarskich, o czym obszerniej referowaliśmy. W drugim dniu (poniedziałek 28 kwietnia) odbyło się w sali Domu Rzemieślniczego zebranie delegatów Związku Cechów z całej Polski. Przewodniczył obradom p. Sulecki z Torunia.

Jednym z głównych punktów była sprawa ustalenia siedziby Związku, którą po obszerniej dyskusji, gdzie do wyboru były miasta jak Bydgoszcz, Warszawa i Poznań, ustalono siedzibę w Poznaniu.

Drugim wielkim punktem był referat, wygłoszony przez zast. Starszego Cechu p. Zygmunta Ulatowskiego z Poznania „o położeniu w zawodzie malarskim”. Ze względu na aktualność wykładu, dotyczącego zresztą położenia niemal całego rzemiosła w Polsce, podajemy poniżej najważniejsze ustępy ciekawych wywodów. (Cały referat ukaże się niebawem w organie fachowym, mianowicie w wychodzącej w Poznaniu „Gaz. Malarskiej”).

Fach nasz — mówi prelegent — nie leży coprawda jęszcze na obu łopatkach, lecz dąży coraz to szybciej do upadku; oparcia niema żadnego, zawisł w powietrzu i co tylko ma runąć. Nie przechodzimy obecnie wprawdzie żadnych burz i gromów wojennych, jest spokój w kraju, mija przecież 10 lat od ostatniej wojny, kraj winien się zagospodarować, wzbogacać, stworzyć zdrowe podłoże dla rozwoju rzemiosła i do egzystencji bez kłopotu o jutro! Tymczasem nikt u nas niema programu, naród żyje w ciągłej niepewności.

Inne rzemiosła w lepszym są położeniu od naszego, z tej prostej przyczyny, że zawód nasz tylko zdobi i oczyszcza, natomiast nie wypieka chleba, nie stwarza osmasty, nie ubiera ludzi w konieczne szaty. Jest mniej potrzebnym, można się bez niego obejść, podobnie jak bez każdej innej potrzeby kulturalnej.

Jakże często dzisiaj walczyć trzeba z nieplaceniem rachunków. I to nie z winy notorycznych wyzyskiwaczy, lecz często ludzi uczciwych, którzy chętnie by zobowiązania regulowali, tylko bieda gospodarcza na to nie pozwala. Fatalna bieda powoduje również oglądanie się za robotą tańszą, choćby lichszą. Oddaje się roboty pracownikom zatrudnionym w warsztatach rządowych lub fabrycznych, którzy po „odpracowaniu” swych ośmiu godzin, wykonują przez resztę dnia, a często i w późną nocą roboty u klientów prywatnej. Zło to nie usunie się przez żadne zakazy, ustawy, usunąć je będzie można tylko przez zniesienie warsztatów państwowych. Zniesienia więc warsztatów państwowych i komunalnych domagać się musimy.

Institucje państwowe inną jednak jeszcze stwarzają nam konkurencję. Posiadając kredyty na wykonanie prac w tak zwanym „własnym zakresie”, zlecają roboty malarskie własnym funkcjonariuszom i urzędnikom. Dużo takich prac w wojsku wykonują żołnierze, w policji policjanci, na kolei kolejarze, nawet już nie ci z warsztatów kolejowych fachowcy, lecz często urzędnicy. Rządowi chodzi o oszczędności w wydatkach. Oszczędność ta jest jednak błędna. Przytoczę jeden tylko zaskisany fakt:

W przeszłorocznym przetargu na objekty kolejowe w Poznaniu, najwyższą ofertą przedsiębiorcy prywatnego była o 100 proc. tańsza od wydatków poniesionych przez wykonanie roboty w własnym zakresie. Objekt wynosił przeszło 50 000.— zł. W jednym więc tylko wypadku, przez fałszywą oszczędność, straciło państwo 50 000.— zł.

Do państwa jak i do władz komunalnych wśród różnych pretensyj, wymienię tylko trzy: Pierwszą będzie uznanie rzemiosła malarskiego w całej pełni jako zawód samoistny.

Drugą — to sprawa wydawania robót systemem przetargowym, najtańszemu oferentowi, bez przekonania się czy ofertę poprzedziła jakakolwiek kalkulacja. Władze powinny się zapoznać z naszą kalkulacją, aby mogli sprawiedliwie postąpić przy zleceniu prac.

Wreszcie domagać się musimy pomocy w wychowaniu przyszłych rzemieślników. Państwo daje wprawdzie szkoły dokształcające dla uczniów, lecz program fachowy tych szkół stoi na tak lichym poziomie że z nich uczeń

nie wynosi żadnych potrzebnych wiadomości fachowych. Spowodowane jest to brakiem nauczycielskich sił fachowych, jak i brakiem wszelkich pomocy szkolnych.

Poprawa położenia w głównej zatem mierze zależy od organizacji. — Organizacja nie może istnieć bez pisma fachowego, to też wspólnie z Związkiem Cechów, stworzyliśmy „Gazetę Malarską”. Takie pismo u nas powstało, stanęliśmy w ten sposób na równi z Francją i Anglią, które to kraje również zaledwie po jednej gazecie malarskiej posiadają.

Referat przyjęto burzą oklasków, a po obszerniej, rzeczowej dyskusji, ujęto wynik w następujące rezolucje:

1. Zważywszy, że państwowe warsztaty rzemieślnicze a szczególnie malarskie, wytwórczością swoją odbierają pracę rzemiosłu malarskiemu, dalej że nie powstrzymują swych pracowników od wykonywania prac prywatnych poza godzinami warsztatowymi, domaga się Zjazd zamknięcia państwowych jak i komunalnych warsztatów malarskich, oraz zlikwidowania wszelkich prac, wykonywanych przez władze i urzędy w tak zwanym własnym zakresie.

2. Zważywszy, iż wydawanie robót malarskich przedsiębiorstwom obcym znacznie uszczupla dochody przedsiębiorców malarskich na korzyść pośredników, Zjazd domaga się uznania samodzielności przedsiębiorców malarskich i oddawania wszelkich prac bezpośrednio cechowym mistrzom malarskim.

3. Zważywszy, iż system wydawania prac z przetargu najtańszymi firmom, obniża coraz więcej wartość prac oraz że nie daje absolutnie możliwości uzyskania godziwych zysków, Zjazd domaga się aby: a) ofertę najtańszą odrzucano bezwzględnie; b) z trzech następnych ofert z dołu, wybierano podjemcę według uznania władzy dysponującej; c) do odbioru jakościowego robót powoływano komisję cechową.

4. Zważywszy, iż szkoły dokształcające nie dają pod względem fachowym potrzebnej wiedzy, domaga się, aby przy każdej państwowej szkole

dokształcającej angażowano nauczycieli fachowych, przez cechy proponowanych, i aby cechem dano możliwość wpływu na kształcenie uczniów.

5. Zjazd uchwala obowiązkowy abonament „Gazety Malarskiej” przez wszystkich członków cechów i wzywa wszystkich kolegów do współpracy.

P. Świtalski na Pomorzu.

Toruń, 5. 5. (Tel. wł.) Dziś przybył do Torunia w celach inspekcyjnych przez B. B., b. premjer Świtalski w towarzystwie senatora Długoszewskiego. Zamierza on dokonać inspekcji placówek B. B. w Toruniu, Grudziądzu, Starogardzie, Tczewie, Kościerzynie i Gdyni. Podróż p. Świtalskiego prawdopodobnie ma związek z przyszłymi wyborami. Dzisiejsze „Słowo Pomorskie” zauważa przy tej sposobności:

„Podróż p. Świtalskiego na Pomorze jest zupełnie bezcelowa, a wszyscy panowie instruktorzy B. B. powinni byli swemu szefowi przed jego podróżą złożyć krótki ale wyraźny raport: „Tu na Pomorzu nic nowego”.

**“DYWANY ŻYWIECKIE”
NA TARGACH POZNAŃSKICH.**

nr 10814-71,112

WODA KWIATOWA
CZTERECH KRÓLI
(CARRE de ROIS)
POLECA
TWO BROCARD & CIE

nr 9805

GEORGE FINK

jestem głodny

NAJWIĘKSZY NAKŁAD

PO

REMARQUE'U

nr 10859

GRAHAM-PAIGE

miał zawsze

PRZEKŁADNIĘ CZTEROBIEGOWĄ

Już pierwszy samochód, przed laty zbudowany przez braci Graham, wyposażony był w przekładnię czterobiegową ze standaryzowaną skrzynką biegów, wypróbowaną przez dziesiątki tysięcy właścicieli Graham-Paige'a. Przy każdej szybkości, przy każdym biegu ilość obrotów silnika jest o 25%, mniejsza niż przy maszynie trzybiegowej. Prócz nieznannej dotychczas przyjemności w kierowaniu maszyną czterobiegową przekładnia daje zadziwiający spokój i elastyczność motoru, błyskawiczną akcelerację i większą ekonomję. Wobec tych niezwykłych zalet — oraz wielu poważnych ulepszeń w podwoziu i karoserji — należy przed nabyciem nowego samochodu, obejrzeć samochody Graham-Paige, model 1930 i odbyć próbną jazdę.

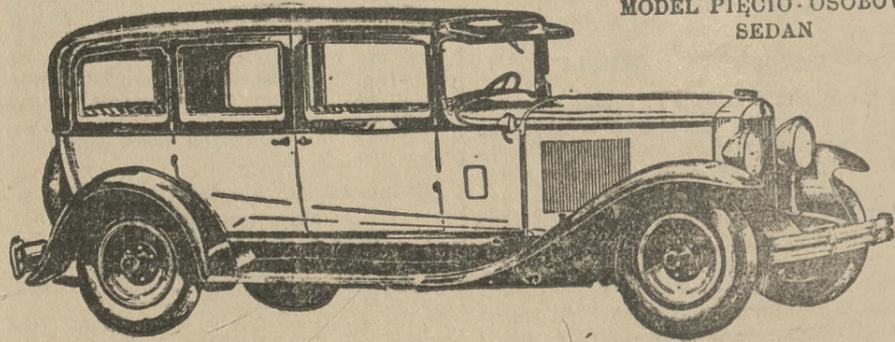

Prawdziwie dobre samochody
za umiarkowaną cenę.

Graham-Paige daje bogaty wybór modeli (Road-ter, Cabriolet, Coupé, Sport-Paeton etc.) o szerokiej rozpiętości cen. Wszystkie wozy zaopatrzone są w czterobiegową przekładnię za wyjątkiem modelu 612.

Samochody nasze dostarczamy z oponami Goodyear.

MODEL PIĘCIO-OSOBOWY
SEDAN

Składnica hurtowa dla przedstawicieli w w. m. Gdańsku i Polsce

FINANCE and AUTOSALES COMPANY G. m. b. H.

Gdańsk — Wrzeszcz, Eschenweg 6 tel 411-70. Adres telegraficzny: Financasales Danz 3.

PRZEDSTAWICIELSTWA W POLSCE:

ŁÓDŹ, Konstanty Fischer, ul. Piotrkowska 177, tel. 204-61.

KRAKÓW, „Autosales”, ul. Batorego 17, tel. 4-8.

KATOWICE, „Auto-Lloyd”, ul. Marjańska 5, tel. 180, garaże 500.

TARNÓW, „Autocar”, tel. 112.

nr 108C1

LOS Y

1-ej Klasy Państwowej Loterii są do nabycia w szczęśliwej Kolekturze

„RUNO”, Rawicz i S-ka
Lwów, Akademicka nr. 3

Główna wygrana

750.000 złotych = 84.500 dolarów

Tysiącom ludzi przynosi Państwowa Loteria Klasowa rok w rok szczęście i dobrobyt. Naszej Kolekturze sprzyja stale nadzwyczajne szczęście.

Co drugi los wygrywa!

Ceny losów: ćwiartka zł 10.—, półówka zł 20.—, cały zł 40.—.

Ciągnięcie już 17 i 19 maja rb.!

Zamówienia wykonujemy natychmiast, przysyłając losy wraz z blankietem P.K.O., na wolną od należności pocztowej, przesyłkę ceny.

Wyciąć i przesać!

Zamówienie Or.

Do Kolektury Lot. Państw. „RUNO”
Lwów, Akademicka 3.

Proszę o przesłanie mi:

losów całych po 40.—

losów półówek po 20.—

losów ćwiartek po 10.—

Należność w sumie zł _____ przed natchmianem po otrzymaniu losów blankietem dołączonym mi przez Firmę do losów.

Imię i nazwisko _____

Dokładny adres _____

nr 10954

Trzeci Maja w Poznaniu

Imponujący przebieg Święta Narodowego

Stolica Wielkopolski obchodziła uroczystość Trzeciego Maja z całą okazałością. Nieprzeliczone radosne tłumy ludności wypełniały przez cały dzień ulice, pięknie i bogato przybrane odświętnie. Całość wypadła nadzwyczaj imponująca, do czego oczywiście nie mała zasługa przyczyniła się piękna, prawdziwie wiosenna pogoda.

Nastroje przedświąteczne.

Już w piątek wieczorem dało się zauważyć w mieście wielkie ożywienie. Dawno już nie byliśmy świadkami takiego ruchu ulicznego. Patriotyczna ludność Poznania dołożyła wszelkich starań, by miasto ozdobić jak najwspanialej. Z przybranych domów prywatnych i gmachów publicznych w całym mieście dumnie łopotą narodowe sztandary. Trudno tu naprawdę specjalnie wyróżnić którąkolwiek z dzielnic, bowiem wszystkie szły w zawody o lepsze. Należy wszakże podkreślić, że Chwaliszewo, jak w latach ubiegłych tak i w tym roku specjalnie się upiękaczyło. Należy mu się za to uznanie, bo pochód, idący tą ulicą z nabożeństwem, wyglądał przez to, zda się, uroczystej, wspanialej. W całym mieście pięknie udekorowano okna nalepkami T. C. L., które, jak wiadomo, w bieżącym roku obchodzi 50-letni jubileusz swej owocnej pracy.

Krótko przed 7-mą wieczorem plac Wolności ożywił się niebywale. Wszystkie chodniki, a nawet jezdnie były wprost zatarasowane tłumami przechodniów. Z niecierpliwością oczekiwano na capstrzyk. Około godz. 19,30 usłyszano z daleka odgłosy orkiestr. Gdy wszystkie oddziały wojskowe znalazły się na oznaczonych miejscach, środek pl. Wolności kapał się formalnie w blaskach pochodni, a naokoło zgromadził się nieprzeliczone tłumy widzów. Malownicze widowisko zakończyło się zbiórka, poczem dokonano lustracji oddziałów wojskowych i capstrzyk rozwiązano.

Uroczystości.

W sobotę o godz. 6-tej rano zbudził mieszkańców miasta hejnał z wieży starożytnego ratusza. Wkrótce ożywiły się ulice. Przy wtórze śpiewu i muzyki kroczyły liczne drużyny na nabożeństwo przed katedrą. Plac zapelniał się wielotysięcznym tłumem i dziesiątkami sztandarów, łopocących niby barwny las na wietrze. W wypełnionej katedrze zgromadzili się przedstawiciele władz cywilnych, wojskowych oraz różnych organizacji wojskowo-wychowawczych. Na balkonie katedry odbyło się drugie, nie mniej uroczyste nabożeństwo z udziałem różnych delegacji ze sztandarami.

W czasie gdy uroczyste nabożeństwa w katedrze dochodziły do końca, na Placu Wolności przygotowywano się do Mszy polowej. I tutaj zgromadził się wielotysięczny tłum widzów. Środek wypełniły oddziały wojskowe piesze i konne w pełnym uzbrojeniu.

Defilada przed Zamkiem.

Po nabożeństwie w katedrze uformował się olbrzymi pochód towarzyszący ze sztandarami. Czoło zatrzymało się przy pl. Wolności, łącząc swe szeregi z oddziałami wojskowymi. W tym czasie przed Zamkiem zgromadziły się tłumy ludności z niecierpliwością oczekując defilady. Ruch był tak wielki, że policja w kilku miejscach musiała ostro występować. Tuż przed miejscem, gdzie ma stać pomnik N. S. J., zgromadzili się przedstawiciele władz państwowych, komunalnych, wojskowych i samorządowych. Zauważyliśmy m. in.: min. przem. i handlu Kwiatkowskiego, prezyd. m. Poznania Ratajskiego, woj. Raczynskiego i gen. Dzierżanowskiego w towarzysztwie sztabu oficerskiego. Ponadto zwracały na siebie uwagę liczne wycieczki zagraniczne, które przybyły na Targi. Kilkanaście minut po dwunastej od ul. Św. Marcina dały się słyszeć dźwięki muzyki wojskowej. Niebawem zjawili się 57 pp. Rażno defilowały odziane piechoty, kawalerji, artylerji, samochody pancerne, a nad tą zbrojną fala sunęła w powietrzu blisko 50 samolotów wojskowych.

Gdy przeszło wojsko rozpoczęła się defilada organizacyj, malownicza w swym obrazie, a zarazem niezwykle karna. Trudno było tu wyliczyć wszystkie towarzysztwa. Wystarczyło podkreślić, że wszystkie jednak prezentowały się świetnie. Kroczyli więc harcerze, powstańcy, uczestnicy powstania, sokoli, Hallerczyści, cykliści, Słow. Młodzieży

Polskiej, policja w swych pięknych mundurach, bractwo kurkowe i t. d. — Najbardziej efekowny był może pochód korporacji akademickich. Defilada imponująca rozmachem oraz wzorowym porządkiem trwała przeszło półtorej godziny, co wcale zresztą nie nudziło wciąż rosnącego tłumy obserwatorów wielkiego narodowego widowiska.

Akademja.

Naznaczona na godz. 1. uroczysta akademja w auli uniwersyteckiej odbyła się z pochwałą godną punktualnością i sprawnością. — Rozprażone na słońcu i przemęczone długą defiladą tłumy nie spieszły na akademję tak, jak w ubiegłych latach Wśród zgromadzonych znajdowali się ci sami wyżej wymienieni przedstawiciele oraz konsul czeskosłowacki, posłowie na Sejm, rektor uniwersytetu Kasznica, przedstawiciele sądownictwa, prasy i towarzyszy.

Program akademji zupełnie był dostosowany do wielkiej uroczystości — Prof. Feliks Nowowiejski odegrał na organach po mistrzowsku Preludium Festiwo i hymn narodowy. Z kolei wystąpił chór „Echo” pod batutą prof. Nowowiejskiego. Uroczyste przemówienie red. Czesława Kędzińskiego, pełne głębokiej treści, wywołało niemiłą burzę oklasków. Na koniec ks. Ludwiczak wygłosił krótkie przemówienie, wznosząc okrzyk na cześć Rzpltej. A na zakończenie chór „Echa” odśpiewał „Jeszcze Polska nie zginęła”. (tr)

Obchód Tow. Ucz. Powstania

Okręg I. Związku Towarzystw Uczestników Powstania Wielkopolskiego w Poznaniu urządził w sobotę w sali biblioteki uniwersyteckiej swój tradycyjny obchód ku uczczeniu Konstytucji 3 maja.

Uroczystość otworzył prezes okręgu I. p. St. Jan Koch patriotycznym przemówieniem, wspominając, jaką walkę staczało o ideały narodu polskiego, o granice Polski i t. d. Mówca podkreślił w końcu, że przez hołd dla ducha Konstytucji oddajemy również hołd tym ideałom, które stanowią o zwycięstwie zdrowia i sił moralnych Polski. Po powitaniu zgromadzonych, zwłaszcza gości i delegacji z konsulem Francji i szambelanem ks. kan. Majkowskim na czele, nastąpiło zamianowanie 78-letniego uczestnika powstania, Józefa Janickiego, honorowym członkiem. Aktu tego dokonał prezes Langner, podnosząc zasługi druha Janickiego, położone dla dobra Towarzystwa. Po otrzymaniu dyplomu, druh Janicki wzruszony dziękował za objawy sympatii i uznania, podnosząc, że 60 lat już pracuje w organizacjach narodowo-katolickich. Druhowi Janickiemu zgotowano gorącą owację.

Z kolei przystąpiono do odebrania przysięgi od nowo wstępujących do T. U. P. druhów. Z śródmięscia Zamek III oznaki otrzymali druhowie: kpt. Karlewicz, Pluciński, M. Szpringer, Wł. Fenger, A. Walkiewicz, Wł. Majchrowicz, I. Wawrzyniak, i Fr. Wojciak; z Dzielniczy Jężyce: J. Małecki, Jankowiak, Lewandowski, Fr. Michalczyk, St. Sztam, M. Wojciechowski i Fr. Koralewski; z Dzielniczy Łazarz: W. Stachowiak, Br. Wagner, J. Siłski, B. Stanisławski i Przesada. Uroczystego przypięcia oznak dokonał Komendant Związku pułk. rez. F. Piekucki, który wygłosił także b. ciekawy referat n. t. „Konstytucja 3 maja, a wojsko”. Referatu zebrani wysłuchali z uwagą, dając w końcu referenta burzą oklasków.

Druh Ignacy Czaplicki członek T. U. P. Zamek III. wygłosił dwie nastrojowe deklamacje, poczem prezes okręgu I. Koch zamykając uroczysty obchód podkreślił, że Związek Uczestników Powstania Wielkopolskiego zawsze wiernie stał i stać będzie na straży ideałów narodowych, które i obecnie zwyciężą.

W końcu wniesiono okrzyk na cześć Rzeczypospolitej i zaprzyjaźnionej nam Francji, poczem odśpiewano Rotę.

Sala przybrana była w zieleni i wstęgi o narodowych barwach. W okolicy estrady ustawiono liczne sztandary poszczególnych Towarzystw, które udział wzięły w uroczystości. (z)

Obchód w Dyrekcji Poczty i Telegrafów.

Z inicjatywy Poczтового Tow. Literacko-Artystycznego w Poznaniu w sali Dyrekcji Poczty i Telegrafów odbył się w

sobotę uroczysty obchód święta narodowego 3 Maja.

Odczyt o Konstytucji 3 Maja wygłosił starszy kontroler p. Ignacy Niedzielski. Całość urozmaiciły produkcje orkiestry pocztowców i produkcje chóru pod batutą p. asesora Alfreda Stachelskiego. Deklamacje wygłosił starszy asystent p. Henryk Podemski. Wykonanie programu stało na bardzo wysokim poziomie i było prawdziwą ucztą artystyczną i duchową dla licznych uczestników, którzy gorąco oklaskiwali poszczególne produkcje. (k)

Obchód w Główniej (Poznań)

Obchód 3 Maja dzielnicy Poznań-Główna, odbył się imponująco. Już z rana ustawiono bramy triumfalne, odrabiono pobudkę. Zauważyć dało się wielkie zainteresowanie całego obywatelstwa co do samej uroczystości.

O godzinie 9 odprowadził ks. prob. Chilomer uroczystą mszę św., patriotyczne kazanie wygłosił ks. wikary Rakowski. Po nabożeństwie ruszył ulicami pochód w liczbie około 1000 dzieci szkolnych i 2000 obywatelstwa miejsowego, ze 21 sztandarami.

O godz. 11. na sali p. Koczorowskiego urocz. akademję zagaił prezes Komitetu Tow. p. A. Maciejewicz słowem wstępem wznosząc okrzyk na cześć twórców Konstytucji 3 Maja 1791. Następnie odśpiewało Koło Śpiewackie im. ks. dr. Surzyńskiego pieśń „Gaude Mater”, poczem orkiestra Kat. Tow. Rob. Pol. odegrała hymn narodowy. Po odśpiewaniu przez Koło Śpiewackie pieśń „Ufajcie” Nowowiejskiego, ks. prob. A. Chilomer wygłosił referat o celach, zadaniach oraz 50 leciu Tow. Czytelnia Ludowych. Członek Kat. Rob. P. p. Maciej Gąsiorowski wygłosił deklamację pod tytułem „Bija Dzwony”.

Wykład o Konstytucji „3 Maja” obszerny lecz treściwy wygłosił p. red. Adam Piotrowski, którego zebrani wysłuchali w wielkiem skupieniu. Muzyka „Kola im. Paderewskiego” odegrała wiankę, którą zebrani przyjęli oklaskami.

S. p. Teresa Gantkowska

Jedną z tych kobiet wielkopolskich, które ofiarą pracą, niezłomnym hartem i wytrwałością zbudowały granitowy fundament pod dziesiątą niezależną państwowość polską, śp. profesorowa Gantkowska znana była ze swojej patriotycznej działalności w szerokiej kółkach obywatelstwa poznańskiego. Życie jej całe, a w szczególności ostatnie dwudziestolecie, spędzone w Poznaniu, obfitowało w różnorodną pracę społeczną.

Jako członek tow. „Warta” śp. Teresa Gantkowska brała udział w tajnej katechizacji i nauczaniu dzieci polskich, w obchodach narodowych, nie wysuwając się wprawdzie nigdzie na plan pierwszy, ale pełniąc zawsze obowiązki wiernego szeregowca, który nie ustępuje z placu, aż do zwycięstwa. — Należąc do „Czytelnia dla Kobiet” współdziałała w uobywatelanii kobiet, była niezawodząca nigdy siłą wykonawczą różnych manifestacji, wspólnych występów, zebrań, wieców. W czasie tym została pociągnięta do tajnej organizacji, powstałej w łączności ze studenckimi Kółkami Tomasza Zana. Konspiracyjne to stowarzyszenie kobiet, którego pierwszymi organizatorkami były: Helena Rzepecka, Zofia i Lucyna Sokolnickie i Marja Rydlewska zajmowały się w pierwszym rzędzie transportem nielegalnej lektury narodowej z ówczesnej Galicji do Poznańskiego, a następnie przemycaniem jej przez kordon do Królestwa. W tym celu panie szły t. zw. „ornaty” z cienkiego płótna, w które wszczepiały nielegalną bibulę, następnie ktoś z młodzieży, a czasami jedna z pań ubierała się w taki „ornat” i pielgrzymowała w nim do Częstochowy. Tam oczekiwano już na książki, broszury i pisma i kolportowano je dalej, w głąb kraju. Organizacja powyższa trudniła się prócz tego tajnym uobywatelaniam kobiet i wszelką pracą patriotyczną, którą przynosiła ze sobą potrzeba chwili. W czasie wojny światowej organizacja ta była w Poznaniu ostoją Komitetu Łozańskiego. Śp. profesorowa Gantkowska pracowała szczególnie w tym okresie, gdy organizacja urzędowała tajne posiedzenia dokształcające obywatelsko, gdzie czytano szczególnie krakowski „Przegląd Wszecpolski”, lwowską „Tekę”, Dmowskiego „Myśli nowoczesnego Polaka” i t. p. przygotowano referaty, dyskusje, organizowano wspólne wycieczki do Krakowa na różne zjazdy itp. Jednakże punktem szczytowym działalności społecznej śp. Gantkowskiej była jej praca oświatowa w Tajemnym Kółku dokształcającym młodzież żeńską. Po-

całość uroczystości wypadła imponująco! Prezes Komitetu p. Maciejewicz wznosił na zakończenie okrzyk na Najj. Rzeczpospolitą i Jej Prezydenta. Zakończono akademję odśpiewaniem Roty. Zarząd Komitetu Tow. dziękuje serdecznie ks. prob. Chilomerowi, ks. Rakowskiemu, Kołu śpiewackiemu, Kołu muzycznemu oraz red. p. Piotrowskiemu za przyczynienie się do tak poważnej uroczystości staropolskim Bóg zapłać.

Uroczystości w Warszawie.

Warszawa, 5. 5. (Tel. wł.) Z okazji 3-go maja odbyło się w katedrze uroczyste nabożeństwo, podczas którego kazanie wygłosił ks. prał. Borkowski. Uroczystość, w której brał udział p. Prezydent Rzeczypospolitej, ciało dyplomatyczne, przedstawiciele rządu, Sejm, Senatu, zakończyło się odśpiewaniem „Boże, coś Polskę”. W południe pierwszy wiceminister spraw wojskowych gen. Konarzewski dokonał na historycznym pl. Saskim przeglądu wojsk. Gdy nadjechał p. Prezydent odezwwały się fanfary, oddziały wojskowe sprezentowały broń, a orkiestra odegrała hymn narodowy. Siedząc na specjalnej trybunie p. Prezydent odebrał defiladę wojsk, oraz stowarzyszeń przysposobienia wojskowego. Defilada, której przyglądał się z trybun korpus dyplomatyczny, attachés wojskowi, posłowie, senatorowie i tłumy publiczności, wzbudzała zachwyt patrzących.

W całym kraju obchody 3 maja odbyły się uroczystość przy licznych udziałach patriotycznych tłumów.

Po przedstawicielstwach zagranicznych.

Wszędzie tam, gdzie Polska posiada swe przedstawicielstwa dyplomatyczne, odbyły się z udziałem kolonii polskich uroczyste obchody 3 maja. Wspaniałe przebieg miały obchody w Paryżu, Londynie, Rzymie, Berlinie, Essen i t. d.

ciągnięta do pracy tej stała się w krótkim czasie największą jej entuzjastką. Dziewczęta polskie, pracujące w konfekcji, krawiecczynie, bielizniarstwie itp. skupiały się dokoła Niej, czerpiąc z jej ust, z jasnego jej umysłu i gorącego, zrozumiałego na wszelką słabość ludzka serca — naukę języka polskiego i umiłowanie rzeczy polskich. Sumiennosc jej i wytrwałość mało miała sobie równych.

Pod koniec życia śp. prof. Gantkowska, dotknięta głęboko tragiczną śmiercią starszego syna w czasie wojny światowej, zwróciła całe swoje zainteresowanie ku pracy charytatywnej, szukając niejako ulgi dla zbolełego, męczącego serca w niesieniu pomocy najuboższym i najbardziej przez los dotkniętym. Życie jej piękne, ciche a w trudach i zmaganiach swych tak wielkie, pozostanie na zawsze wzruszającym przykładem dla młodszych pokoleń.

Na mogile jej padną nie tylko kwiaty żywe, rodziny dotkniętej i przybitej żalobą, ale także nieśmiertelne kwiaty ludzkiej wdzięczności, pamięci i sympatii za wszystko dobre, które uczyniła tym wszystkim, którzy rozproszeni może po dalekim świecie, nigdy nauk jej i jej osoby nie zapomnieli. (b)

Oryginalne monety irlandzkie

Rząd irlandzki postanowił wypuścić w obieg własne monety metalowe, które wyróżniać się będą oryginalnością wybitego na nich rysunku. Na jednej stronie wszystkich monet bez względu na wartość będzie wybity stary herb irlandzki — lura, na drugiej zaś będą podobizny najbardziej rozpowszechnionych w kraju zwierząt: na najdrobniejszej monetcie wyobrażona będzie świnka z prosiętami, na innych zaś będą podobizny psa, kury z kurczętami, rybitwy, konia i wolu. (R. C.)

Bankructwo amerykańskiego konkursu piękności.

Tegoroczny amerykański konkurs piękności w Miami, na Florydzie nie obudził spodziewanego zainteresowania i zakończył się poważnym deficytem, tak że organizatorzy nie tylko nie wypłacili nagród premjowanym pięknościom, lecz nie mieli nawet na opłacenie powrotnej drogi biorącym udział w konkursie „miss” i koszty te musiano ponieść miasto Miami. (R. C.)

Transport złota wartości 130 000 000 złotych

Przed kilkoma dniami przybył do Nowego Yorku na pokładzie okrętu „Western World” transport złota z Brazylii przedstawiający wartość 130 milionów złotych. Jest to rekordowy pod względem wartości transport złota. (R. C.)

WIADOMOŚCI POTO CZNE

Trzy samobójstwa w jednym dniu

Tragiczny piątek w Toruniu — Dwa śmiertelne wypadki

Nasz korespondent toruński (wd) donosi:

W piątek pozbawiła się życia 70-letnia wdowa Jadwiga Winklerowa z Torunia przy ul. Rybaki 38. Mieszka- jąca z nią córka wysłała rano na targ, a gdy powróciła i na pukanie nikt nie otworzył, tknięta złem przeczuciem, przywołała sąsiadów, którzy wyważyli drzwi. Obecny przedstawiał się straszny widok: oto z ramy okiennej zwisały na szalu zwłoki staruszki. W liście, znajdującym się na stole, samo- bójczyni nie wymienia pobudek, które ją skłoniły do rozpaczliwego kroku, natomiast daje szczegółowe wskazówki co do pogrzebu. Prawdopodobnie przyczyną samobójstwa był rozstrój

nerwowy, bowiem staruszka od dłuż- szego czasu chorowała.

Tegoż dnia wieczorem popełnił za- mach samobójczy szeregowiec 8 ba- onu saperów August Bechert. Wypił on dużą ilość kwasu solnego. Desperata odwieziono do szpitala miejskiego, gdzie mu wypompowano żółtek; prawdopodobnie będzie wyleczony.

Nazajutrz, 3. b. m., rano znaleziono na łakach nadwiślańskich zwłoki za- ndarma. Okazało się, iż jest to starszy wachmistrz żandarmerji Antoni Mi- łosz z 1 dywizjonu w Warszawie. Mi- łosz przyjechał do Torunia w dniu poprzednim, samobójstwo zaś popę- nił, strzelając sobie z rewolweru w usta. Przyczyny strasznego postępku dotychczas nie wyjaśniono.

Niepoprawny rabuś

Przeszło dwa lata spędził za więzieni- kami kratami

Józef Groepler z zawodu pomocnik Gastronomiczny a zajmujący się zło- dziejstwem właśnie ładował do worka skradzione rzeczy, gdy zdemasko- wała go dziewczyna i niefortunnego złodzieja odprowadzono na komi- sarjat. Tu okazało się, że Groepler za tego rodzaju przestępstwa był już ka- rany, że jest on niepoprawnym recy- dywistą.

Dalsze dochodzenia przeprowadzo- ne z polecenia prokuratury ujawniły, że Groepler ma na sumieniu 10 in- nych włamań i kradzieży, a wszystko robił bardzo sprytnie. Więc najpierw po upatreniu sobie odpowiedniego mieszkania, czy też strychu lub innej ubikacji, przeprowadzali złodzieje wy- wiady. Gdy się okazało, że nic nie stoi na przeszkodzie, wówczas przy- stępowali do „roboty“ i rabowali bez pardonu co się dało: bieliznę, ubra- nia, meble oraz stopy innych przedmiotów; wszystko potem sprze- dawali za bezcen paserke Marji San- der wzgl. jej córce Klarze. Paserki te prowadząc handel starzyzny robiły na podobnych transakcjach, wcale nie złe interesy. Kontakt ich ze złodzie- jem trwał kilka lat, aż wreszcie bom- ba pękła i całe „towarzystwo“ dostało się na lawę oskarżonych.

Sąd po zbadaniu oskarżonego Groeplera, który wprost rozbrajająco przyznał się do winy, przesłuchał rów- nież paserkę i jej córkę, które wszyst- kiego zapierały się. Trybunał skazał Groeplera na cztery lata więzienia z czego jedną trzecią mu darowano. Marję Sander zasądono na półtora roku więzienia, a jej córkę Klarę — na pół roku więzienia z czego połowę jej darowano i karę odroczone na 3 lata. (z)

KALENDARZYK

Poniedziałek, 5 maja 1930.

Słońce: wschód 4,15 — zachód 19,23 — długość dnia 15 godzin 8 min.

Księżyc: wschód 9,46 — zachód 2,02 — I. kwadra.

Stan pogody według sprostżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Poniedziałek, godz. 7 rano: Tempe- ratura powietrza umiarkowana + 8 st. C., wiatr północno-wschodni, ciś- nienie atmosferyczne umiarkowana 753 mm., pogodnie. — W ubiegłej do- bie temperatura najwyższa + 22 st. C., najniższa + 5 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań In- spekcji Dróg Wodnych w Poznaniu w dniu 3 bm. + 0,40 m; wczoraj jak i dziś + 0,33 m.

Kal. rz.-kat.: Monika wd. — jutro Jan w Oleju.

Kal. słow.: Chotislav — jutro Gościwit.

Nocna służba aptek

Sródmiście: Apteka Czerwona, Stary Rynek 37. — Apteka Zielona, ulica Wrocławska 31. — Apteka 27 Grud- nia, ul. 27 Grudnia 18.

Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ul. Kra- szewskiego 12.

Łazarz: Apteka Łazarska, ul. Strusia 9. Wilda: Apteka pod Koroną, ul. Górna Wilda 16.

W innych dzielnicach apteki tam się znaj- dujące.

Biblioteka L. J. Kraszewskiego (Wroc- ławska 17) otwarta codziennie od 12—13 i od 16—19, w soboty od 12 do 15 Kaucja z 3,00. Abonament z 1,80. Wpis 50 groszy.

OSOBISTE

— **Z Uniwersytetu Poznańskiego.** — Dyplom i tytuł magistra praw uzyskał p. Tadeusz Roch Konieczko z Wieliczki w woj. krakowskiem.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Z Sodalicii Marjańskiej Urzędni- ków.** We wtorek, 6 bm. o godz. 19 odbę- dzie się posiedzenie na salce Marianum, klasztor 00 Jezuitów, ul. Szewska 18.

— **Z Sodalicii Marjańskiej studentów U. P.** Zebranie ogólne odbędzie się we wtorek, 6 bm. o godz. 20,15 w Marianum. Referat p. t. „Etyka zawodowa“ wygłosi p. dr. Rydlewski.

— **Zebranie Komitetu Rodzicielskiego przy uczelni im. Dąbrowski** odbędzie się w poniedziałek, dnia 5 bm. w auli uczelni o godz. 17. Ze względu na ważność obrad udział wszystkich członków bardzo pożą- dany.

WIECZORY, KONCERY

— **Kto chce się dobrze zabawić**, nie- chaj pamięta o „Balu wiosennym“ Stowa- rzyszenia Drukarzy w sobotę, dnia 10 ma- ja br. w salach „Belwederu“ (Targi Po- znańskie). Początek o godz. 20. Wobec rozwoju Stow. Drukarzy w całej Polsce i przybycia członków oraz gości ze wszyst- kich okęgów, bal ten będzie miał charak- ter reprezentacyjny, dlatego też komitet oraz zarząd okręgu poznańskiego nie szczędzą trudu i kosztów, aby bal udał się jak najlepiej ku zadowoleniu wszyst- kich uczestników. Na całość składa się moc atrakcyj, m. in. wybór „Królowej ba- lu“ i premjowanie oraz filmowanie uczest- ników. Podnieść należy, że już wiele wybitnych osobistości m. Poznania przy- rzekło swój udział. Również należy mieć nadzieję, że i szeroki ogół tutejszych oby- wateli nie odmówi swego uczestnictwa w balu, dając tem samem wyraz swoim sympatjom dla synów „czarnej sztuki“ Gutenberga.

ZYCIE SOKOLE

— **Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół“ Ła- zarcz.** Zebranie miesięczne odbędzie się dnia 7 bm. o godzinie 19,30 w sali p. Smo- czykowej przy ul. Marsz. Focha 70. Na porządku obrad prócz ważnych komuni- katów bardzo interesujący wykład p. Jodkównej. O liczny udział druhen i gości prosí Zarząd.

— **Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół“ Po- znań XII. Jeżyce.** Zebranie plenarne od- będzie się dnia 6 bm. o godz. 20 w salce Domu Amaratowego, ul. Słowackiego nr. 19-21. O liczne i punktualne przyby- cie prosí Zarząd.

— **Konny oddział „Sokoła“ w Inowro- cławiu.** Dnia 2 bm. o godz. 20 w sokolnii odbyło się zebranie organizacyjne oddzia- łu konnego Tow. gimn. „Sokół“ w Ino- wrocławiu. Oddział taki istniał już wpra- wdzie, jednak obecnie zapisało się doń wielu chętnych ponownie, szczególnie z pośród młodzieży. (em.)

WYCHOWANIE, KURSY

— **Lekcje języka francuskiego w Zw. Hallerczyków.** Chorągiew Wielkopolska Związku Hallerczyków w Poznaniu, we- spół i przy pomocy Koła Pań przy tej Chorągwi przystąpiła do zorganizowania lekcji języka francuskiego. Lekcje są przeznaczone dla członków (sympatyków) Związku, członkin Koła Pań przy Chor. Wlkp. Zw. Hallerczyków oraz członków Drużyny Błękitnej przy tejże Chor. Kurs podzielony na 3 grupy będzie wykładany w godzinach wieczornych. Początek lek- cji w pierwszej połowie bm. Zgłoszenia i zapisy przyjmuje Kierownictwo Kur- sów do poniedziałku 12 bm. w godzinach od 17 do 19.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Wspaniała uroczystość Bractwa Kurkowego w Głownej.** Bractwo Kurko- we zakupiło piękny sztandar, którego po- święcenie odbyło się właśnie wczoraj. Ra-

no ks. Chilmer odprawił uroczystą mszę św. podczas której wygłosił bardzo pię- kne kazanie. Z kościoła udano się na po- siedzenie do kasyna fabryki Cegielskiego, poczem pochodem z orkiestrą na czele wyruszo do strzelnicy, gdzie odbyło się strzelanie. Wieczorem nastąpiła prokla- macja króla. Został nim st. brat Dembiń- ski. Uroczystość wypadła nadzwyczaj pięknie. Obszerniejsze sprawozdanie po- damy później. (tr.)

— **Bratnia Pomoc Liceum Handlowe- go w Poznaniu** urządziła w sobotę w Do- mu Rzemieślniczym wspaniałą obchód ku czci Konstytucji 3-go Maja. Po uroczysto- ści odbyła się wielka zabawa. (tr.)

— **Przebieg pogody w kwietniu r. b.** (Podług dostrżeń na stacjach Uniw- ersytetu Poznańskiego). Ubiegły miesiąc kwiecień odznaczał się pogodą przeważ- nie bardzo ciepłą. Temperatura powie- trza wahała się w Poznaniu od 3 stopni mrozu do 24 stopni Celsjusza, średnio zaś wyniosła 9,7 stopni, okazując nad- miar aż 1,9 stopnia. Deszcze padały u- miarkowanie i przyniosły w 12 dobach ogółem 34 milimetrów wody, co stanowi 93 proc. normalnego opadu w kwietniu Słońce świeciło ogółem przez 162 godziny czyli 95 proc. zwykłego czasu usłonecz- nienia w tym miesiącu. — W obserwa- torjum meteorologicznem w Gołecinie najniższa temperatura wyniosła minus 3 stopnie dnia 2 kwietnia, najwyższa zaś plus 23 stopni dnia 25-go. Przymrozki nocne wydarzyły się 3 razy, gdy zwykle przypada ich 5. Dnia 14 przeszła pier- wsza w tym roku burza z niewielkim gra- dem. Bieżący miesiąc maj zapowiada się w dalszym ciągu jako przynajmniej u- miarkowanie ciepły.

Prof. W. Smosarski.

— **Z Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu.** Na odbytem w ub. ponie- dzialek w sali Domu Rzemieślniczego pod przewodnictwem prezesa J. Zablockiego zyczajnem zebraniu, wygłosił piękny i ciekawy wykład o przyszłym kongresie eucharystycznym w Poznaniu ks. prałat Prądzyński. Po krótkiej dyskusji zała- wiono sprawy towarzyskie, jak przyszła wycieczka ranna do Szeląga, dalej wspólną wycieczkę do Gdyni i na Hel w dniach Zielonych Świąt, poczem prezes zamknął przesło dwugodzinne obrady. Udział członków był bardzo liczny.

— **Z targu.** Dnia 5 b. m. na pl. Sa- pieżyńskim placono za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 4,40—4,80 zł; masła mle- czarskiego 5,20 zł; kg. twarogu 1,00—1,40 zł; mendel jaj 1,70—1,80 zł; litr śmietany 2,00—2,40 zł; litr mleka pełn 30—32 gr; za mięso: 1 kg słoniny świeżej 3,00 do 3,20 zł; słoniny wędzonej 3,80—4,00 zł; wieprzowiny 3,20—4,00 zł; wołowiny 2,80 do 4,00 zł; cielęciny 2,40—2,80 zł; skopowiny 2,80—3,20 zł; koziny 2,00—2,20 zł; smalcu 4—4,20 zł; za drób: kura 4—5 zł; perlica 5,00—6,00 zł; kaczka 5,00—6,00 zł; 1 kg tucznej gęsi 4,00 zł; para gołębi 2,00 do 3,00 zł; indyk 10,00 do 16,00 złotych; para kurczak 5,00—7,00 złotych, królik 3—4 zł; ryby: 1 kg. karpia 4,80 zł; li- na 4,80—5,00 zł; karasia 1,60—2,00 zł; lesz- cza 2,60—3,20 zł; okonia 2,60—3,60 zł; su- ma 4,00—5,00 zł; białych ryb 0,80—1,20 zł; 1 kg. sandacza 5,60—6,40 zł; mięta 4 zł; 1 kilogram węgorka 4,80 do 5,20 złotych; za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 8—10 gr; 1 kg. marchwi 20 gr; buraków 10—15 gr; cebuli 20—40 gr; szpinaku 0,30—0,60 zł; jarmużu 60—80 gr; pietruszki 50—60 gr; seleru 0,80—1,20 zł; brukselki 2,00—2,60; białej kapusty 60—80 gr; modrej i wło- skiej kapusty 0,80—1,00 zł; 1 p. mł. kalare- py 80 gr; 1 kg. bobu 1,20 zł; jablek 1,00—1,80 nych 0,80—1,00 zł; olej jadalny 2,40—3,00 zł; sałatka zielona (inspektowa) główka 20—30 gr; 1 kg. rabarberu 0,30—0,60 zł; peczęk rzodkiewek 20 gr; 1 ogórek 1—2 zł; mendel raków 4,00 zł; 1 kg. pieczar- rek hodowlanych 4,00 zł; 1 kg. piestrznic (zwaných niewłaściwie smardzami) 0,80 do 1,20 zł; 1 kg. szparagów 1,20—2,00 zł. — Targ mało ożywiony; ceny bez zmian. (hu.)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Zderzenia.** Na ul. W. Garbary przy wylocie ul. Wodnej zderzył się sa- mochód P. Z. 4494 z samochodem Pogoto- wia Ratunkowego, przyczem samochód P. Z. 4494 został uszkodzony. — Dnia 2 bm. o godz. 11,40 na ul. Wjazdowej, narożnik Wałów Jana III. zderzył się samochód P. Z. 46305 z tramwajem linii 5, przyczem tramwaj i samochód zostały uszkodzone. (z)

— **Krwawe zajście.** Dnia 4 bm. o go- dzinie 20,50 doniósł policji Wittig Andrzej z Kicina pow. Poznań, że postrzeił sru- tem z fuzji Sobczaka Józefa, który pobił jego córkę. Rannego przewiózł następnie własną furmanką do szpitala Przemienie- nia Pańskiego; tenże jednak po krótkim czasie zmarł. Wdrożono śledztwo. (z)

— **Kapelusz powodem wypadku.** Na dworcu w Inowrocławiu zdarzył się nie- szczęśliwy wypadek, spowodowany przez pewnego żydka, Freidenberga z Warsza- wy. Zostawił on kapelusz w wagonie. Wskoczył więc po niego do ruszającego już pociągu. Usłużny konduktor, chcąc mu otworzyć drzwi, wychylił się tak nie- szczęśliwie, że zawadził o słup i upadł na szyny, doznając wstrząsu mózgu i potłu- czenia kręgosłupa. Sprawę wypadku od- stawiono do komisariatu. (em.)

Przeciw obstrukcji, hemoroidom, zabu- rzeniom w żołądku i kiszce, zastoinie w wątrobie i śledzionie, bólowi krzyża, za- leca się picie naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa kilka razy dziennie. Ba- dania lekarskie chorób podbrzusza stwier- dziły, że woda Franciszka Józefa działa za- wsze pewnie, łagodnie i skutecznie. Żądać w aptekach i drogerjach. nw 10 980

KRONIKA POLICYJNA

— **Kradzieże i włamania.** P. Duszyń- skiej Magdalenie, ul. Dąbrowski 16, skra- dziono z zamkniętej szafy granatowe ubra- nienie męskie i męski zegarek z łańcusz- kiem. — Handlarzowi Muchnickiemu Wol- fowi, ul. Wały Wazów 4-5, skradziono z mieszkania materiałów jedwabnych za 1000 złotych. — Haftelowi Benonowi, M. Garbary 7, skradziono z mieszkania ubra- nienie granatowe, bieliznę, zegarek i skórza- ną tekę. — Do pracowni krawieckiej p. Musiała Franciszka przy ul. Grobla 27 a włamali się złodzieje i skradli 53 mary- narki różnego koloru, ubranie marynar- kowe granatowe, 2 pary spodni granato- wych, marynarkę czarną i granatową ka- mizelkę, razem wart. 2000 zł. — W tra- mwaju linii 4 skradziono Koczorowskiemu Karolowi, ul. Matejki 49, portfel, zawiera- jący 120 zł, paszport oficerski wojskowy i różne inne drobne dokumenty. — P. Le- wandowiczowej, ul. Wspólna 37, skradzio- no ze strychu bieliznę wart. 200 zł. — W tramwaju linii 8 skradziono p. Roszakowi Janowi z Kościana portfel, zawierający 200 zł i różne dokumenty. — P. Sarzyń- skiemu Stanisławowi skradziono z Warty na Ślanelce łódź, wart. 200 zł. — Przy po- mocy oderwania skobla skradziono p. Henryce Gawrońskiej z fortu Radziwilla 20 kur wart. 180 zł. — Nieznani osobnicy włamali się do seminarium duchownego przy ul. Wieżowej i skradli radioaparat z wszelkimi przyborami, wart. 800 zł. — Dnia 30 ub. mies. włamano się do miesz- kania p. Sobkowiaka Józefa przy ulicy Mickiewicza 20 i skradziono ubranie gra- natowe, ubranie popielate, zegarek męski złoty płaski z podwójnymi kopertami i jednolitym złotym łańcuszkiem (na wierzchniej kopercie monogram J. S. oraz 250 zł gotówki. — Ponadto zgłoszono 9 drobniejszych kradzieży. (z)

— **Ujęcie dwóch awanturników w są- dzie.** Niejaki Kuszewski (ul. Strzelecka nr. 13) oraz Marcysiak (Grobla 18) włoży- li się po korytarzach sądu zupełnie bez celu i byli jeszcze w dodatku podchmiele- ni. Zauważył to pełniący służbę funkcjo- narzusz policji i nie spuszczał ich z oka. Gdy awanturnicy zeszli na podwórze, chcąc tam porozumiewać się na migi z więźniami, posterunkowy przy pomocy ko- legów ujął obu, przyczem stawiali opór i rwali się do bójk. Osadzono awantur- ników w areszcie śledczym. (z)

KRONIKA SĄDOWA

— **Za napad.** Niejaki Józef Piasecki, kolejarz, zamieszkały w Śremie, szedł ulicą z teką, zawierającą pieniądze. Na- gle, jakby z pod ziemi wyrosło przed nim dwóch drabów, którzy zastraszywszy sta- rego Piaseckiego rewolwerem, przewró- cili go na ziemię i zabrali tekę z 4 tys. zł gotówki. Bandyci uciekli, pozostawiając przerażonego kolejarza. Natychmiast wszczęte dochodzenia ustaliły, że napast- nikami byli Józef Nowak, Józef Pieprzyk i Tomasz Sprytuła — wszyscy z okolicy Śremu. Trójkę tę ujęto, a w czwartek od- powiadali przed sądem. Po przeprowa- dzonej rozprawie zasądony został No- wak na 7 lat, Pieprzyk na 5 lat i Sprytu- ła na 15 miesięcy ciężkiego więzienia. (z)

— **O oszczerstwo i zniesławienie.** W ubiegłą środę odbyła się w Sądzie po- wiatowym w Międzychodzie rozprawa przeciwko wydawcy sanacyjnego „Orędo- wnika Międzychodzkiego“ Z. Kąkol- skiemu, oskarżonemu o rozpowszechnie- nie nieprawdziwych wieści (ulotki wybor- cze do wyborów Sejmiku Powiatowego) o dyr. Banku Lud. p. Fr. Bogajewiczu. Po przesłuchaniu świadków, Sąd zasądził Z. Kąkolęskiego na 300 zł grzywny wzgl. 30 dni aresztu.

Z OSTATNIEJ CHWILI

— **Bójka na weselu.** W Żołędnicy (pow. rawicki) odbywało się w tych dniach wesele. Kilku wyrostków, mających mię- dzy sobą parochunki, wszczęło bójkę, ra- niąc ciężko nożem w brzuch 30-letniego Antoniego Plewę z Żołędnicy, którego w stanie beznadziejnym odstawiono do lecznicy. Nożowników Stanisława Ginde- r i Franciszka Barskiego aresztowano i odstawiono do więzienia sądowego w Ra- wicu. (k.)

— **Włamanie do mieszkania.** W Kro- toszyźnie nieznany zloczyńca wtargnął do mieszkania p. Salomei Wybieralskiej, skąd zabrał 2 futra, większą ilość bieli- zny, 2 niemieckie monety złote i worec-zek ze srebrnymi markami. Wartość skradzionych przedmiotów ocenia się na około 3500 zł. (k.)

— **Pożar powstał w lasach państwo- wych nadleśnictwa Łąkociny (pow. odola- nowski) z niewiadzonej dotychczas przyczyny. Dzięki natychmiastowej akcji ratunkowej ogień zdołano stłumić, tak, że nie było większych szkód. Nasuwa się podejrzenie, że ogień wznicił lekkomyślny**

ny przechodzeń, porzucając zapalną wzd. niedopalek papierosa na zeschnięte liście. (k.)

— **Najechany przez samochód.** W Lesznie na rynku samochód, własność p. Maksymiljana Staśkiewicza z Grodziska, kierowany przez szofera Feliksa Rybarczyka, wpadł na kupca leszczyńskiego, p. Józefa Rzepkę, który jechał na rowerze; Rzepka odniósł poważniejsze obrażenia. (k.)

— **Samobójstwo.** W parku na Kapuściskach Małych pod Bydgoszczą popełnił samobójstwo przez powieszenie 64-letni Edward Gostke z Bydgoszczy. — Przypuszcza się że powodem był rozstrój nerwowy, spowodowany brakiem pracy. (k.)

— **W Bydgoszczy wpadła do Brdy** 5-letnia Wanda Rutkowska, córka szkuarczara Aleksandra Rutkowskiego z Torunia, który pracował tam przejściowo. Z wody wylowiono już tylko zwłoki dziecka i odstawił je do kostnicy miejskiej. (k.)

— **Napad rabunkowy.** Dwóch zamaskowanych bandytów wtargnęło do mieszkania urzędniczki państwowej Marii Gregor w Bydgoszczy. Bandyci steroryzowali rewolwerem p. Gregor i zabrali 90 złotych w gotówce, poczem ułotnili się niepoznani. (k.)

JARMARKI

— **Mosina.** Jarmark, który się miał odbyć w dniu 8 bm., przeniesiony został na dzień 15 bm. Będzie to jarmark na konie, bydło, świnię i drób. Jarmark na towary kramne dla kupców pozamiejscowych niedozwolony.

— **Wronki.** W czwartek, 15 bm. odbędzie się jarmark na konie, bydło, kozy, świnię, drób, artykuły rolnicze i towary kramarskie.

Pod nowym sztandarem

Uroczystość Tow. Cechowej Czeladzi Kowalskiej

W dzień święta narodowego odbyło się poświęcenie sztandaru Tow. Cechowej Czeladzi Kowalskiej w Poznaniu Rano z lokalu zebrali u p. Ograbowicza przy ul. Ślusarskiej nastąpił wymarsz ulicami miasta do kościoła OO. Salezjanów na nabożeństwo. Po mszy św. ks. Salezjanin poświęcił nowy sztandar Towarzystwa, przyczem przemówił w podniosłych słowach, wskazując na sztandar, jako wartościowy symbol. Chrześnymi sztandaru byli: starszy cechu mistrzów kowalskich p. Pacholski, p. Namysłowa, starszy cechu mistrzów ślusarskich p. Zuromski, p. Wojtkowiakowa, starszy cechu wiertniczo-studniarskiego p. Kopeczyński, p. Juszcakowa, kierownik warsztatów w firmie H. Cegielski i p. Nowacka.

Po nabożeństwie nastąpił wymarsz do sali p. Jarockiego, gdzie odbyło się zebranie uroczystościowe. Zagaił je prezes Tow. Cechowej Czeladzi Kowalskiej w Poznaniu p. Nowacki powitaniem delegacji i gości.

Na przewodniczącego zebrania proponowano dyr. szkoły rzemieślniczo-dokształcającej p. Stillera, który też dokonał ceremonii wręczenia nowego sztandaru chorążemu Towarzystwa, p. Handkemu. Przemawiali następnie liczni delegaci, wręczając gwoździe pamiątkowe. Prezes Tow. Cechowej Czeladzi Kowalskiej wygłosił w toku zebrania referat, streszczający historję Towarzystwa, z którego wynika, że Tow. Cech. Czeladzi Kow. istnieje od roku 1858 i przechodziło w ciągu swego istnienia bardzo ciężkie koleje. Obecnie, do Towarzystwa należy 120 członków. Podczas uroczystości, którą zakończono odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę”, prezes Towarzystwa p. Nowacki nawiązał do wielkiej uroczystości święta narodowego 3. Maja i wniósł entuzjastycznie podjęty okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej.

W południe odbył się wspólny obiad w sali p. Jarockiego a wieczorem zabawa.

Sztandar nowy powstał dzięki pomocy Cechu mistrzów kowalskich i ze składek członków Towarzystwa. Z jednej strony sztandaru widnieje obraz św. Józefa, patrona rzemieślników, a z drugiej godło zawodowe: kowadło, młot i podkowa. (k.)

Sukces wystawy polskiej w Leodjum

Udział rolnictwa polskiego w wystawie leodyjskiej poczyna już przynosić rezultaty w postaci wyraźnego zainteresowania Belgii dla naszego eksportu produktów hodowlanych.

Jak dowiadujemy się, belgijski minister rolnictwa odbył ostatnio szereg konferencji z posłem R. P. w Brukseli p. Jackowskim oraz organizatorem działu rolniczego w pawilonie polskim na wystawie leodyjskiej, doc. dr. T. Konopińskim, celem wyja-

Ilustracja Poznańska i Nowiny Sportowe
tygodnik 8-stronny
bezpłatny

dodatek dla naszych abonentów

śnienia możliwości importu do Belgii polskiego masła, jaj i wędlin.

W związku z powyższem spodziewany jest w końcu czerwca przyjazd do Polski belgijskiego ministra rolnictwa.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **Stały Prenumerator.** Umowa nie uległa rozwiązaniu. W myśl art. 12 p. 2 ustawy o ochr. lok. prawo najmu pomieszczeń handlowych przechodzi na spadkobierców lokatora, o ile spadkobiercy przedsiębiorstwo spadkodawcy w tym samym lokalu prowadzą nadal. (ak)

— **Administrator.** Adwokatowi można wypowiedzieć mieszkanie, nie można wypowiadać biura. Lekarzowi wypowiedzieć nie można. (ak)

— **B. Wł.** Subhasta służy właśnie do zaspokojenia wszystkich wierzycieli, w stosunku kolejności zapisów hipotecznych i t. p. „Poprzedniego” — t. j. wcześniejszego co do czasu zaspokojenia w tym wypadku niema, gdyż płaci się długi te z ceny przetargu („przybicia”). (ak)

— **P. Stan. Brodzki, Rąbczyn.** Podatek „od wypadków” jest nam nieznany. Chodzi zapewne o ubezpieczenie od wypadków? Przymusowi Pan nie podlega. (ak)

— **Spadkobierca.** Owszem, sprawa jest na właściwej drodze, o ile możemy to ocenić na podstawie Pańskich informacyj. Ostrzegamy jednak, że procesy tego rodzaju trwają zazwyczaj bardzo długo i są kosztowne. Skarga opłaca się tylko przy znaczniejszych sumach. (ak)

— **P. Marjan Grzelak.** Niech Pan złoży wniosek o odroczenie rozprawy, motywując chorobą, lub też wniesie o przydzielenie obrońcy z urzędu. Co do drugiej kwestji, trudno coś poradzić. Musiałby się Pan porozumieć bezpośrednio z redakcją. (ak)

— **M. S. 11.** Należy donieść władzy przemysłowej i instancji (magistratowi) i w zgłoszeniu należy podać: imię, nazwisko, wiek, przynależność państwową, miejsce zamieszkania, oznaczenie przedsiębiorstwa i miejsce jego prowadzenia oraz formę. Jest jeszcze sporne, czy usługi tego rodzaju podlegają podatkom przemysłowemu. (ak)

— **N. N. 100.** Stanowisko PP. jest służne. Jednak na własną rękę nie można usuwać mebli. Mogłoby to spowodować duże nieprzyjemności. Bez wyroku eksmisyjnego, który niestrasnym będzie użyskać, niczego przymusem zrobić nie można. Skargę należy skierować przeciw spadkobiercom (ew. wnieść o zamianowania kuratora dla nieobecnych) i przeciw domownikom. Radzimy oddać sprawę adwokatowi. (ak)

— **W. R., Mieszków.** Jednak nie jest zwolniony od wojska, może tylko otrzymać odroczenie na jeden rok (art. 57 ust. o powszechnym obowiązku służby wojsk. w brzmieniu rozp. min. spraw wojsk. z 8 marca 1928). (ak)

— **J. Str.** Herbarze szlachty polskiej można przeglądać w czytelni w Bibliotece Uniwersyteckiej (regal na podwyższeniu, zaraz przy wejściu), jeszcze szczegółowiej w Bibliotece Raczyńskich. (ak)

— **K. D. św. Wojciech.** 1) Datę początkową ustala orzeczenie. 2) Tak. (art. 9 ust. emerytalnej). (ak)

— **H. J. Magistrat** ma prawo wymagać wykazania, że posiada Pan odnośne uzdolnienie (art. 144 i 145 prawa przemysłowego). W danym wypadku radzimy jednak zgłosić wniosek do Województwa o zwolnienie od wykazania uzdolnienia z uwagi na to, że prowadzi Pan przedsiębiorstwo już od 30 lat (art. 146 prawa przemysłowego). Gdyby to nie poskutkowało, trzeba będzie przedsiębiorstwo przepisać na matkę. (ak)

— **K. M., Poznań.** 1) Pod pewnymi względami staroście, jako władzy nadzorczej. Bezpośredniej zależności niema. 2) O tajemnicy urzędowej mówi par. 24 ust. o państwowej służbie cywilnej, który stosuje się przez analogję. 3) Maż nie odpowiada w zasadzie, posag zawsze. 4) O ile nastąpiło rozliczenie: nie, w przeciwnym razie dziedziczy po ojcu na zwykłych zasadach, o ile dobrze rozumiemy pytanie. (ak)

— **Abonent Podgórną Pawilon.** — Wszystko zależy od tysiąca okoliczności (położenia, komunikacji i t. d.) Taksa dla celów podatkowych opiera się na wieloletniej dziś już przestarzałej pracy, której wynikiem było ustalenie t. zw. „Grundsteuerreinertrag”, różniące się w poszczególnych powiatach bardzo znacznie. (ak)

— **P. A. Mroczkiewicz, Wagrowiec.** Zobowiązanie jest ważne. Na subhastę jednak nie ma to żadnego wpływu. (ak)

— **N. N. 101.** Proces ma wszelkie widoki powodzenia. Należy się Panu za trzy miesiące, gdyż trudno by tu konstruować roszczenie odszkodowawcze. W drugiej sprawie nie Pan zrobić nie może aż do rozstrzygnięcia urzędu. W razie rozstrzygnięcia niekorzystnego będzie Pan wówczas mógł wnieść skargę odszkodowawczą przeciw gminie. Niestety procesy trwają u nas bardzo długo. (ak)

— **P. J. Wielic.** Sądzimy, że nie. W ostatecznym razie Lombard Miejski wyda odnośny kwit na żądanie sądu, o ile miałyby z tej transakcji wynikać proces, czego nie przypuszczamy. W rzeczywistości bowiem transakcja sprowadzała się do tego, że zastawiony przedmiot Pan prosto kupił. (ak)

— **Verdun 2.** W rachubę wchodziłby tylko sąd przemysłowy lub kupiecki, jednak uważamy sprawę za beznadziejną. Przez przyjęcie pensji godził się Pan bowiem każdorazowo na jej wysokość. Procesu nie radzimy. (ak)

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Stow. Powstańców i Wojaków — Staro-Miasto.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 5 bm. o godz. 19,30 w Domu Katolickim na Śródcie.

— **Kat. Tow. Rzemieślników Polskich.** Zebranie odbędzie się w poniedziałek, dn 5 bm. o godzinie 20 na sali Domu Królowej Jadwigi. Wykład wygłosi red. p. A. Piotrowski na temat: „Konstytucja”.

— **Katolickie Tow. Rzemieślników Polskich.** Zebranie dnia 5 bm. o godz. 8 wieczorem w sali Domu Królowej Jadwigi. — Wykład wygłosi p. red. Piotrowski n. t. „Konstytucja 3 Maja”.

— **Stow. Żeńskiej Młodzieży Kupieckiej.** Plenarne zebranie odbędzie się we wtorek, dnia 6 bm. o godz. 19,30 w Domu Król. Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1 z wykładem p. prof. Jaworskiej.

— **Koło Absolwentów I. Szkoły Wydz.** We wtorek, 6 bm. o godz. 19 wygłosi p. prof. Wietrzykowski wykład z fizyki. — Wzywa się wszystkich kolegów o przybycie.

— **Tow. „Pielgrzym.”** Przyjmowanie kandydatów na członków odbywać się będzie od dnia 5—9 bm. o godz. 6—7 wieczorem. Kandydaci winni stawić się w biurze przy ul. Św. Józefa 5 wraz z 2 przedstawicielami, członkami Towarzystwa.

— **Związek Faszystów Polskich, oddział Łazarz.** We wtorek, dnia 6 bm. odbędzie się zebranie o godz. 20 na sali Kasyna Obywatelskiego, ul. Marsz. Focha 81.

— **Tow. Restauratorów na miasto Poznań i okolice.** Plenarne zebranie odbędzie się we wtorek, 6 bm. o godz. 16 w lokalu kolegi St. Jaszyka, Tama Berdychowska 4.

— **Tow. Przemysłowców, Poznań-Wilga.** Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek, dnia 6 bm. o godzinie 19 w lokalu p. Zawadzkiej, Górna Wilda 75. W kasie pośmiertnej płatny jest wypadek 51.

— **Tow. Uczestników Powstania Dzielnica Jezycze.** Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek dnia 6 bm. o godz. 20 w lokalu posiedzeń p. Tomikowskiego, ulica Szamarzewskiego 18

— **Stow. Żeńskiej Młodzieży Kupieckiej.** Plenarne zebranie odbędzie się we wtorek, dnia 6 bm. o godz. 19,30 w Domu Król. Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1, z wykładem p. prof. Jaworskiej.

— **Koło Przyjaciół Harcerzy przy I-szej Drużynie Wilków Morskich.** Zebranie plenarne odbędzie się 6 bm. o godz. 20 w lokalu p. Smolińskiego, ul. Wodna 24.

— **K. P. H. przy I. Drużynie Lotniczej.** Zebranie plenarne odbędzie się w środę, 7 bm. o godz. 20 w IV. szkole wydziałowej przy ul. Berwińskiego. Na porządku obrad ciekawy referat.

— **Tow. Powst. i Wojaków Poznań-Śródmieście.** Miesięczne plenarne zebranie odbędzie się w środę dnia 7 bm. o godzinie 19,30 w lokalu posiedzeń p. Bayerowej przy pl. Bernardyńskim. Na porządku obrad m. i. dalszy ciąg wykładów oraz inne ważne sprawy.

— **Tow. Śpiewu „Halka” Poznań-Jezycze.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 12 bm. o godz. 20 w lokalu posiedzeń p. Kasperkowej przy ul. Kraszewskiego 16.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 1 maja 1930 zgłoszono: Henryk Czarnecki, 8 mies. 18 dni. Marjan Matz, 10 godzin. Zofja Matzówna, 17 godzin. Klementyna Segers, z domu Olszewska. wdowa, 69 l. Jan Antoni Góral, 4 dni. Helena Tabatowa, z domu Hoffmannówna. 52 l. Walentyna Skórzewska, z domu Szymańska, wdowa, 26 l. Stanisława Szybrowska, z domu Jakubowska, wdowa, 61 l. Władysław Tomaszewski, rolnik, 40 l. Jerzy Szkuclarek, 28 dni. Józef Kamiński, 1 mies. 12 dni. Edward Barczewski. obuwnik, 23 l. Zofja Szczesna, szpularka 23 l. Zdzisława Skaza, 15 dni. Henryk Jankowski, 3 mies. 26 dni. Feliks Karolczak, mistrz stolarski, 67 l. Władysław Grabowski, pułkownik, 39 l. Aleksandra Wojciechowska, 4 mies. 18 dni.

Dnia 2 maja 1930 zgłoszono: Henryk Siedziżko, 9 dni. Czesław Witkowski, uczeń ślusarski, 19 l. Monika Poniedziałek, pół godz. Jakób Müller, rolnik, 53 l. Jan Kortylewski, fabrykant, 65 l. Pelagja Klubusowa, z domu Kowalczyk, 28 l. Edmund Sroka, uczeń szkolny, 7 l. Anna Szulcowa, z domu Wróblewska, wdowa, 79 l. Marjan Petrol, składacz, 42 l. Kazimiera Cichowiczowa, z domu Nowicka,

wdowa, 78 l. Bogumila Chłopikówna, 3 mies. 15 dni. Marja Olsztynska, gospodyni, 68 l. Jetzel Salingerówna, 79 l. Teresa Gantkowska, z domu Kompfówna, 61 l. Czesław Sobkowiak, 10 mies. 29 dni. Wojciech Filipowski, handlarz, 45 l.

TEATRY

— **Z Teatru Wielkiego.** Dziś „Frasquita”. We wtorek „Hrabina Marica” z pp. Fontanówną, Grabowską, Bratkiewiczem, Raczkowskim i Sendeckim, kapelmistrz p. Leszczyński. W środę „Faworyta” w doskonałym wykonaniu pp. dr. Roesslerówny, Drabika, Maja i Romanowicza, kapelmistrz p. Leszczyński.

— **Z Teatru Polskiego.** Dziś po raz 29 zawsze mile widziana rekordowa komedia J. Raczkowskiego „Nad polskim morzem”. Jutro wraca na afisz ostatnia nowość repertuarowa, świetna sztuka Zofji Rygier-Nalkowskiej „Dom kobiet” w doskonałym wykonaniu całego zespołu. W środę krotocwilne widowisko podług powieści J. Haseka i K. Veneka „Przygody dobrego wojaka Szwajka”.

Pod reżyserją p. Wysockiej artyści rozpoczęli próby z głośniejszą komedją Paillerona „Świat nudów”, która po raz pierwszy odegrana będzie na 35-lecie p. Stanisławy Wysockiej.

— **Z Teatru Nowego.** Dziś i jutro głośniejszą sztuką Bernsteina p. t. „Melo” z gościnnym występem mistrza sceny polskiej Junoszy-Stępowskiego w roli muzyka Piotra. Publiczność codziennie wypełniająca do ostatniego miejsca salę Teatru Nowego przyjmuje naszego znakomitego gościa entuzjastycznie, darząc go niemiłkającymi oklaskami przy otwartej kurtynie. W roli Joanny p. H. Cieszkowska, w roli Andrzeja p. Adam Bystrzyński, w pozostałych rolach pp. Jerzmanowska, Szarski, Tylczyński, Rolicz i in.

„MUZYKA Z POWIETRZA”

„Największy cud muzyki doby obecnej” W dniach najbliższych oczekuje miasto nasze największą sensacją sezonu. Oto w sobotę, dnia 13 maja b. r. w Auli Uniwersytetu odbędzie się występ wszechświatowej sławy koncert na oryginalnych aparatach Prof. THEREMINA. Gra następuje przez poruszenie rak w powietrzu. Muzyka fal eterycznych — to największa sensacja świata obecnej doby. Genialny ten wynalazek Prof. THEREMINA spotkał się z entuzjastycznym uznaniem całej prasy światowej oraz największych uczonych współczesnych.

Oto niektóre głosy: Słynny kapelmistrz Bruno Walter: „Wynalazek Prof. Theremina wywarł na mnie kolosalne wrażenie. Nie jestem w stanie powiedzieć, co bardziej mnie wzruszyło, czy wynalazek uodbcinający się do jakiegoś cudu, czy też sam charakter tej nowej zupełnie tonacji. W każdym razie było to przeżycie niezaprzeczalne”.

Prof. A. Einstein („Berliner Tageblatt”): „Stal się znowu cud, przypominający czasy przedhistoryczne, kiedy to człowiek poraz pierwszy dobył dźwięk z tegoż snurka na swym łańku przeraził się pierwszym tonem, lecz potem poczęł go powtarzać coraz śmiałej. Trudno wypowiedzieć słowami, jak czyste i cudowne tony wydobywa z powietrza Prof. Theremin. Jest to niezwykły cud, szarpiący swą zagadką nasze nerwy”.

„Le Journal” Paryż: „Ten niezwykły wynalazca skierował muzykę na tory nowych możliwości, przetrzucając w sposób genialny most między nauką i sztuką. — Żaden skrzypek nie zdołał wydobyć ze swego instrumentu tak czystych i pięknych tonów, jakie słyszeliśmy wczoraj wieczorem w sali Wielkiej Opery”.

„The Sunday News” Londyn: „W najsm. el-szych naszych fantazjach nie mogliśmy wymarzyć sobie coś tak pięknego i cudownego”. Te wyjatki z całego szeregu entuzjastycznych głosów prasy i najwybitniejszych uczonych świata — są chyba najlepszą reklamą, że sobotni Wieczór Zespołu Prof. THEREMINA stanie się prawdziwą rewelacją dla kulturalnych sfer naszego miasta. — Bilety na ten sensacyjny wieczer są do nabycia w składzie cygar p. Szejczerów przy ul. Gwarna 20. z w 23 353

Teatr Wielki

DZIŚ — „Frasquita”, operetka Lehara.
Wtorek, 6. 5. „Hrabina Marica”, operetka Kalmana.
Środa, 7. 5. „Faworyta”, opera Donizettiego.
Czwartek, 8. 5. „Frasquita”, operetka Lehara.
Piątek, 9. 5. „Blanchefleur”, opera Fienzla.
Sobota, 10. 5. „Flis” i „Verbum nobile”, op. Moniuszki.
Niedziela, 11. 5. „Frasquita”, operetka Lehara.
Poniedziałek, 12. 5. „Faworyta”, op. Donizettiego.
Wtorek, 13. 5. „Flis” i „Verbum nobile”, op. Moniuszki.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Polski

DZIŚ — „Nad polskim morzem”.
Wtorek, 6. 5. „Dom kobiet”.
Środa, 7. 5. „Przygody dobrego wojaka Szwajka”.
Czwartek, 8. 5. „Dom kobiet”.
Piątek, 9. 5. „Przygody dobrego wojaka Szwajka”.
Sobota, 10. 5. „Dom kobiet”.
Niedziela, 11. 5. „Nad polskim morzem”.
Poniedziałek, 12. 5. „Dom kobiet”.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Melo”. (Gość. występ p. Junoszy-Stępowskiego).
Wtorek, 6. 5. „Melo”, gościnnie występ Junoszy-Stępowskiego.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

Z PRACOWNI I Z WYSTAW

ŚWIĄTYNIA OPATRZNOŚCI BOŻEJ BĘDZIE WZNIESIONA W STOLICY

Z Warszawy donoszą nam:

Zgodnie z ustawą z 17 marca 1921 roku, a w wykonaniu ślubu uczynionego przez Sejm Czteroletni — Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ogłosił konkurs na szkicowy projekt świątyni — kościoła p. w. „Opatrności Bożej” w Warszawie. Świątynia ta, która będzie wzniesiona kosztem Państwa i dobrowolnych ofiar publicznych, ma być pomnikiem dziękczynnym narodu za odzyskanie niepodległości i spełnić rolę reprezentacyjną o charakterze państwowym.

Na konkurs nadesłano 58 projektów ze wszystkich stron kraju i z poza jego granic. O ogromie nadesłanego materiału może posłużyć fakt, że prace te wykonano na 740 planszach, a rzeczoznawcy obliczają, że kosztta poniesione przez uczestników konkursu na przygotowanie tych rysunków dochodzą do 250 — 300.000 zł. Osobno poświęcimy nieco miejsca opisowi wysoce cennego dorobku konkursowego, o którym dochodzą bardzo pochlebne wieści świadczące, że architekci polscy w pełni ocenili doniosłość stojącego przed nimi zadania. Dzisiaj podajemy wynik prac sądu konkursowego, któremu przewodniczył wicemarszałek Sejmu ks. Seweryn Czetwertyński, a który zakończył swe prace 30 kwietnia by wynik móc ogłosić, zgodnie z warunkiem konkursu, w dniu Święta Narodowego 3 Maja.

Z pośród 58 nadesłanych projektów zakwalifikowano projekty Nr. 14, 19 i 25 do trzech równorzędnych nagród pierwszych. Zakupiono projekty Nr. 3, 4, 8, 9, 10, 12, 18, 22, 23, 24, 26, 27, 29, 30, 33, 38, 48, 49, 51, 56, 57.

Po otwarciu kopert okazało się, że autorem projektu nr. 14, który ma bardzo wysokie walory architektoniczne i realizacyjne, jest prof. politechniki warszawskiej Bohdan Pniewski, wielokrotnie nagradzany na konkursach architektonicznych, odznaczony wielkim srebrnym medalem w roku ubiegłym na wystawie poznańskiej. — Autorem projektu Nr. 19 jest arch. Zdzisław Maczeński z Warszawy, autor nowego gmachu Min. Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Autorem projektu Nr. 25 architekt Jan Witkiewicz z Warszawy, autor wspaniałego gmachu Wyższej Szkoły Handlowej w Warszawie. Prace zakupione: Nr. 20 jest dziełem prof. Pniewskiego, Nr. 34 — arch. Kazimierza Toloczki (Warszawa), Nr. 50 — arch. J. Łowińskiego i L. Tomaszewskiego, — wreszcie Nr. 54 — arch. J. Kukulskiego i L. Suzina.

O wysokim poziomie konkursu i niezwykle trudnym zadaniu jakie ciążyło na zespole sędziowskim świadczy znaczna liczba odznaczeń honorowych przyznanych aż 21 pracom.

Dr. L. N.

Z wystaw krakowskich. Z Krakowa piszą nam: Po wystawie „Stary Portret” dyrekcja Tow. przyj. szt. pięknych zorganizowała wystawę prac malarzy, zrzeszonych w grupie „Awangarda”. Jest to pierwszy występ tej grupy w Polsce. Z Poznania biorą w nim udział pp. Dołycki i Elster. Obok wystawy „Awangardy” mieści się zbiorowa wystawa dzieł młodego artysty, Jana Szancera. (pk)

Pomnik Kochanowskiego w Lublinie. Z Lublina piszą nam: Prace przygotowawcze przy budowie pomnika Jana Kochanowskiego w ostatnim czasie znacznie się posunęły. Sąd konkursowy rozpatrzył nadesłane projekty i przyznał nagrody. Pierwszą otrzymała praca p. Fr. Strykiewicza, drugą — p. P. Pietkiewicza i trzecią — p. Fierka. Wyróżniona została również praca p. J. Proszowskiego. Wszystkie prace zostaną wystawione, a komitet budowy zdecydował, która z nich będzie zrealizowana. Składki na budowę, zwłaszcza od szkół, napływają obficie. (pl)

Książki nadesłane

Jerzy Wysowski: „Niewczesne”. Poje. Wilno 1930. Nakł. K. Lewkowicza.

H. Gliwic: „Międzynarodowe porozumienie producentów”. Warszawa 1930. Nakł. miesięcznika „Hutnik”.

Konstanty Bzowski: „Jak uczyć o klimacie”. Książnica Atlas — Lwów Warszawa 1930.

Józef Janota Bzowski: „Szkoła i rodzina”. Książnica Atlas — Lwów Warszawa 1930.

ZYCIE KULTURALNE

NAUKA

Wędrowki polskiej kultury. W „Myśli Narodowej” zauważa wybitny polonista wileński Cywiński, że cechą dzieł naszej kultury jest przenoszenie się jej punktu ciężkości z jednych terenów na drugie. Zrazu kultura nasza skupia się między Poznaniem, Wrocławiem a Krakowem, potem przenosi się na wschód, bo wzrasta znaczenie Sandomierza, a Polska zyskuje Halicz i Lwów. Na ogół rozwija się w trójkącie: Poznań, Kraków, Lwów, a gdy zmniejsza się znaczenie Poznania, powstaje nowy trójkąt, którego ramiona łączą Kraków, Warszawę, Lwów. Na schyłku XVIII w. powstaje nowy trójkąt, którego ramie ciągnie się z Warszawy ku Wilnu, a drugie przechodzi przez Krzemieniec. W w. XIX ziemie wschodnie górują zrazu nad zachodem. Potem jest proces odwrotny. W drugiej połowie wieku dokonywa się stanowcze przesunięcie w ramy trójkąta pomiędzy Warszawą, Krakowem i Lwowem. W przyszłości sprawa wyglądać będzie zapewne jeszcze inaczej, bo kultura nasza ześrodkuje się zapewne w trójkącie Kraków, Poznań, Warszawa. Jest to więc powrót do gniazda. (T. Gr.)

TEATR

„Dom kobiet” w przekładach. Z Warszawy piszą nam: P. Zofji Ryglar-Nalkowskiej „Dom kobiet”, sztuka w której występują same kobiety znajduje się już w przekładzie na język niemiecki, a autorka zawarła już umowę na duński i jugosłowiański. Przedstawiona będzie zagranicą nasamprzód w Berlinie. (tw)

Emerytura Krakowa dla zasłużonych aktorów. Z Krakowa piszą nam: Gmina przyznała dożywotnią emeryturę zasłużonemu artyście naszej sceny, p. Konstancji Bednarzowskiej i Wacławowi Szymborskiemu. Oboje pracują długie lata w naszym teatrze miejskim, cieszą się powszechnym uznaniem i sympatią. (tk)

LITERATURA

Mile nieporozumienie. Wysła niedawno nakładem „Roju” książka p. Kwiryna Szwadzińskiego p. t. „Szalona miłość”. Szalonego niema w tej książce zaiste nic, miłości, prawdę mówiąc, niema również, — jest za to taka sobie pensjonarska miłośćka. — Zdarzyło się Krysi, że w 5-tej kl. zaczęła coś kuleć w matematyce i trzeba było zgodzić korepetytora. Korepetytor, jak korepetytor: nauka i flirt, potem flirt i nauka. Zresztą on był tu „niewinny”. To właśnie Krysią nadszalała panu Romanowi, a nie pan Roman Krysi. Cóż z takiej historii mogło wyniknąć? Romans? Skądże znowu, poprostu banialuki, wzdychanie po kątach, jakiś tam anemiczny pocałunek — ot i wszystko. Naprawdę, w książce nic więcej niema. — Czy świadczy to o niej źle? Skądże znowu! — Bo ostatecznie bierzmy rzeczy, jak są. Wystarczy tylko zapamiętać że „Szalona miłość” ma cokolwiek wspólnego z literaturą (wtedy byłaby nieznosna) — a staje się zaraz sympatyczną hamakową rozrywką. Instytut socjologiczny wydał niedawno dzieło, które nabrało już dziś światowego rozgłosu: „Zyciorys własny robotnika polskiego”. Nie słychanie ciekawa książka „Szalona miłość”, wydana jako pamiętnik pensjonarki przedwojennej, z przedmową jakiegoś profesora socjologii i miłowami przypisami petitem stałaby się również poczytną, jak dzieła Ossendowskiego. Jako powieść napewno tej kariery nie robi, chociaż, powiadam, jest to lektura miła, tak jak miło jest przerzucić jakiś stary zeszyt z zadaniami arytmetycznymi, jakiś, zmiłuj się Boże, pamiętniczek, w którym „autor” opisuje to co widział i to go wzruszyło, nie zdając sobie jeszcze sprawy że w ogóle jest coś takiego jak literatura. Takie eksperymenty lamusowe udają się zwłaszcza na wiosnę. Autor „Szalonej miłości” zrobiłby lepiej, gdyby (zaryzykujmy hipotezę) przyznał się, że jest jedną z naszych uroczych Zoś czy Kryś — książeczkę „jego” czytali-byśmy z tem większym wzruszeniem. (jes)

MUZYKA

Świetna opera w Rzymie. Piszą nam z Rzymu: Poza nowościami młodej muzyki włoskiej przynosi sezon Opery Królewskiej powtórki dzieł dawnych, ale w jakiej obsadzie! Tylko Scala może konkurować z Rzymem śpiewakami, a i to niezaawansz. W „Wilhelmie Tellu” śpiewa bohater Benvenuto Franci (znany w Warszawie z przed lat parę, dzisiaj w pełni świetności), Matyldę sensacyjna Arangi-Lombardi, Arnolda Melchtała słynny Lauri - Volpi, którego wysokie „cisy” i czarująca barwa głosu przenoszą słuchacza w najświetniejszy okres bel canto. Można sobie wyobrazić, jak brzmi „Trubadur” w obsadzie identycznej, albo „Traviata” z Adelaidą Saraceni w partii tytułowej, z Baggionem jako Alfredem i Ghirardinim jako „posiwiłym ojcem”. Do tego orkiestra, w której wszystkie smyczki grają jak jeden, a „blacha” ma miękkość aksamitu, kapelmistrz znakomici i wystawa istic królewska. Są to wieczory niezapomniane, oczywiście dla tych, których stać na tę wspaniałą, ale bardzo kosztowną ucztę. (rm)

„KRYSZYNA, CORKA LAWRAWSA”

Literackiej nagrodzie Nobla, po wielu potomkach płci męskiej, przybyły teraz, rok po roku dwie córki. O to jest zdawna w literaturze moda, że gdy występują na widownię jednocześnie dwie córki, muszą się diametralnie różnić pomiędzy sobą charakterami i temperamentem. Jak różni się Antigona od Ismeny, a Balladyna od Aliny, tak się też mniej więcej różni pani Gracja Deledda od pani Zygrydy — czyli Sygrydy—Undset O ile pierwsza z nich — naprzekór swemu pochodzeniu z gorącego południa — w utworach swych ujawnia wielki spokój i opanowanie o tyle druga, na zimnej urodzonej północy, ma duszę płomienną, nieustraszenie zmagającą się z przeciwnościami i przeszkodami, niby oni dawni Wikingowie, od których niewątpliwie się wywodzi.

Takich walk wiele mieć musiała ta niepospolita pisarka norweska, zanim zdobyła tę duchową postawę i tę siłę, która pozwoliła jej w dzisiejszej literaturze światowej zająć miejsce tak ważne i odrębne. Był czas, kiedy chyliła się niemal w objęcia bolszewizmu — aż zaspokojenie dręczących ją społecznych, moralnych, ogólnie - ludzkich zagadnień znalazła w religii najbardziej ogólnie - społecznej i ogólnie - ludzkiej ze wszystkich religii na świecie: w religii powszechnej czyli katolickiej. Przejście Sygrydy Undset na katolicyzm dokonało się w parę lat temu, niemal współcześnie z wielkim obchodem świętym po całym świecie ku czci wielkiego ekstatyka katolickości, świętego Franciszka. Nie ulega też wątpliwości, że bliższe zetknięcie się z ideą franciszkańską (które uosobiła Undset w postaci brata Edwina w pierwszej części „Krystyny”) przyczyniło się w pewnej mierze do tego nawrócenia, podobnie, jak niedługo na nawrócenie innego Skandynawczyka, Jörgesena wpłynął pobyt we włoskiej kolebce franciszkanizmu. W każdym razie głównym czynnikiem tego duchowego przeobrażenia były podobno studia nad średniowieczem, czynione przez pisarkę podczas tworzenia „Krystyny, córki Lawransa”, owego arcydzieła, które imię autorki uczyniło głośnym w całym świecie i za które przyznano jej nagrodę Nobla. Dzieło to, tłumaczone na wiele języków, ukazało się niedawno i w polskim tłumaczeniu. *)

„Krystyna” jest dziełem wielkich rozmiarów, trylogią, której poszczególne ogniwa opatrzone są tytułami: „Wianek”, „Żona”, „Krzyż”. Powieści długie teraz znów weszły w modę, gdy daleko poza nami pozostały nerwowe i szarpające dni wojny, — gdy ludzie mają wiele czasu na czytanie. Ale owo zamiłowanie w dłużyznach (niekiedy przewlekłościach) powieściowych, jakie jest cechą doby dzisiejszej, ma inną jeszcze przyczynę: przykład dany jeszcze przed samą wojną przez Romain Rollanda & consorts, wszechwładztwo powieści biograficznej — gatunku literackiego bynajmniej nowego, bo sięgającego jeszcze starożytności, w każdym razie przez dłuższy czas nieuprawianego.

Powieścią biograficzną jest w znacznej części i „Krystyna”. Całe szczęście, że tylko w znacznej części a nie w zupełności, — że nie należy do typu tych monomanij psychologicznych, które tak się dziś szerzyć poczynają i które są dobre w jednym tonie, ale w drugim zabijają już nużyć, a w trzecim nudzić szczerzego czytelnika. Zaletą „Krystyny” jest to właśnie, że bohaterka tytułowa umie być nienatczną i dyskretną: umie w odpowiedniej chwili zejść na plan drugi, a nawet i całkowicie usunąć się na czas pewien z przed oczu czytelnika; dzięki temu sama zyskuje za każdym swym wystąpieniem urok pewnej jakby nowości i pozwala autorce lepiej uwidocznić rysy zewnętrzne i duchowe innych osób działających, przez co i tło opisywanej epoki się pogłębia i akcja staje się bogatsza (a więc i ciekawsza). A właśnie powieść Sygrydy Undset odznacza się i wielką wyrazistością postaci, świetnym uchwyceniem tła dziejowego i przebogata, żywa akcja, co najwyżej w środkowym ogniwie trylogii nieco zwalnająca tempa.

*) Sygryda Undset. Krystyna, córka Lawransa. Wianek. Żona. Krzyż. Przekład autoryzowany Wandy Kragen. Warszawa 1929. Skład główny: Towarzystwo Wydawnicze Ról.

Jak w starożytnych epepejach, tak i tu, w tej niejako średniowiecznej epepei, obok imienia bohatera czy bohaterki często pojawia się „patronymicum” — jak był w „Iljadzie” Achilles, syn Peleusa, tak tu jest Krystyna, córka Lawransa. Patronymica ta miały dawniej cel praktyczny wobec braku stałych nazwisk w niektórych krajach — jak w Rosji — stały się formą grzeczności i jawnem stwierdzeniem prawości pochodzenia. W tytule powieści Sygrydy Undset owo patronymicum ma sens głębszy. W dostojnej postaci owego Lawransa - patriarchy, nieco bliższego Borynie z „Chłopów” uosobiła autorka myśl przewodnią swego dzieła; nawet po śmierci Lawransa, stanowiącej punkt środkowy całej powieści, myśl ta żyje nadal: odwołuje się do niej niejednokrotnie — z grzeszniczy w męczenniczej powinności, a z płochego dziewczęcia w wierną matkę i żonę przemienioną — jego córka, a także i jego dwaj zięciowie — nietylko zacny Szymon Darre, ale i wieczny lekkoduch, mąż Krystyny, Ervend.

Wspomniane postacie są protagonydami utworu. Szymon, pierwszy narzeczony Krystyny, który dwukrotnie w życiu wyrzec się musi tej jedynej kobiety, jaką kiedykolwiek kochał, — raz, gdy ją przylapał na występnej miłości z innym, a drugi raz, gdy sumienie uświadomiło mu treść dziewiętego przykazania, — jest tragiczny niemal narówni z Krystyną, która zgodziwszy się na tyle hańby i upokorzeń dla miłości ukochanego nad wszystko Erlenda, zostaje po wielu latach małżeńskim z nim pożycia oskarżona niesłusznie o złamanie wiary... Te dwa dramaty serc są tak potężne i wstrząsające, że wobec nich wprost nieoprotrebnym przydatkiem wydają się czasami wszystkie inne, wspaniałe zresztą nakreślone, partie powieści, zwłaszcza (przedstawione zresztą najmniej zaciekawiająco, a nieco mętnie) epizody intryg politycznych.

Powieść jednak cała, owiana poezją i epicką wielkością, w każdym swoim szczególe tyle daje głębokich i niepowszednich wzruszeń, że tylko sobie życzyć należy, żeby znalazła dla siebie w Polsce rzeszę czytelników i odwróciła je od młota niewybrednej strawy pseudopowieściowej, jaka niestety wśród nas ma tylu amatorów. Jednej tylko rzeczy żałować należy: iż powieść tak wspaniałą oddano do tłumaczenia osobie zgola do tego niepowołanej. Osoba ta, debiutująca dopiero w piśmiennictwie, nie wczuła się ani w treść dzieła, ani w ogólnie nawet prawa języka polskiego. Pominąwszy błędy językowe, rozsiane w niektórych zwłaszcza partjach części pierwszej (w dwóch następnych jest widoczne stale dążenie do zupełnej poprawności), rażą mnie różne zabawne nieporozumienia z zakresu liturgii katolickiej, o których widocznie tłumaczka nie ma nawet najprymitywniejszego pojęcia, skoro np. nieszpory nazywa „wieczorną mszą” itp. Z tego błędu, a także i z innych (np. Trondheim stale przewzany jest Drontheimem) oraz z dość licznych germanizmów wnoszą, że tłumaczka nie zna norweżczyzny i tłumaczyła poprostu z niemieckiego. — Zdaje mi się, że w Polsce więcej jest ludzi, którzyby równie dobrze znali język niemiecki, a lepiej polszczyznę. Co do „Krystyny” zaś, jednego znam w Polsce człowieka, który by czarem polszczyzny zdolen był oddać urok średniowiecznego tła tej przepięknej powieści: jest nim Stanisław Wasylewski, autor „Ducissy Cunegundis”.

Józef Birkenmajer.

Warszawa.

Pisma nadesłane

„Ziemia Kaliska”, Nr. 1. Treść: D Senatorski: „Ziemia Kaliska”. — W. Kwiatkowski: „Zamiast programu”. — W. K.: „Program regionalizmu polskiego”. — K. Stefański: „Teatr w Kaliszu, kartki z przeszłości”. — H. Jankowski: „Stacja meteorologiczna w Kaliszu”. — S. D.: „Bibliografia regionalna kaliska”. — Dodatek: Portret W. Bogusławskiego.

„Strażnica Zachodnia”, Nr. 4. Treść: K. Kierski: „Bilans likwidacji niemieckiej w Polsce”. — W. Junosza: „Powstanie Pruskiego szkołnictwa prywatnego w Pruskiej województwie”. — A. Moykowski: „Udział Polaków w pruskich wyborach komunalnych 1929 r.” — K. Jezowa: „Przyczynki do historii szlachty kaszubskiej”. — Życie polityczne.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Zagranica a Targi

Tydzień targowy minął. Wczoraj Targi zamknęto, dzisiaj zaś od rana rozpoczęto odwozić eksponaty. Można więc pomówić o wrażeniach targowych. Dzisiaj pomówimy na temat wymienionym w tytule.

Otóż, jeżeli chodzi o udział zagranicy podnieść należy, że tegoroczne Targi dowiodły, jak potrzebną jest przebudowa i rozbudowa sieci reprezentantów M. U. T. P. zagranicą. Pierwsze kroki w tym kierunku wszczęła dyrekcja w trakcie ostatniej kampanii propagandowej, szczególnie na terenie Jugosławii i Czechosłowacji. Rezultat działalności nowych reprezentantów w Belgradzie, Pradze i Bratysławie odpowiadał oczekiwaniom o tyle, że udało się im, mimo znacznych trudności zorganizować kilka poważnych wycieczek kół gospodarczych. Natomiast gorzej przedstawiały się owoce akcji werbowania wystawców zagranicznych.

Charakterystycznym przykładem inercji niektórych zagranicznych przedstawicieli M. U. T. P. było stoisko francuskie: moc plakatów towarzyszących, nieco książek, stoisko francuskiej fabryki gaśnic z Warszawy, wystawa produktów indochińskich i na tem koniec. Handlowej wartości sekcja francuska prawie że nie posiadała. Wina to reprezentanta paryskiego, którym jest, a raczej był Bogu ducha winien czelczyzna, najzupełniej niedorosły do zadania. Mały ten kupiec jest przykładem, jakim reprezentant Targów zagranicą być nie powinien. Funkcją tę należy powierzyć osobie reprezentacyjnej, sprężystości działającej, ustosunkowanej i fachowo przygotowanej. Dobrze się stało, że dyrekcja zlikwidowała stosunek z dotychczasowym swym mężem zaufania w Paryżu, które to miasto posiada dla nas wielkie, a często niedoceniane znaczenie.

Należy wyrazić nadzieję, że dyrekcja Targów obsadzi stanowiska swych przedstawicieli zagranicznych odpowiednimi siłami i że rozszerzy ich sieć w całej Europie. Pociągającą jest zapowiedź oficjalnego udziału Stanów Zjednoczonych i Brazylii w przyszłych targach.

Zawsze zainteresowanie się zagranicą Targami Poznańskimi wyjdzie na dobre naszemu miastu. Jednak trzeba, aby przygotowało się ono należycie do spełnienia obowiązków, jakie turystyka pociąga za sobą. Smutno nam, że musimy stwierdzić, iż w tym względzie nie wszystko w Poznaniu odpowiada wymogom. Tak np. byliśmy świadkami następującego incydentu:

Pewien cudzoziemiec przyjechał do Poznania na 3 dni przed otwarciem Targów. Zamieszkał w największym i najpoważniejszym hotelu. Cena pokoju (bez procentów) 27,50 zł za dobę. Tymczasem po upływie kilku dni — już targowych — wystawiono mu rachunek, w którym cena pokoju wynosiła 44 zł plus 15 proc. za usługę i 20 proc. podatku komunalnego. Oczywiście nasz cudzoziemiec zrobił awanturę i — o dziwo! — wystawiono drugi rachunek, w którym za dni przedtargowe obrachowano 32.—, a za dni targowe... 27,50 zł. Niewiadomo, czem wytłumaczyć różnicę w cenie na korzyść dni targowych. Sam zaś fakt horrendalnego podwyższenia cen tłumaczy się, zdaje się, tą okolicznością, że rachunek wystawia nie dyrekcja, a a podrzędny personel. Podobnych wypadków poznaliśmy kilka: np. żądano za wykonanie kilku napisów 300 zł i dopiero na interwencję dyrekcji Targów obniżono rachunek na... 150 zł. Inny wystawca zagraniczny za zrobienie półek sklepowych z kilku deserek i pociągnięcie ich już zapłacił 400 zł.

Drobne te fakty wyrabiają nam zagranicą fatalną opinię. Pewien Czech oświadczył nam wręcz: „Macie sporo przedsiębiorstw krótkowzrocznych. Żyjących z dnia na dzień, nieuświadomionych sobie, że klient, którego „nabrali“, nigdy już nie powróci”. Wspólniacy z zagranicą dużo nas nauczy: dużo zaś trzeba się nauczyć, aby rozbudować tę współpracę w sposób należyty.

**DEFICYT HANDLOWY
MOŻE KAŻDY Z NAS ZWALCZAĆ
KUPUJĄC TOWARY KRAJOWE**

Giełda Pieniężna w kwietniu

Ubiegły miesiąc nie przyniósł poprawy w położeniu gospodarczym kraju. Ruch budowlany zapowiada się w roku bieżącym znacznie słabiej, niż w ubiegłym, ożywienie w wielu gałęziach przemysłu, jakie zwykle występuje na wiosnę, jest nikłe, położenie rolnictwa i handlu jest nadal ciężkie. Wprawdzie fala protestów wekslowych zmniejszyła się nieco, ale główną tego przyczyną jest niewątpliwie mniejszy obieg wekslowy, wywołany osłabieniem obrotów gosp. oraz bardziej rygorystycznym traktowaniem materiału wekslowego przez instytucje finansowe. Płynność na rynku pieniężnym poprawiła się, odczuwa się jednak brak dobrego, pewnego materiału dyskontowego.

Rynek giełdowy odzwierciedla ciężkie położenie gospodarstwa kraju. Za interesowanie dla papierów dywidendowych przemysłowo-handlowych jest minimalne, pomimo że obecnie przypada okres wypłaty dywidend za rok ubiegły. Należy jednak zaznaczyć, że chociaż rok gospodarczy 1929 był niepomyślny, przedsiębiorstwa, których akcje są notowane na Giełdzie Poznańskiej, potrafiły wypracować zysk, pozwalający na wypłatę dywidendy, nie niższej, a częstokroć wyższej, niż za 1928 r. Dotychczas uchwalili i już wypłacają dywidendę za ubiegły rok następujące spółki akcyjne: Bank M. Stadthagen w Bydgoszczy — 8 proc., Fabryka Wapna i Cementu „Piechcin“ — 24 proc. (4.80 od akcji 20 - złotowej), Bank Związku Spółek Zarobkowych — 7 proc., Poznański Bank Ziemian — 8 proc., Browar Krotoszyński — 14 proc., Browary Grodzkie — 7 proc., Centrala Rolników — 12 proc., Bank Kwilecki Potocki i S-ka — 7 proc. Ponieważ kursy naszych akcji stoją na ogół znacznie poniżej nominalu, oprocentowanie tych akcji jest zatem wysokie, przewyższa bowiem znacznie oficjalną stopę dyskontową. Przy obecnych zatem kursach akcje nasze są dobrą lokatą kapitału.

W ubiegłym miesiącu znacznąwyżkę osiągnęły akcje Cegielskiego, które z 41 zł. podniosły się na 47 zł.; w ostatnich dniach miesiąca płacono za nie chętnie 48 a nawet 49 zł., materiału jednak nie było. Mocną tendencję miały także akcje Banku Polskiego, które ze 167 zł. zwykowały stopniowo do 175 zł., pod koniec jednak miesiąca kurs obniżył się na 172 zł. Bank Związku Spółek Zarobkowych, po odpadnięciu kuponu za 1929 r. w wysokości 7 proc., ustalił się na poziomie 73,50 zł. Za Poznański Bank Ziemian, po odpadnięciu 8 proc. kuponu, płacono 60 zł., a za Bank Kwilecki Potocki i S-ka z prawem dokupu akcji gratisowych — 70 zł.

Pomimo wypłaty okazałej, bo 10 proc. dywidendy, akcje Herzfeld & Viktorius po wprowadzeniu na Giełdę II emisji gratisowej osiągnęły kurs za ledwie 25 zł. za nominalnych 50 zł., jednakże po kilku dniach kurs zaczął wzrastać i utrzymał się na poziomie 28 — 29 zł.

Akcje Maya, po znacznych wahanach kursowych w marcu, ustaliły się w ubiegłym miesiącu na poziomie 70 — 72 — 70 zł. za sztukę. Lubania poszukiwano po 45 zł., a Unji po 82 — 84 zł. Akcje Cukrowni Zduny handlowano po niezmiennym kursie 35 zł. za sztukę.

Pozatem handlowano drobne ilości, nie kwalifikujące się do notowania: Kantorowicza po 60 zł., Browaru Krotoszyńskiego po 25 — 22 zł., Goplany po 8,50 zł., Piechcina po 60 — 65 zł. i Młyna Ziemiańskiego ex prawo dokupu akcji gratisowych — po 60 zł. Z akcji nieoficjalnie notowanych handlowano Centralę Skór po 5 zł. oraz Piłno po 2,50 zł.

Z dniem 7 kwietnia wprowadzona została na Giełdę II emisja akcji Hartwig - Kantorowicza na sumę nom. 412.500 zł., emisja ta wydana została dotychczasowym akcjonariuszom bezpłatnie na skutek przerachowania bilansu.

Jak i w ubiegłych miesiącach gros zainteresowania kół giełdowych skierowane było w okresie sprawozdawczym na papiery procentowe.

Z pośród papierów procentowych państwowych duże obroty dokonywane były 5 proc. Pożyczką Konwersyjną, której kurs wzrósł z 53½ proc. na

55½ proc. wartości nominalnej; w końcu miesiąca płacono za nią 54½ proc. Znacznie mniejsze natomiast zainteresowanie budziły premjówki. Obroty „Dolarówką“ były niewielkie po kursie 74 — 76 — 75 zł. za sztukę. Jeszcze mniejsze zainteresowanie budziła 4 proc. Pożyczka Inwestycyjna, której kurs przejściowo poprawił się z 116 zł. na 125 zł., w końcu jednak miesiąca wrócił do poprzedniej normy 116 zł. za 100 zł. nom.

Największy ruch panował, jak zwykle, w papierach Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego. Znacznym popytem cieszyły się 4 proc. listy zastawne konwertowane tego Ziemstwa i dlatego kurs ich wzrósł z 41½ proc. do 45½ proc. wartości nominalnej; w końcu miesiąca tendencja nieco osłabła, jednakże kurs utrzymał się na poziomie 45 proc. wartości nominalnej. Dużych obrotów dokonano także w 8 proc. listach dolarowych Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego; kurs tych listów podniósł się z 94½ proc. na 95½ proc., a w końcu miesiąca wynosił znowu 94½ proc. wartości nominalnej. Zwiększyły się nieco, w porównaniu z ostatnimi miesiącami, obroty 6 proc. listami żytniami Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego, które handlowano po 21,75 zł., później po 22 zł., a w końcu miesiąca po 21,50 — 21 zł. za 1 ctr. mtr.

Obligacjami m. Poznania nie dokonano w kwietniu żadnych obrotów. Za 8 proc. listy zastawne Zachodnio-Polskiego T-wa Kredytowego Miejskiego w Poznaniu płacono stały kurs — 91½ proc. wartości nominalnej

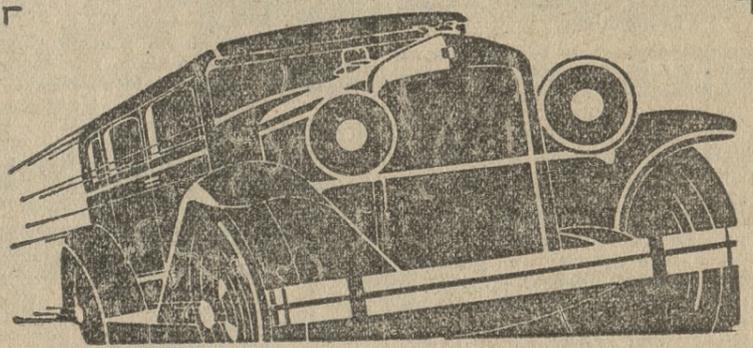
R. U.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) Bank Kwilecki, Potocki i Ska w Poznaniu. Roczne walne zebranie akcjonariuszów odbyło się dnia 30 kwietnia rb. w lokalu Banku pod przewodnictwem prezesa rady nadzorczej p. A. hr. Zółtowski. Sprawozdanie zarządu z czynności Banku za rok gospodarczy 1929 przedstawił zgromadzonym członek zarządu p.

St. Waszyński. Ze szczegółowego sprawozdania wynika, iż mimo ostrego kryzysu gospodarczego w rolnictwie Spółka wykazuje dalszy wzrost obrotów, na wszystkich niemal rachunkach. Handel zbożem wykazuje w stosunku do roku 1928 obrót o 30 proc. wyższy, z czego znaczniejsze zwyki przypadają na jęczmień, żyto i owies. Również w eksporcie wspomnianych zbóż brał Bank udział poważny. Handel ziemniakami rozwijał się w stosunku do roku 1928 trudniej, natomiast lepiej przedstawiał się handel ziemniakami sadzeniakami, których większe ilości wysyłał Bank do Belgji, Francji i Szwajcarii. Zapotrzebowanie na mączkę ziemniaczaną i uboczne produkty było zarówno w kraju jak i zagranicą male. Bardzo ożywiony był handel platkami ziemniaczanymi, których odbiorcą była Szwajcarya. W paszach obroty były na ogół normalne — handel węglem i koksem wykazał wzrost obrotów, handel wełną w ciągu roku ubiegłego był z powodu ciężkiej sytuacji w przemyśle włókienniczym bardzo utrudniony. W dziedzinie bankowym Spółka wykazuje poważny wzrost w transakcjach kredytu wekslowego, jak również dalszy wzrost wkładów, które powiększyły się o zł 772.737,04 i wynoszą na dzień 31. 12. 1929 złotych 8.750.636,64. Obrót ogólny po jednej stronie księgi wynosi 614.187.605,55 zł. Przedstawiony bilans z rach. zysków i strat na dzień 31. 12. 1929 zamykający się w aktywach i pasywach sumą 28.531.848,90 zł. zatwierdzono i udzielono pokwitowania zarządowi i radzie nadzorczej. Zysk wykazany w kwocie 300.337,37 zł. podzielono w formie proponowanej, tak że na dywidendę przypada 7 procent. Ustupujących z kolei starszeństwa członków rady nadzorczej pp. T. Łyskowski i M. Niemojewskiego wybrano ponownie a ponadto wybrano pp. Ruszczyńskiego ze Sciborza i Jana Lipskiego z Lewkowa. Zarząd Banku spoczywa w rękach pp. St. Waszyńskiego, K. Palucha, Z. Kierskiego i dr. Fr. Kręckiego.

(k) Z polsko-rumuńskiej Izby handlowej. Dnia 29. b. m. odbyło się w Warszawie przy licznych udziale członków, walne zebranie Izby handlowej polsko-rumuńskiej. Izba wykazuje ożywioną działalność i już po roku istnienia może pochwalić się poważnym dorobkiem. To też podkreślano znaczenie jej dla rozwoju stosunków gospodarczych polsko-rumuńskich, które obecnie, z chwilą zawarcia nowego traktatu, niewątpliwie wejdą w fazę dalszego ożywienia.

"SAMOCHODOWI

PLYMOUTH

NADAŁEM

ELASTYCZNOŚĆ

MOTORU I SIŁĘ,

KTÓREJ NIE

DORÓWNA

ŻADEN INNY

WÓZ W TEJ CENIE" — POWIEDZIAŁ CHRYSLER!

JENERALNE PRZEDSTAWICIELSTWO NA POLSKĘ I W. M.
GDAŃSK, AUTO-KONCERN, Sp. z o. o., WARSZAWA
AUTO-SALON, S. z o. p., POZNAŃ, FREDRY 12

SPORT

Piękny sukces

Mamy duże szanse wygrania z Rumunją. Doskonała gra Tłoczyńskiego.

W sobotę w grze podwójnej bracia Stolarowowie ulegli parze gości, Mishu i Poulieff 6:1, 2:6, 3:6, 5:7. Jedynie w pierwszym secie Polacy walczyli doskonale, podczas gdy w pozostałych trzech zawiedli, zwłaszcza Jerzy. Po zdobyciu pierwszego gema przez Rumunów, Stolarowowie uzyskali 6 gemów z kolei i set zaledwie w 14 min. W drugim już goście ujmują prowadzenie i zwyciężają stosunkowo łatwo. W trzecim pierwszy gem zdobywają Polacy, Rumuni wyrównują i po kolejnych zmianach w prowadzeniu — wygrywają; w czwartym gemy idą następująco na rzecz gości 1:0, 1:1, 2:1, 3:1, poczem Polacy wyrównują (3:3) prowadzą 4:3; dalej jest 4:4, 4:5, 5:5 i set (7:5) dla gości. Zatem po drugim dniu Rumuni prowadzą 2:1.

W niedzielę rozpoczęto grę meczem Tłoczyński—Mishu 6:3, 7:9, 7:5, 4:6, 6:0. Zrazu prowadzenie ujął Tłoczyński i nie oddał go do końca setu, wygrywając pewnie. Drugi przyniósł bardzo zaciętą walkę a przeciwnicy kolejno obejmowali prowadzenie; więc jest 4:3, 5:4, na rzecz Mishu, lecz Poznańczyk wyrównuje 5:5, prowadzi 6:5 i jeszcze raz wyrównuje przy stanie 7:7, by ostatecznie jednak ulec. Trzeci set: Tłoczyński zdobywa pierwszy gem i dochodzi do 4:1, poczem Mishu go dogania i ustala stan 5:5; tu Tłoczyński zdobywa dwa gemy i set. W czwartym przeciwnicy kolejno obejmują prowadzenie i dopiero przy stanie 4:4 po dłuższej chwili zacieklej walki o jedną piłkę, Mishu zwycięża. W piątym Tłoczyński na początku uderza się w kostkę, kaleczy boleśnie i po uzyskanych dwóch gemach schodzi z boiska. Wraca jednak niehawem i efektywnym finiszem przy nadzwyczaj ofiarnej grze mimo dojmującego bólu zwycięża bezapelacyjnie.

M. Stolarow—Poulieff 6:8, 6:1, 6:2. W pierwszym secie Stolarow gra flegmatycznie i gość prowadzi 5:3; dopiero wówczas Stolarow się zrywa, wyrównuje 5:5 jednak w końcu przegrywa. W drugim Polak poprawił się znacznie i ująwszy inicjatywę nie wypuszcza jej już z rąk do końca. Równie szybko załatwia się z przeciwnikiem w trzecim secie. Wobec zapadającego zmroku grę przerwano, odraczając dokonanie jej do poniedziałku godziny 16. (Tel. wł.) T. S.

Kusociński — Petkiewicz

Wspaniała walka w „Narodowym biegu na przelaj” zakończona zwycięstwem tegorocznego zdobywcy pucharu „Kurjera Poznańskiego”

W niedzielę odbył się w Warszawie na trasie około 8 km. „Narodowy bieg na przelaj” wokół lotniska cywilnego na Mokotowie. Na starcie stanęło 235 zawodników z Kusocińskim i Petkiewiczem na czele. Punktualnie o godz. 16 wszyscy ruszyli ze startu i już o kilkanaście metrów dalej na czoło wyszli Petkiewicz i Kusociński, którzy w krótkim czasie wyprzedzili całą stawkę o kilkadziesiąt metrów. Przerstąpiła dzieląca tych dwóch od pozostałych wrosła z czasem niemal do 1 kilometra. Dystans ten utrzymał się aż prawie do końca, kiedy rozpoczęła się zacięta walka pomiędzy obu rywalami klubowymi. Zwycięsko z niej niespodziewanie wyszedł Kusociński, który dzięki świetnemu finiszowi zdołał wyprzedzić zdecydowanie Petkiewicza o 70 metrów. Daleko za nimi dopiero o przeszło 600 m. jako trzeci przybył Sawaryn (Pogoń — Lwów). Techniczny wynik biegu jest następujący: 1) Kusociński (Warszawianka) w czasie 24:26, 2) Petkiewicz, 3) Sawaryn, 4) Nowacki (Warszawianka), 5) Jurkowski (niestow.), 6) Gapieniak (Ordon), 7) Zak (Pol.), 8) Tryton (Orzeł), 9) Adamski (Orzeł), 10) Jankowski (Orzeł). Ukończyło bieg 200 zawodników. (Tel. wł.) T. S.

Rekord polski

w rzucie kulą oburącz ustanowił Heljasz wynikiem 25:62

W niedzielę odbyły się wewnętrzne spotkania lekkoatletyczne „Warty” przy stosunkowo nielicznym udziale zawodników, lecz tłumnym junjorów. Na tych zawodników ustanowił znajdujący się w doskonałej formie Heljasz nowy rekord polski w rzucie kulą oburącz, osiągając ponadto niezły rezultat w dysku. Czasy na krótkich dystansach są nieszczęśliwie ze względu na lichey stan bieżni. — Rezultaty techniczne (junjorów podajemy oddzielnie) wyglądają następująco:

100 m.: 1) Wojtkowiak 12.4, 2) Thamm; 500 m.: 1) Pawlak 2:09.7, 2) Wiśniewski; 1.500 m.: 1) Rutkowski 4:40.6, 2) Myszowski; 5.000 m.: 1) Robiński 16:51.6, 2) Stróżyk; 110 m. pł.: 1) Sobkiewicz 20 s., 2) Thamm; skok w wyż: 1) Kruszczyński, 2) Zmudzkiński 155 cm.; skok w dal: 1) Zmudzkiński 5.70, 2) Thamm 5.63; skok o tyczce: 1) Nogaj 2.90, 2) Klimczak 2.80; dysk: 1) Heljasz 40.54, 2) Sobkiewicz 30.98; kula: 1) Heljasz 13.92, 2) Sobkiewicz 10.92; kula oburącz: 1) Heljasz 25.62 (rekord polski); oszczep: 1) Gatkowski 47.70, 2) Klimczak 42.06 m. (ig)

O puchar Davisa

Pierwsze koło rozgrywek

Tegoroczne spotkania o drużynowe mistrzostwo narodów w tenisie w zakresie konkurencji panów w pierwszym kole (poza meczem Polska-Rumunia, o którym piszemy powyżej) przyniosły tylko jedną dużą niespodziankę, a mianowicie drugocząca porażkę Szwecji w spotkaniu z Jugosławią; zlekceważyła swą przeciwniczkę, wysyłając drugi zespół (bez doskonałego Oestberga, oraz niezwykle gorszego Malmstroema, a nawet bez Garella) i uległa 0:5. Wszystko każe przypuszczać, że w finale strefy europejskiej spotkają się dwa kraje pozaeuropejskie, a mianowicie Australia i Japonia. — Rezultaty techniczne pierwszego koła (poza podanymi już w sobotę oraz nieznanymi jeszcze wynikami meczu Irlandji i Monaco) były następujące:

Japonia—Węgry w Budapeszcie 4:1. W grze podwójnej Harada i Abe (J) — Kehrling i Aschner (W) 6:2, 6:2, 3:6, 6:4 W niedzielę: Sato (J) — Takacs (W.) 6:4, 6:3, 6:3; Ohta (J) — Kehrling (W) przy stanie 4:6, 6:4, 7:5, 6:6, Japończyk zrezygnował; Japonia spotyka się w drugim kole z Indiami.

Australia—Szwajcaria w Zurychu 5:0. W grze podwójnej Willard i Hopmann (A) — Aeschlimann i Wuarin (Sz) 2:6, 6:4, 6:2, 6:3. W niedzielę Crawford (A) — Chiesa (S.) 6:8, 6:4, 10:8, 6:3; Moon (A) — Aeschlimann (S) 3:6, 6:1, 6:4, 6:3.

Hiszpania—Belgia 4:1. W grach pojedynczych Maier (H) — Lacroix (B) 3:6, 6:1, 3:6, 6:2, 6:3; Ewbank (B) — Juanico 6:3, 7:5, 2:6, 2:6, 6:1; w grze podwójnej Maier i Patrica (H) — Ewbank i de Borman (B) 6:1, 4:6, 1:6, 8:6, 6:3. W niedzielę w grach pojedynczych: Maier (H) — Ewbank (B) 6:2, 6:3, 6:1; Juanico (H) — Lacroix (B) 6:3, 6:3, 7:5. Hiszpania gra w następnym kole z Jugosławią.

Jugosławia—Szwecja 5:0. W grach podwójnych Scheffer i Radoevic (J) — Soederstroem i Ramberg (Sz) 6:3, 6:1, 5:7, 6:2. W niedzielę w grach pojedynczych przy stanie 6:0, 3:1 dla Scheffera, Ramberg (Sz) z powodu skaleczenia nogi zrezygnował. Friedrich (J) — Soederstroem (Sz) 6:3, 6:2, 6:2.

Irlandja—Monaco w Dublinie 1:1. Gallope (M) — Mc. Guire (I) 6:2, 7:5, 7:5; Rogers (I) — Landau (M) 6:1, 6:4, 6:2.

G. Śląsk — Warszawa

Ślązacy zwyciężają w pięściarstwie 12:4

Spotkanie międzyokregowe odbyło się w Katowicach w niedzielę wieczorem, przynosząc w rezultacie zasłużone zwycięstwo gospodarzom, chociaż pięściarze stołeczni wykazali, że zrobili bardzo duże postępy. Wyniki techniczne walk według kolejności wag były następujące: Moczko (S.) — Kazimierski (W.), zwycięża na punkty Moczko; Goss (W.) — Pyka (S.), wygrywa wysoko na punkty Goss, a Pyka walczył bardzo słabo i w każdym starciu padał kilkakrotnie na deski; Górny (S.) — Anders (W.), zwycięża na punkty Górny; Głowacki (W.) i Wochnik (S.) — walka nierozstrzygnięta; Konieczny (S.) i Wysocki (W.) — rezultat remisowy; Garbarz (W.) i Wieczorek (S.) — zwycięża na punkty Wieczorek; Wystrach (S.) i Mizerski (W.), wygrywa na punkty Ślązak; wreszcie w wadze ciężkiej Wocka pokonał na punkty Finna (W.). (Tel. wł.) F. G.

Hippika

Zawody konne zorganizowane przez Wielkopolski Klub Jazdy Konnej dały następujące wyniki w dn. 3. bm.: w konkursie „Otwarcia” im. Przenosa Wlkp. K. J. K. p. gen. Sochaczewskiego podzieliło miejsce pierwsze do siódmego, przechodząc parours czysto 13 jeźdźców na 19 koniach. Konkurs zaprzęgów parokonnnych: 1. pan Brandis z Krześlic, 2. p. Michał Mycielski z Galowa, 3. p. Uhl z Gorzowa. — Konkurs im. Zwi. Ziemian Wielkopolskich: 1. p. Studziński (na „Tomciu”), 2. p. Lüttwitz (na „Ahntreue”), p. Harlandowa (na „Banazju”). W dniu 4. bm. w konkursie im. Zw. Hodowców konia szlachetnego w Wielkopolsce, wyniki były następujące: 1. por. Piński (na „Clarissima”), 2. por. Dąbski-Nehrlich (na „Domino”), 3. por. Sokolnicki (na „Carze”). — Konkurs zaprzęgów czterokonnnych: 1. p. Brandis, 2. p. Michał Mycielski, 3. p. Uhl. W konkursie zwyciężającym: 1. por. Dąbski — Nehrlich (na „Mistrzu”), 2. por. Fudakowski (na „Leszku”), 3. por. Dąbski — Nehrlich (na „Regencie”). Następne konkursy odbędą się we wtorek 6. bm. o godz. 16 na Hippodromie Poznańskim.

Lekka atletyka

Zawody sokołe naszego okręgu odbyły się w dniach 3 i 4. bm. na boisku Sokoła; osiągnięto następujące wyniki: drużyny 60 m.: 1) Kasprzakówna St.: 8.4, 2) Szkudlarska, 3) Łukasiewiczówna, (startowało 12); 200 m.: 1) Łukasiewiczówna 31.9, 2) Czarczyńska; 500 m.: 1) Kraszewska 1.42.2, 2) Magierówna, 3) Brzozowska; skok w dal: 1) Kasprzakówna St. 4.26, 2) Szudlarska 4.08, 3) Łukasiewiczówna 4.07; skok w wyż: 1) Szkudlarska 1.17, 2) Jankowiakówna 1.17, 3) Goderzanka 1.12; dysk: 1) Szkudlarska 24.29, 2) Kasprzakówna St. 23.98, 3) Wróblewska 20.40; kula: 1) Kasprzakówna 8.24 (poza konkursem 8.46), 2) Szkudlarska 7.51, 3) Goderzanka; oszczep: 1) Szkudlarska 22.98, 2) Kasprzakówna, 3) Prymowiczówna. W punktacji

1) Szkudlarska 15 p., 2) Kasprzakówna 13 p., 3) Łukasiewiczówna 5 p. Druhowie: 100 m.: 1) Gancarz 12, 2) Kozłowski, 3) Jancaszek; 400 m.: 1) Kupś 55, 2) Janowski, 3) Gancarz; 800 m.: 1) Janowski 2:13.1, Jakubowski o pierś, 3) Mager; 1.500 m.: 1) Jakubowski 4:33.7, 2) Mialkas, 3) Musiał; kula: 1) Tilgner 11:80.5, 2) Kupś 10.21, 3) Chalupka; w wyż: 1) Zawal 1.50, 2) Chalupka, 3) Tilgner 1.45; dysk: 1) Tilgner 33.13, 2) Kupś 31.69, 3) Gancarz 30.36; w dal: 1) Kupś 5.71, 2) Gancarz 5.67, 3) Kozłowski 5.51; oszczep: 1) Tilgner 39.45, 2) Chalupka, 3) Gancarz; tyczka: 1) Chalupka 2.80, 2) Gancarz 2.60. Druhen startowało 32, druhow 36. W punktacji osiągnęli Gancarz, Kupś i Tilgner po 10, Chalupka 8, Janowski i Jakubowski po 5 punktów. Organizacja sprawna. Sędzia główny p. Weselik Stefan.

Zawody junjorów Warty dały następujące wyniki: 60 m. zawody junjorów: 1. Malewski 8.2, 2. Popiałkiewicz; 100 m.: 1. Malewski 12.8, 2. Popiałkiewicz; 400 m.: 1. Zaniski 61, 2. Szych; 3000 m.: 1. Zaniski 10:17, 2. Kaczmarski; w wyż: 1. Hoffmann 155, 2. Domek 136; skok w dal: 1. Popiałkiewicz 5.36, 2. Hoffman 5.29; dysk: 1. Hoffmann 35.76, 2. Grossmann 31.74, 3. Wacek 30.97; kula 15 kg.: 1. Hoffmann 12.22, 2. Kubel 11.52 m.; oszczep: 1. Hoffmann 32.01, 2. Wacek 30.80 m. (ig)

W biegu na przelaj w Gnieźnie na trasie około 3.500 mtr. zwyciężył Kościelniak (Sokół - Jarocin) w czasie 12:36.3, 2. Swora (P. W. Krotoszyn), 3. Tomczak (KPW - Poznań). (br)

W Kostrzynie w biegu na przelaj na dystansie 4200 m., zorganizowanym przez tamtejsze „Gniazdo „Sokoła” zwyciężył Janowski (Sokół - Poznań), 2. Bronisławski (AZS), 3. Stanisławski (AZS).

W dorocznym biegu 25 km. w Berlinie zwyciężył Laaksonen (Fin) w czasie 1 godz. 33:40.2; 2. Motmueller (Lotwa) 1 g. 33:40.2; 3. Bukas (Ł) 1 g. 33:54.8. W marszu 25 km. wygrał Łotysz Dalin 2 g. 13:09.5.

Motocyklizm

Wielki rajd „Ziem zachodnich” na dystansie 757 km odbył się w sobotę i niedzielę; organizowała go „Unja” po raz pierwszy na tutejszym terenie. Impreza ta wywołała znaczne zainteresowanie. Stanęło na starcie 23 zawodników, reprezentujących kluby: „W. K. M.”, „3 p. lotn.” i „Unja” (Poznań); „B. K. M.” (Bydgoszcz) oraz „Union” (Łódź). Pierwszego dnia trasa prowadziła przez Gniezno, Inowrocław, Toruń i Grudziądz do Bydgoszczy, skąd zawodnicy wyruszyli w niedzielę poprzez Nakło, Wronek, Leszno i Jarocin do Poznania. Na całej trasie zapewniona była pomoc policji, przyczem na Pomorzu organizacyjnie dopomagały miejscowe kluby motocyklowe a szczególnie prezes Polcji bydgoskiej p. Kochański. Ponieważ rajdy są wyłącznie zawodami regularności jazdy przy określonej średniej szybkości, z karnymi punktami za pewne defekty motoru — zatem obliczenia są dość skomplikowane i ogłoszone zostaną dopiero później. Pewnym jest jedynie drużynowe zwycięstwo „Unji” (trzech jeźdźców zgóry zadeklarowanych tworzyło drużynę), oraz w kategorii przyręczek Menzla z „Unioru”. W ogólnej klasyfikacji na 13 przybyłych do mety zwycięzcą będzie jeden z następujących zawodników: Malicki (Unja), Ziółkowski (B. K. M.), Górecki, Turkiewicz i Tyrala (Unja). Poza tem na wyróżnienie zasługują: Kościński za regularną jazdę i Lasser, który na przyręczce mimo poważnego wypadku ukończył bieg. (wz)

Piłka nożna

Świąteczne wyniki ligowe. Warszawa. „Legja” — „Warta” 4:0 (3:0). Ogromną niespodziankę sprawiła „Warta”, która miała jeden ze swych najslabszych dni. Gospodarze natomiast wykorzystali wszystkie nadarzające się okazje, zwyciężając zasłużenie, chociaż w zbyt wysokim stosunku. Pierwsza połowa, mimo trzech bramek zdobytych przez Przedzieckiego (dwie) i Szalera z pomocy po pięknym driblingu — była raczej wyrównana; w drugiej natomiast grała tylko „Legja”, która jakby sama była na boisku. W 20 min. Łanko strzela czwartą i ostatnią bramkę. W drużynie gospodarzy wyróżniła się obrona Martyna i Ziemian, którzy stanowili zapórę nie do przebycia. W „Warcie” bardzo dobry Fontowicz oraz Wojciechowski. Sędzia p. Wardęszkiewicz — poprawny; publiczności przy ślicznej pogodzie zebrało się ponad 5.000 osób.

„Cracovia” — „Warszawianka” 3:1 (1:0). Gra obustronnie szybka i emocjonująca była prowadzona jednak bezplanowo, zwłaszcza ze strony gospodarzy, którzy wystąpili w odmłodzonym składzie. U gości najlepszy był (zresztą wogóle na boisku) Kossok. W 2. połowie znaczną przewagą „Cracovia”, dla której punkty zdobyli: Kossok, Mitusiński i Rusinek; dla Warszawianki padła bramka samobójcza. Sędziował p. Lustgarten; publiczności — 3.000 osób. (Tel. wł.) T. S.

Lwów. „Pogoń” — „Wisła” 2:2 (2:1). „Wisła” wystąpiła z Lubowieckim i Kisieleńskim, w „Pogoni” w bramce grał Albański. Gospodarze spisali się dobrze tylko do przerwy; w drugiej natomiast półowie „Pogoń” opadła z sił i „Wisła” przeważała bardzo znacznie. Bramki dla „Pogoni” zdobył Motylewski, dla „Wisły” Fejman i Kisieleński. Sędziował p. Walczak; publiczności — 3.000 osób. (Tel. wł.) Łódź. „LKS” — „Czarni” 3:1 (2:0). Goście grali bardzo słabo, zwłaszcza w ataku. U gospodarzy dominowało trio obrony i

Przez cały czas widoczną przewagę miał „LKS”. a „Czarni” chwilami nawet nie dochodzili do głosu. Bramki zdobył: Król dwie i Tadeusiewicz jedną; dla Czarnych honorowy punkt uzyskał Grzymala. Sędziował p. Burka. (Tel. wł.) W. K.

Wielkie Hajduki. „Ruch” — „LTSG” 3:1 (2:0). Gra do połowy wyrównana, przyczem goście (zwłaszcza atak) zaprezentowali się bardzo słabo; zawiódł nawet groźny Herbstreich. Po przerwie znaczną przewagę mają gospodarze. Bramki dla „Ruchu” uzyskał Peterek dwie i Sobota jedną. Dla „LTSG” — Herbstreich. (Tel. wł.) F. G.

Kraków. „Garbarnia” — „Polonia” 3:3. Do pauzy „Garbarnia” gra słabo, a nieznaczna przewaga mają goście. Pierwszą bramkę zdobywa dla „Garbarni” Smoczek w 22 min. Po pauzie w 10 min. wyrównuje Malik dla gości, a w dwie minuty potem podwyższa Pazurek II. Wynik uzyskując prowadzenie dla „Polonii”. „Garbarnia” zrywa się do ataku i wkrótce pada wyrównująca bramka przez Pazurka I. Z wypadu Malika uzyskuje „Polonia” po kilkukrotnych wysiłkach ponownie prowadzenie. Rozpaczliwie atakująca „Garbarnia” usiłuje za wszelką cenę doprowadzić choć do nierozegranej, co jej się wreszcie udaje na krótko przed końcem dzięki Joksowi, który wybija Kellorowi piłkę z rąk, pakując ją do siatki. (Tel. wł.) K. S.

Tabela k. rozgrywek przedstawia się jak następuje (w nawiasach podajemy liczbę gier i stosunek bramek): 1) „Cracovia” 10 p. (5, 13:3); 2) „Wisła” 8 p. (5, 11:5); 3) „Warta” 7 p. (6, 13:11); 4) „LKS” 5 p. (4, 9:5); 5) „LTSG” 5 p. (5, 7:8); 6) „Polonia” 5 p. (6, 11:14); 7) „Pogoń” 4 p. (4, 9:4); 8) „Legja” 3 p. (2, 5:1); 9) „Ruch” 3 p. (4, 4:8); 10) „Warszawianka” 2 p. (6, 7:19); 11) „Czarni” 1 p. (3, 2:5); 12) „Garbarnia” 1 p. (5, 7:16).

O mistrzostwo klasy A POZPN. „Legja” — „Sparta” 6:2 (0:0). Łatwe zwycięstwo odniosła „Legja”. „Sparta” do przerwy była równorzędna, po pauzie jednak grała słabo, zwłaszcza w ataku. Bramki dla zwycięzców uzyskali Zaremba dwie, Mikołajewski, Glowacz, Sadalski i Dawczyński; dla „Sparty” — Furmanowicz i Zieliński. Sędziował p. Niziński.

„Ostrowja” — „Posnania” 6:1 (4:1). Goście od samego początku przeważali znacznie; „Posnania” z meczu na mecz gra słabiej, zwłaszcza w ataku, „Ostrowja” natomiast jest wyrównana we wszystkich liniach. Bramki uzyskali dla niej Berensztejn 4, Grossek i Bloch; dla „Posnania” honorowy punkt zdobył Koszuta. Sędziował dobrze p. Rossala.

„Sokół” (Leszno) — „OKS.” 2:1. Nieznaczne, jednak zasłużone zwycięstwo odniósł „Sokół”.

Wyniki zagraniczne. Niemcy — Szwajcaria 5:0 (4:0); bramki zdobyli w 8 min. Hofmann, w 38 Kuzorra, w 40 Hofmann, 42 Kuzorra oraz w 31 po przerwie ten sam. (1) mistrz. Berlina: „Hertha” B. S. S. — „Tennis Borussia” 2:0 (2:0). „Sparta” Praga — „Teplitzer S. C.” 2:2.

Mistrzostwa kl. B. POZPN. „Cybina” — „Polonia” 4:8 (3:2); „Liga” — „Notec” 3:2; „HCP” Ib. — „Pogoń” 5:3; „Olimpia” — „Sokół” (Kostrzyn) 8:1; „Polonia” (Główna) — „Venus” (Gniezno) 2:4; „Pogoń” (Środa) — „OKS.” II. 3:1; „Ostrowja” II — „Pogoń” (Śr.) 5:2.

Pięściarstwo

PZB postanowił urządzać obóz treningowy przed mistrzostwami Europy dla czołowych zawodników polskich. Obóz odbędzie się w Poznaniu, prawdopodobnie z początkiem drugiej połowy maja, pod kierunkiem trenerów Garzeny i Stamma. Reprezentacja polska udaje się na mistrzostwa Europy (odbędą się w Budapeszcie od 4 czerwca począwszy) w pełnym składzie dnia 1 czerwca. (Tel. wł.) F. G.

Różne

III. marsz okrężny naokoło Poznania, organizowany przez poznański okręg SMP, na trasie około 22 km zakończył się zwycięstwem Harc. Druż. Lotnicznej im. gen. Dąbrowskiego w czasie 2 g. 24:10, która po raz drugi zdobyła nagrodę przechodnią, oraz nagrodę miejskiego kom. w. f. i p. w. (1.000 strzałów z broni małokalibrowej). Pierwsza do mety przybyła drużyna SMP. — Fara, która w ogólnej klasyfikacji zajęła 6 miejsce. 2) SMP — św. Wojciech trzecie miejsce. W czasie marszu odbył się bieg na 3.000 mtr., w którym zwyciężył Kluge w czasie 9:50, 2) Zugehoer, 3) Szumiński, 4) Karpiński H. W meczu w polską piłkę nożną pokonała SMP. Boże Ciało — SMP. św. Marcin 8:2. W koszykówkę „Warta” II wygrała z SMP. Jeżyce w stosunku 28:2. (ig)

Pływanie

W Siemianowicach odbył się trójmecz zorganizowany z okazji 25-lecia Pływ. Kl. Siemianowickiego z udziałem „Cracovii”, „EKS” z Katowic, gospodarzy i licznych zawodników miejscowych. Wyniki ciekawsze z poszczególnych biegów są następujące: 100 m. dow.: 1) Karliczek (EKS) 1:09, 2) Duraj 1:13.1, 3) Ruppert (Cr.) 1:14; 100 m. klas.: 1) Janowski (EKS) 1:24.6, 2) Pauli (Cr.) 1:26.2; 100 m. nawznak: 1) Karliczek 1:23.8; panie 100 m. kl.: 1) Rojówna (Cr.) 1:45; 100 m. nawznak: 1) Makoszówna 2:00. W ogólnej punktacji zwyciężył „EKS” 133 p. przed Siemianowicami 112 i pół p. i Cracovią 91 p. W skokach panów pierwsze miejsce zajął Siemkowski, u pań pierwsze miejsce zdobyła Makoszówna. (Tel. wł.) F. G.

W niedzielę, dnia 4 maja 1930, o godzinie 2,30 w nocy, zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., po długich cierpieniach, nasza najdroższa córka, ukochana siostra, siostrzenica i bratanka, s. p.

Irena Bogajska

była uczennica Wyższego Semin. uczelni Dąbrowki w Poznaniu przeżywszy lat 20. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 7. b. m., o godzinie 17 z domu żałoby, o czym Krewnym i Znajomym donoszą

w nieutulonym smutku pogrążeni
rodzice, rodzeństwo i rodzina.

Srem.

Osobnych wiadomości nie wysyła się. Pw 11393-19,9

Dnia 4 maja o godz. 4 po południu rozstał się z tym światem, po długoletnich ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz najdroższy ojciec i najwierniejszy syn Ojczyzny, s. p.

Franciszek Ciemny

w 78 roku życia. Msza św. odbędzie się w środę, dnia 7 b. m. o godz. 10 w kościele św. Wojciecha, poczem eksportacja zwłok na omentarz św. Wojciecha.

W ciężkim smutku pogrążeni

Jan i Walerja Patykowie
Pelagja Ciemna.

Pw 11397-54,291

Dnia 3 maja r. b., o godz. 9 rano, zasnął po dłuższej, cierpliwie znoszonej chorobie, w szpitalu Przemienienia Pańskiego w Poznaniu, nasz najdroższy, dobry brat, szwagier i nadewszystko kochany troskliwy wujek s. p.

Siegfried Schwersenz

w 56 roku życia. W ciężkim żalu pogrążona rodzina.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 6 b. m., o godzinie 4,30 po południu, z domu żałoby.

Upraszamy wieńców nie składać. nw 11 045
Kórnik, dnia 3 maja 1930 r.

Dnia 1 maja 1930 r., zmarł w Lesznie, właśc. cukierni, s. p.

Andrzej Franka

W Zmarłym straciliśmy gorliwego członka i zacnego kolegę. Pogrzeb odbył się w niedzielę, 4 b. m., o godz. 5 po południu.

Cech Mistrzów Cukierniczych.
dw 4971 na Województwo Poznańskie.

W pierwszą rocznicę śmierci, s. p.

hr. Marji Sokolnickiej

odprawi się za Jej duszę

msza św.

w Poznaniu, w kościele O. O. Franciszkanów, w środę, dnia 7 maja, o godzinie 9, przed ołtarzem Cudownej Matki Boskiej.

Poznań, 5. 5. 1930 r.

zw 23 351

Dnia 3 maja, o godz. 6 rano, zmarł opatrzony Sakramentami św., po długich cierpieniach, mój najdroższy syn, brat, szwagier oraz wuj i stryj, s. p.

Andrzej Ilowiecki

Pogrzeb odbędzie się 6 maja, o godz. 16, z domu żałoby na cmentarz w Górczynie.

W ciężkim smutku pogrążona

matka i rodzina.

Poznań, ul. Niegolewskich 5. zw 23 355

W Jezusowy Piątek, dnia 2 maja r. b. wieczorem, zasnęła snem wiecznym, pojednana z Bogiem, nasza nigdy niezapomniana córka i siostra, s. p.

Cecylja Renówna

urzędniczka Banku Cukrownictwa w Poznaniu.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 6 b. m., o godz. 5 po poł., z kostnicy cmentarza w Górczynie. Dziewiczą duszę Jej polecamy serdecznej modlitwie wszystkich ludzi dobrej woli.

W żalu głębokim i smutku pogrążeni
rodzice i rodzeństwo.

Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 11a. zw 23 349

Czcigodnemu Duchowieństwu i wszystkim Znajomym za okazane mi współczucie, po tak bolesnej stracie mego ukochanego s. p. brata, składam na tej drodze serdeczne

Bóg zapłać!

Klara Snowacka.

Cerekwica.

zw 23 358

Moją posiadłość

w wolnym mieście Gdańsku, 105 ha dobrej ziemi, nowe budynki, świetnie położona, sprzedam z powodu choroby. Zgłoszenia pod dw 4970 do eksped. Kurjera Poznańskiego.

TAJFUN

Świetny wyrób krajowy,

znacznie tańszy od zagranicznych.

1/1 lt. 7 zł, 1/2 lt. 4 zł 4,
1/4 lt. 2.50 zł.

Do nabycia w każdej drogerji.
Fabryka środków do zwalczania szkodników

„UNIVERSUM“

Poznań, Fr. Ratajczaka 38
Pw 11230-18.223/4

Atlantic

Restauracja, Kabaret i Dancing

Poznań, Stary Rynek 80/82.

Najtańszy Kabaret w Poznaniu! Nowe Kabaretowe siły między innymi

FELDEN

transformista nadzwyczajny w swych siedmiorakiach przemianach. zw 23354

Chiromantce
składam

podziękowanie

za spełnione przepowiednie
Rom. Szymańskiego 8,

podwórze, parter, lewo, przy placu Świętokrzyskim
zw 23359 **Żółkowski.**

MODNE

FRYZURY

MANICURE

MASAŻE

FARROWANIE WŁOSÓW

TRWAŁA (i wodna) ONDULACJE

w pierwszorzędnym wykonaniu

SALON DE COIFFURE

N. MUSZYŃSKI
ul. 27 Grudnia 3 — ul. 3 Maja 3
zw 23 956

Oprawy książek wszelkiego rodzaju Introligatorka Drukarni Toruńskiej T. A. w Toruniu ul. św. Katarzyny 4.

Lokale biurowe i składy

do wynajęcia.

W nowobudującym się gmachu przy ul. Dąbrowskiego, narożnik ul. Mickiewicza, zamierzamy wydzierżawić w narożnikowej części i części od ul. Dąbrowskiego, począwszy od 1. 10. 1930 r., względnie później:

na parterze	ok. 900 m ²
„ VI. „	„ 280 „
„ V. „	„ 280 „
„ IV. „	„ 450 „
„ III. piętrze	„ 600 „

Lokale nadawają się na cele biurowe i handlowe. Wczesne zawiadomienie umożliwi dostosowanie lokalu do potrzeb reflektantów. Plany są do obejrzenia w godzinach służbowych w lokalnym kierownictwie budowy przy ul. Dąbrowskiego, narożnik ul. Mickiewicza.

Zgłoszenia pisemne kierować pod adresem:

Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych

Poznań, ul. Sew. Mielżyńskiego 2.

Pw 11 339-18,168

Lekarz

zastępca na prowincję poznańską, na 2 miesiące potrzebny od 25 maja. Spieszne oferty do eksp. Kurjera Poznańskiego pod rw 9835

Buick 18/80

model 28, otwarty, w bardzo dobrym stanie, z powodu zwinięcia przedsiębiorstwa bardzo tanio na sprzedaż. Na życzenie jazda próbna. Zgłoszenia przyjmuje Danziger Holzindustrie, Gdańsk — Wrzeszcz, Welper Weg 5 — Telefon 42 402. nw 10 867

Polecam do budowl

drzewo budowlane i stolarskie oraz materiał budowlany po bardzo niskich cenach i udzielam długoterminowego kredytu hipotecznego według umowy. dw 4837

WOJCIECH PAETZ,

Poznań, ul. Przemysłowa 28 b. Telefon 14-12.
Skład drzewa Filja w Swarzędzu, pow. Poznań. Telefon 50.

MASZYNISTKA

pisząca biegle na maszynie ze znajomością stenografji polskiej i niemieckiej na Pomorze, potrzebna. Zgłoszenia z podaniem pretensyj i referencyj składać pod zw 23 263 do eksp. Kurjera Poznańskiego.

Samodzielna ekspedjentka

z dłuższą praktyką, potrzebna zaraz lub 1 czerwca r. b.

ST. RUCIŃSKI

Specjalny Magazyn Odzieży Damskiej, ul. Nowa 8.
nw 11 396

W niedzielę, dnia 4 maja, o godz. 5,15, rozstała się tym światem, opatrzona św. Sakramentami, ś. p.

Felicjana Szczerbińska

Dziecko Marji i przełożona 3-go Zakonu św. Franciszka o czem zawiadamiają

w głębokim smutku pogrążeni
siostra i rodzina.

zw 23352

Pogrzeb odbędzie się z domu żałoby ul. Skarbowa 9, w środę, 7 maja, o godz. 5.

Dnia 5 maja 1930 r., o godz. 2,30 rano, zasnął w Bogu, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami i Olejami św., po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, nasz najukochańszy ojciec, teść, dziadek i wujek, ś. p.

Jan Jeske

rolnik — dobry Polak narodowiec

w 77 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 8 maja r. b., o godz. 5,30 po południu, z kaplicy cmentarnej parafji Bożego Ciała w Dęb-
cu, o czem zawiadamiają Krewnych i Znajomych

w smutku pogrążeni
dzieci i wnuki.

Poznań, Będlewo, Katowice, Montignes.

Msza św. odprawi się w piątek, dnia 9 b. m., o godz. 7 rano, w ko-
ściele parafjalnym Bożego Ciała. zw 23 363/4

Dnia 3 maja, zmarł w 29 roku życia, po długiej i ciężkiej, cierpliwie znośzonej chorobie, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., nasz drogi i ukochany syn i brat, ś. p.

Florjan Schleichert

o czem donoszą

w ciężkim smutku pogrążeni
rodzice, siostry i brat.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 6, o godz. 5 po poł., z domu
żałoby Swarzędz, Rynek 10, do grobowca rodzinnego. nw 10 866
Swarzędz, dnia 4 maja 1930.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

NIEMIRÓW-ZDRÓJ „ALEKSANDRA“

woj. lwowskie.
Początek sezonu od 10 maja.

Lecznicza woda do picia

znakomita „BOROWINA“

wysyłka na zamówienie.

Do nabycia we wszystkich aptekach. nw 10 865

ORYGINALNY KREM W. KLIMECKIEGO

ze znakiem jaskółki.
Udelikatnia cerę, usuwa zmarszczki, przysusza,
liszaje. Konserwuje młodość i urodę.
Sprzedaż KLIMECKI, Warszawa, Niecała 5.
Wysyłka na prowincję natychmiastowa.
Próbna tuba zł 4. Normalna cena zł 10.

Gdzie można najwięcej wygrać?

Wiadomo że w najstarszej kolekturze A. Kędziory w Poznaniu! — Czwartki losów klasy pierwszej po 10 zł, połówki po 20 zł i całe losy po 40 zł, można jeszcze nabywać. Zamiejscowi 35 gr. porto.
Ciągnięcie 17 i 19 maja.

Ogólna suma wygranych, 32 miliony złotych.

ANTONI KĘDZIORA

Kolektura Loterii Państwowej, Poznań
Sieroca 5/6, narożnik Nowej. zp 23 111

PIEGI

żółte plamy,
opaleniznę usu-
wa, bieli skórę
pod gwarancją
aptecznika Jana
Gadebuscha

„Axela“-Krem

1/2 stoika 2,50 zł, 1/1 stoika
4,50 zł, do tego mydło „Axela“
i kaw. 1,25 zł. Do nabycia
w drogerjach, składach ap-
tecznych, perfumerjach i ap-
tekach lub wprost w firmie
J. GADEBUSCH, Poznań ul. Nowa nr. 7

ANTYCHWAST!

usuwa niepożądane chwasty
na chodnikach, gankach, uli-
cach etc. Wygodny tani spo-
sób. Fabryka środków zwal-
czania szkodników
UNIVERSUM
Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 38.
Pw 11 214-184

Gospodyni - kucharka

może być lepsza służąca lat
25-35, z dokładną znajomością
gotowania, prasowania i go-
spodarstwa podwózkowego, z
wiarogodnymi poleceniami po-
trzebna zaraz na probostwo
wiejskie. Zgłośz. do Kurjera
pod zw 23 350

Sprzedaz Materjałów z metra na Płaszczce, Palta, Raglany, Ubrania i Spodnie.

Najlepsze gatunki pierwszych fabryk
po nadzwyczaj niskich cenach poleca

F. Lisiecki, Dom Konfekcyjny Sp.
Akc.
Poznań, Stary Rynek 98/100.

Pw 11388/9-19.11/12

Walne Zebranie naszego Banku, które od-
było się w dniu 30 kwietnia r. b. uchwaliło za
rok 1929 dywidendę w wysokości

7%

czyli zł. 7,— od każdej akcji 100,— złotowej
I. emisji oraz akcji gratisowej II. em. Dywidenda
jest zaraz płatna w Centrali naszego Banku.

Bank Kwilecki Potocki i S-ka,
Spółka Akcyjna w Poznaniu.

Pw 11166-18,78

Tylko najlepiej go!

Tapety Linoleum Ceraty

kupuje się
bardzo korzystnie
przy ul. Pocztovej 31

w firmie

Zb. Waligórski
tylko naprzeciw poczty.

Pw 11 181/2-18.106/7

i kupujcie to co jest **NAPRAWDĘ LEPSE**
i jeszcze **TANISZE!**

Aż przyjemność bierze wiać do ręki obuwie
marki „WAZA“! Solidne mocne a jakie tanie!
Obuwie męskie i chłopięce to nasza specjalność!

WAZA **FABRYCZNY SKŁAD OBUWIA**
ul. Wroclawska nr. 15.

Pw 11387 19.6

MEBLE

tanio kupuje się w firmie

A. BARANOWSKI
Poznań, ul. Podgórna 13.

Okazyjna sprzedaż samochodów

Austro - Daimler 6 cyl. 10/40 KM. limuzyna 6 osobowa
Austro - Daimler 6 cyl. 10/40 KM. torpedo 6 osobowe
Citroen B. 14 6/25 KM. limuzyna 4 osobowa
Citroen C. 4 7/32 KM. limuzyna 5 „
Stoever 8 cyl. 8/40 KM. Berlinie 5 osobowy
wszystkie gotowe do jazdy i w doskonałym stanie.
Dogodne warunki spłaty.

Tow. Budowy i sprzedaży samochodów S. A.
dawn. Austro - Daimler
Oddział w Poznaniu — Dąbrowskiego 7.
Telefon 75-58, 76-65. Warsztaty i garaże.
Pw 11 352-18,187

Kolporterów na wieś

poszukujemy zaraz. Reflektanci, obeznani z stosun-
kami wsi wielkopolskiej i umiejący rozmawiać oraz
obcować z ludem wiejskim, niechaj się zgłoszą z refe-
rencjami i życiorysem do ekspedycji Kurjera Pozn.
pod zw 23 361/2. Dla ludzi obrotnych dobry zarobek
gotówkowy.

Ogólne Zebranie

Członków Stowarzyszenia Urzędniczej Kasy Pogrzebowej w Poznaniu, odbędzie się dnia 16 maja 1930 r., o godz. 18, w lokalu Związku Ludowo-Narodowego, św. Marcin 65.

Porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Sprawozdanie z działalności Zarządu za rok 1929.
3. Wybór 2 członków Zarządu w miejsce ustępujących.
4. Wolne wnioski bez uchwał.
5. Zamknięcie.

Zarząd

zw 23 360

Stow. Urzęd. Kasy Pogrzebowej.

Najlepsza parcela budowlana w Puszczykówku

już tylko reszta obszaru ok. 6 000 m², położona centralnie, otoczona z wszystkich stron willami, blisko lasu i Warty do sprzedania w częściach nie niżej 1 000 m². Spłata ratami możliwa. Zgłoszenia przyjmuje

K. JANISZEWSKI, POZNAŃ, SKARBOWA 8
Telefon 35-31. Pw 11 376-58.143

Restauracja

pierwszorządna, najlepiej położona, od 1. 6. do wydzierżawienia. Potrzebne 10 wzgl. 15 000.— zł. Dzierżawa proc. obrotu i przejęcie wszelkich wydatków. Piśmienne zgłoszenia fachowców z podaniem proc. do Pw 11 395-19,23

„GASTRONOMJA“ Tow. Akc. w POZNANIU
ul. Gieszkowskiego 1.

Specjalny skład herbaty, kawy i cukierków

od lat 30 istniejący, przy pryncypalnej ulicy w centrum miasta, z powodu choroby właściciela zaraz do sprzedania.

Tylko poważni reflektanci z gotówką zechcą zgłosić się pod Pw 11 383-19,2 do eksp. Kurjera Pozn.

Książkowa-kasjerka

sila dzielna, obowiązkowa i uczciwa, możliwie z praktyką w spółdzielniach rolniczo-handlowych od 1. 6. b. r. lub zaraz

potrzebna.
Zgłoszenia z podaniem pretensji, odpisami świadectw i powołaniem się na referencje przyjmuje

Rolnik w Tczewie.

Cukierink lub kucharz
dzielni, możliwie żonaty, może objąć samodzielnie kierownictwo restauracji i kawiarni. Zgłosz. do Kurjera zp 23 340
Dobrze prosperujący skład poszukuje celem rozwinięcia przedsiębiorstwa

Wspólnika
z gotówką 15—20 tysięcy zł
Współpraca w składzie pożądana. Oferty do Kurjera Pozn. pod zw 9801

Motocykl

500 c. nowy nieużywany, z powodu stosunków rodzinnych do sprzedania. Zgłoszenia ul. Staszica 16, I ptr.
zw 28393

Przetargi ofertowe

na wykonanie

- a) posadzki parkietowej,
- b) stopni i posadzki kamiennej i mozaikowej,
- c) pokrycia linoleum,
- d) instalacji oświetlenia elektrycznego.

przy budowie

Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Poznaniu.

Oferty w zapieczętowanych kopertach z napisem: „Oferta i t. d.“, należy złożyć do dnia 9 maja 1930 r. godz. 13, w biurze Administracji, pokój 7, Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Poznaniu, przy ul. Sew. Mielżyńskiego 2, gdzie nastąpi otwarcie w obecności przybyłych oferentów. Informację udziela biuro architektoniczne kierownika budowy p. inż. Andrzejewskiego przy Placu Wolności 11 (Esplanada) I. ptr., w godzinach od 15—18, gdzie również za opłatą otrzymać można formularz ofertowy.

Oferty i podkłady można wnosić tylko na drukach dostarczonych przez kierownika budowy.
Zastrzega się wolny wybór przedsiębiorcy.

Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Poznaniu

(—) Wilczyński (—) Lgocki
Komisarz Rządowy. p. o. Dyrektora Zakładu.
Pw 11 336-18,240

Ogłoszenie.

W postępowaniu upadłościowym co do majątku firmy Nowa Poznańska Fabryka Bielizny, Antoni Jeske w Poznaniu, ma za zezwoleniem Sądu Powiatowego w Poznaniu być przedsięwzięty podział końcowy. Uwzględnić należy wierzytelności uprzywilejowane i to I. klasy w sumie 5 426.12 zł II. klasy 1 477.55 zł. Masa rozporządzalna wynosi 6 903.67 zł. Spis wierzytelności, mających się uwzględnić przy podziale, jest do wglądu złożony w sekretarjacie 2a Sądu Powiatowego w Poznaniu.
zw 23 348

Poznań, dnia 5 maja 1930.

A. Klebba

Zawłodawca masy upadłościowej firmy Nowa Poznańska Fabryka Bielizny, Antoni Jeske w Poznaniu

„PARCELKI“

LICYTACJA DOBROWOLNA

Ogłaszam niniejszem na dzień 12 maja r. b. przed południem, o godzinie 11, na mej roli w Krotoszynie, ulica Koźmińska, obok Młyna Jandzińskich.

Licytację drobnych — począwszy od 1 morgi oraz większych parcel z wolnej ręki na dogodnych warunkach.

Obszaru ziemi na wspomnianą parcelację jest 50 morg. podzielonego i już katastralnie wymiarzonego w parcelach po 1 i 2 morgach.

Bardzo dogodnie miejsca pod budowę domków mieszkalnych, gdyż środkami ziemi zostały już wymierzone ulice w różnych kierunkach dostępnych, szczególnie główna ulica z Koźmińskiej do Benickiej ulicy mające powstać moim kosztem.

Ziemia jest położona w mieście przy Dworcu Kolejowym. drenowana w dobrej kulturze — ogrodowa.

Warunki sprzedaży oraz bliższych informacji udzielam na żądanie również przed licytacją.
zw 11 043/4

Krotoszyn, Mały Rynek.

Jan Krzesiek.

WYPRZEDAJE SIĘ

z wolnej ręki codziennie, od godz. 9 rano do 6 wieczorem, na Giełdzie Handlowej, ul. Stawna 13, przy ul. Wronieckiej, pozostałości z licytacji, jak:

zegarki męskie i damskie, złote i srebrne, pierścienki, papierosnice, obrączki, łańcuszek złoty do zegarka, ubrania i płaszcze męskie, obuwie damskie i męskie, rower męski, 2 pary skrzyplac, rakiet tenisowy, odkurzacz „Ordo“ z łożem, dubeltówkę, lornetkę, radio 4-lampowe z głośnikiem i akumulatorem, radja detektorowe, waga na 5 kilo, materiał na ubranie, czapki dziecięce, opona ballon 740 X 140, motor elektryczny pół konia, siodło na konia, krzyż mozaika, szafa żelazna, lampa elektryczna i wiele innych przedmiotów.

Gielda Handlowa — Lombard, ul. Stawna 13 — Telefon 28-08.

PRZETARG MASY UPADŁOŚCIOWEJ

We wtorek, dnia 6. 5. 1930, o godz. 9, przy ul. Wielkie Garbary 33, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę: większą ilość towarów krótkich.
Licytacja odbędzie się nieodwołalnie.
Pietruszewski, kom. sąd., Poznań, Wielkie Garbary 33

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, dnia 7. 5. 1930, o godz. 10, przy ul. św. Marcina 62 (w podwórzu), sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę: kasę National.
Licytacja odbędzie się nieodwołalnie.
Pietruszewski, kom. sąd., Poznań, Wielkie Garbary 33

PRZETARG PRZYMUSOWY

W czwartek, dnia 8 maja 1930, o godz. 9, a o ile nie zostanie uskuteczniiona całkowita sprzedaż w dalszym ciągu w piątek, dnia 9 maja 1930, o godz. 9, na placu spedytora Z. Stachowskiego przy Małych Garbarach 9, sprzedam najwięcej dającym za natychmiastową zapłatą:

wszelkiego rodzaju porcelany, jak talerze, filiżanki, półmiski, miski, serwisy obiadowe, serwisy do kawy, wyroby emaljowe i aluminiowe, jak wiadra, banki, garnki, filiżanki oraz wyroby szklane, jak szklanki, kieliszki, różne kryształki, widelce, noże, wszelkie przybory kuchenne, a to w wielkich ilościach i wiele innych rozmaitych rzeczy prowadzonych w składzie porcelany. Przy końcu całe urządzenie skladowe, jak stoły, regały itp. — Ponadto różnego rodzaju skórki, jak: białe, nutria, jety, baranki, koźnierze (kozy angielskie), opsy amerykańskie i muflony oraz sygnet złoty, maszyna do pisania.
Pw 11 399-19,27
Obejrzeć można 10 minut przed przetargiem.
Krawczyk, komornik sądowy, Dąbrówki 14.

LICYTACJA ZASTAWÓW

W środę, 7 maja, od godz. 11, sprzedawca będe w firmie Edm. Jankowski, ul. Zwierzyniecka, narożnik Kraszewskiego na odpowiedzialność interesowanych najwięcej dającym za gotówkę:
Pw 11 393-19,21

jadalnię dębową kompl., bibliotekę, sypialkę, kanapy, leżanki, kilka szaf, dywan, zegar, meble kuchenne, stoły, biurko, regały, repozytoria i t. d.

Brunon Trzeciak

zaprzys. i ustanowiony aukcjonator, zaprzys. rzeczoznawca urzędów domowych, pokojów i gospodarczych, Stolarska 2. Telefon 63-26.

LICYTACJA PRZEPADŁYCH ZASTAWÓW

We wtorek, 6 maja, od godz. 10, sprzedawca będe w firmie Polski Lloyd, ul. Grochowe Łąki 5, na odpowiedzialność interesowanych najwięcej dającym za gotówkę:

46 coli mosiądzu w sztabach, taśmach i tablicach, większą partję opakowań do pilników, większą partję celulozoidu, chemikalje, grzyby suszone, kilka skrzyń cukierków, motocykl z przyczepką, wirówkę, 25 dużych próżnych beczek, próżne skrzynie, próżne butelki, drut żelazny, śruby, bele tektury, dużą palmę oraz wiele innych mebli, narzędzi i t. p.
Pw 11 362-18,200

Brunon Trzeciak

zaprzys. i ustanow. publ. aukcjonator, zaprzys. rzeczoznawca urzędów domowych — pokojowych i gospodarczych na obwód Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, mieszkanie prywatne Stolarska 2 — Telefon 63-26.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Gospodarstwo
65 morg przy mieście powiatowym, budynek, inwentarze, nadkompletne, cena 32 000 wplata 10 000. Zgłoszenia Rutkowski Grobla 29.
zdw 49 729/30

Skład
kolonialny większych rozmiarów w powiatowym gimnazjum, mieszkanie detal i półhurt, 100 lat istniejący, obrót 80 000 zł, z mieszkaniami, śpiczark, sklep, zajazd, z powodu przejścia po rodzicach majątku za 14 000 zł sprzedam. Wplata podług umowy. Duda, Wągrowiec, Klasztorna 4.
zdw 49 745/6

40
morg ziemi pszennej sad, morga stawu zarybnionego, zabudowania murowane pod dachówka inwentarze kompletne od miasta, stacja dwa kilometry, cena 24 000, wplata 15 000 złotych, sprzeda Argus, Poznań, Piekary 18.
zdw 49 798/9

Dom
w mieście, ruchliwa ulica, 2 pokoje, kuchnia, półtora morgi ziemi, cena 3 300, wplata 2 000 złotych, sprzeda Argus, Poznań, Piekary 18.
zdw 49 796/7

Używane meble
dobrze utrzymane 3 167ka, materace, 2 leżanki, biurko, stół i kanapka, tania zaraz sprzedam. Kwiatowa 3 II, piętro, prawo.
zdw 48 167-6

Meble

najtaniej dogodnie warunki splaty poleca Marcin Zytkowski, tylko Chwaliszewo 5. zdw 48 478/9

Skład
ul. Ratajczaka przy pl. Wolności 28 000. Malecki, Poznań, Rybak: 20-a. zdw 49 711

Męski pokój
nadaje się do biura, sprzedam tania. Górna Wilda 96, skład cygar zdw 49 424

Zakład
fryzjerski w Poznaniu, tania sprzedam. Oferty Kurjer zdw 49 861

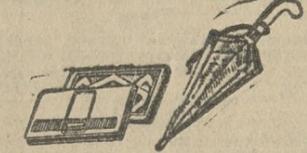
Pianino
tania sprzedam, Sw. Marcin 47, III., prawo. zdw 49 965

Koncesje
stałe dorozek samochodowych korzystnie odstąpię. Oferty Kurjer zdw 49 886

2
angielskie łóżka tania na sprzedaż. Dukac, ul. Strzelecka 32.
zdw 49 876

Dla pszczelarzy
lub początkujących ul. normalne 20 sztuk, dach wspólny lub osobne, miódarki, inne przybory pszczelarskie Ogród, Traugutta 5 zdw 49 963

Pianino
krzyżowe sprzedam, Dolna Wilna 60, parter, lewo. zdw 49 933

Torebki, parasole, teki
W. Czysz, Poznań, ul. Szkolna 11 Własna pracownia.
Pw 10 812-17,27

Parcela 1.800 m kw.
Debiec za 5 000 zł; 2000 m kw. Łazarz: 1270 m kw. Urbanowo sprzedam tania Dudek, Wielkie Garbary 34. zdw 49 364

Kilka motorów
benzynowych nadających się do łodzi motorowych tania na sprzedaż. „Komna” Sp. z o.p. Poznań, ul. Dąbrowskiego 83/85, telefon 77-67. n w 10 725

Samochód „Fiat” 501
prawie nowy w najlepszym porządku za bardzo niską cenę, zaraz do sprzedania Gielda Handlowa, ul. Stawna 13, tel 28 08. Pw 11 177 84,271

Rower wyścigowy
męski nowy nieużywany pierwszej szorodnej marki niemieckiej — okazynie za 240 zł „Patria”, ul. Dąbrowskiego 78 a. Pw 11 142 17,115

Meble
tania sprzedaje Stolarnia Kwiatowa 6, zdw 46 792

Płaszcze damskie

w olbrzymim wyborze przy cenach najniższych poleca P. Szczawińska i Ska Poznań, ul. Wodna 1. Dla urzędniczek dogodnie warunki splaty. Pw 11 201/2-18,19/20

Skład
kolonialny, parterowy z mieszkaniami, towarem urządzeniem, egzystencja pewna, korzystnie oddam. Komorne 72 zł. Adres Kurjer zdw 49 658

Ubranie
męskie, jasne, mało używane — sprzedam. Dolata, Półwiejska 4. zdw 49 700

Domek
pod Poznaniem, nowy o 4 ubikacjach, niecałkowicie wykończony, z 1/4 morgowym ogródkiem, dogodna komunikacja kolejowa i autobusowa, z powodu wyjazdu od właściciela za 6 500 zł do nabycia. Adres wskaże Kurjer zdw 49 688

Meble
wyprzedaje z powodu likwidacji po cenach niskich. Stanikowski, Woźna 12 (Butelska), rw 9 750-1

Ogrodnictwo
przy Poznaniu zaraz kupię. Może być z gospodarstwem. Oferty Kurjer zdw 49 647

Fiat 501

korzystnie do sprzedania, stan motoru bezaganny, nadaje się za małą przerobka do celów handlowych. Wiadomość: Wronki, telefon 37. n w 10 736

Gramofony — Płyty
Instrumenty muzyczne najniższe ceny. F. Baloń, Woźna 12. zdw 47 920

Meble
po znizonych cenach poleca Pluciński, Wodna 7. Odstawiam własnym samochodem. zdw 47 181

Dorożkę
samochodowa Forda, koncesja, osobno zegar sprzedam. Kurjer zdw 49 740

Dom
w mieście, powiatowym, kłórem gimnazjum, w dobrym położeniu, przy głównej ulicy, przytem ogród owocowy i trochę roli z powodu śmierci na sprzedaż. Cena 24 000. Zgłoszenia Jaensch, Poznań, Paetzowa 28. zdw 49 607

Zakład
fryzjerski, pierwszorządny, z powodu choroby sprzedam. Oferty Kurjer zdw 49 154

Charta
tania sprzedam. Adres Kurjer zdw 49 884

Dywan
piękny 3x2 tania, Sieroca 8/9, II., prawo. zdw 49 605

Skład

w górnej części miasta (okolica św. Marcina) potrzebny natychmiast. Oferty do „Par”, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 18.162. Pw 11 334-18.162

Pianino
krzyżowe okazałe, Woźna 10, podwórze, prawo III. zdw 49 858

Zakład fryzjerski
4 obsługi, 1 800. Adres Kurjer zdw 49 844

Okazjal
Sypialnie dębowo fornierowane, nowa tania sprzedam. Grobla 36, II., lewo. zdw 49 743

Okazja
Cukiernie w centrum, bardzo dobrze prosperująca, sprzedam korzystnie z powodu zmiany stosunków rodzinnych. Adres wskaże Kurjer zdw 49 785

Skład
z mieszkaniem zaraz sprzedam. Adres Kurjer zdw 49 820

Opony
do pięć nożnych skórzane nr. 2—5 większą ilość, gotówką, tania sprzedam. Oferty Kurjer jw 3804

Ogrodnictwo
Restauracja Porcelane, Szkoła, Szklanki 10 gr. Kufle do piva 45 gr. — tania tylko w hurtowni Porcelany, Wroniecka 24 w podwórzu. zdw 49 871

Plac

z zabudowaniami maszynami, dwoma bocznymi kolejami na terenach Głównego Dworca do oddania. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdpw 49 618

Sprzedam korzystnie

betoniarke fabrykat niemiecki, winde bulowaana elektryczną z motorem winde ręczną, kantówki i drugi. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdpw 49 615

Meble

okazyjnie sprzedam Niegolewskich 4, III, lewo, od 12 do 17, zdw 48 337

Komunikacja autobusowa

z dwoma autobusami bez żadnej konkurencji jest bardzo okazjnie sprzedawane z powodu kupna majątku. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdpw 49 641

Ogródek

na Łazarzu sprzedam Olsztyński, Czesława 5, zdw 49 648

Dywan

ładny 2x3 tanio. Sieroca 8/9, II, prawo, zdw 49 605

Skład

z mieszkaniem nadający się na każdą branżę korzystnie sprzedam. Spiesznie zgłoszenia Kurjer zdw 49 659

Jadłodajnia

kawiarnia, w dużym mieście zaraz z mieszkaniem do nabycia. Droszcz, św. Marcina 39, zdw 49 301

Siodło

oficerskie przepiśowe mało używane sprzedam. 500 zł. Matejki 60, II, prawo, zdw 49 660

Skład

kolonialny, mały, pokój z kuchnią. Informacje Nowak, Chwalińszewo 38/39, w podwórzu, II, lewo, zdw 49 624

Wózki

dziesiąte dla lalek i rowerki tanio. Guma, 27 Grudnia 15, podwórze, zdw 49 593

Rower ciężarowy

trójkołowiec sprzedam Gabski, ul. Kwiatowa 9, zdw 49 718

Dla blawatnikal

Skład blawatów i towarów krótkich w większym mieście pow. pod b. korzystnymi warunkami natychmiast do sprzedania. Do objęcia potrzeba 10 tys. zł. Zgłoszenia uprasza się pod zdw 49 471

Skład skór

istniejący 25 lat, w mieście powiatowym, gdzie wojsko i wyższe szkoły, z powodu śmierci właściciela sprzedam. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 48 821

Okazja

skład węgla i drzewa, stajnia, koń, wozy z towarami i mieszkanie 2 pokoje kuchnia zaraz do sprzedania. Zgłoszenia Chwalińszewo, ulica Czartoria 9, Porembski, III, u p. Rucińskich, zdw 49 787

Samochodowe

podwozie ciężarowe 2-tonnowe „Ford”, nowy typ korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia Mieczysław Kornobis, Fabryka maszyn, Gostyń, zdw 49 801

Starogard

Kościuski 74 zaraz na sprzedaż. Ogrodnictwo 35 tysięcy. Dom masywny, składowy, wjazd, 18 lokatorów, 50 tysięcy. Zgłoszenia na miejscu lub Poznań, Kraszewskiego 11, Lesińska, zdw 49 800

Plac

budowlany w tem murowana stajnia na cztery konie, garaż do samochodu, w powiatowym mieście, nadaje się na każde przedsiębiorstwo, sprzedam. Cena podług umowy. M. Siniński, Grodzisk, Wielkopolski, Kramarska nr. 5, rw 9824

Rower

wyscigowy, Wiktoria, na sprzedaż. Patrona Jackowskiego 25, zdw 45 255

Sprzedam

dobre zaprowadzony skład kolonialny wraz z 3 pokojowym mieszkaniem — Zgłoszenia do Agencji Kurjera, Ostrów, nw 14 960

Teki skórzane 10,25 zł

W. Czys, Poznań, Szkolna 11, własna pracownia. Pw 11 207-18 33

5 KUPNA

Brylanty

złoto, srebro itd kupuje F. Tarowska Poznań, Pl. Wolności 11 Pw 0556-10.111

Magiel

kupie używany w dobrym stanie. Oferty Kurjer zdw 48 707

Gazownię

do motoru ssacogazowego 70-100 PS., używana, kupie za gotówkę. Kurjer zdw 49 654

Motocykl

w dobrym stanie kupie. Oferty z ceną Kurjer zdw 49 600

Pompe

do wody w dobrym stanie kupie. Buda, Staszica 18, zdw 49 609

Motocykl

mało używany z dokładnym opisem i ceną kupie. Oferty Kurjer zdw 49 504

Poszukuje

mniejszej, suchej, widnej piwnicy albo suterenu na składnicę w śródmieściu zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 49 944

Motocykle

mało używany kupie. Oferty Kurjer zdw 45 836

Kupię dom

z większym ogrodem w mieście, ku ładnie położonym (rzeka las), wprost od właściciela. Szczegółowe warunki do Kurjera zdw 49 959

Kupię

dwie używane opony 735x105 lub 820, Tuczyński, Ratajczaka 15, zdw 49 955

Kasę

nowoczesną „National” kupie. — Oferty Kurjer zdw 49 883

Kupię

wilka (suke). Bodanowski, kawiarnia-cukiernia, Puszczykowsko zdw 49 902

Urządzenie

składu kolonialnego i magiel kupie. Oferty, cena Kurjer zdw 49 921

Kupuje

każdą noś używanych detek samochodowych i plac najwyższą cenę. J. Kujawa, Poznań, św. Marcina 63, telefon 51-17, zdw 49 927

Kupię

dom przy wpłacie 200.000 zł. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 49 924

6 KAMIENICE

Zamienie

kamienice III piętrowa komfortowa z składami przy przynajmniej ulicy, roczny dochód 22 tys., na kamienicę najchętniej w śródmieściu i dopłacie 100 tysięcy bez pośrednictwa. Oferty Kurjer zdw 49 149

Naroż. kamienica

w dobrym stanie zaraz na sprzedaż. Adres Kurjer Poznański pod zdw 49 588

Kamienice

narożnikowa, 13 okien frontu Poznaniu, dochód 8.000 zł., okazjnie sprzedam za 71.000, wpłaty 36.000 „Krakus”, Pocztowa 30 zdw 49 766

Kamienica

w mieście powiatowym, rynku, 5 składy, 8 lokatorów, korzystnie do nabycia, wpłaty 50.000, reszta na długoterminową pożyczkę. — Oferty Kurjer zdw 49 879

Dom

rodzaju willi, 5 pokoi, 2 morgi ogrodu owocowego, pod Poznaniem, cena 16.000, wpłaty podług umowy sprzedam „Biuro Prawne”, Poznań, Piekary 8 a, zdw 49 783

7 PIENIĄDZ

Potrzebuję

8-10 tys. zł na 1. hipotekę na realność nie obdłużoną wartości przeszło 120 tys. zł. Łaska oferty pod zdw 49 470

Wspólnika

poszukuje z kapitałem 4-5.000 zł celem rozwinięcia warsztatu reparacyjnego maszyny i motorów. Oferty Kurjer zdw 49 608

Fabrykę

masowego artykułu eksportowego sprzedam, pryncipalnie wspólnika kupca lub maszynista. Oferty Kurjer zdw 49 625

Pożyczki

hipoteczne od dwustu tysięcy wskazuje Kurjer zdw 49 789

Za

udzielenie 2.500 zł pożyczki dom mieszkaniowej, pokój z kuchnią i lekka praca 150 zł miesięcznie. — Oferty do Kurjera pod zdw 49 757

Wydzierżawie

mieszkanie z ogrodem za wypożyczeniem 15 tysięcy zł w willi. — Oferty Kurjer Poznański zdw 49 831

Pożyczki

100 złotych poszukuje na trzy miesiące. Procent i zabezpieczenie podług umowy. Oferty Kurjer dw 4 972

1 000 zł

poszukuje, zastaw kosztowności. Oferty Kurjer zdw 49 841

Pianino

czarne, krzyżowe, mało używane okazjnie sprzedam. Kopernika 8, I, prawo, zdw 49 789

Rower

wskł półwyscigowiec prawie nowy sprzedam. Warkocki, Marszałka Focha 139, od 4-5, zdw 49 478

Pianino

zagraniczne, czarne, mało używane sprzedam korzystnie. Wielka 17, II, prawo, zdw 48 477

Rzeźnictwo

zapedem elektrycznym, składem, mieszkaniem, w dobrym punkcie Poznania, korzystnie sprzedam, Tomczak, Wierzbiciele 31, zdw 49 747

Skład

kolonialny, 2 pokoje i kuchnia sprzedam. Adres wskazuje Kurjer zdw 49 668

2 500 dol.

na hipotekę lub gwarancję bankową poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 49 813

8 DO WYNAJĘCIA

Pokój

kuchnia za Brama Warszawską do wynajęcia od gospodarza. 2-letni czynsz Zgłoszenia Kurjer zdpw 49 638

Pokój

i kuchnia z oświetleniem elektrycznym do wynajęcia Agencja Kurjera Poznańskiego, Mosina, nw 10 977

W Obornikach

pokój i kuchnia od gospodarza do wynajęcia. Oferty do Orodownika zdw 49 834/5

2 pokoje

kuchnia, wszelkie wygody zaraz do wynajęcia. Al. Szlagowska 6 zdw 49 775

Mieszkanie

próżne wynajmie. Oferty Kurjer zdw 49 664

2 pokoje

i kuchnia do wynajęcia po 140 zł miesięcznie, płatne za 2 lata z góry. Znaczek na odpowiedź załączyć. Oferty Kurjer zdw 49 632

Domek

2 pokoje kuchnia, 3-10 mórg ziemi, budynki gospodarcze od Poznania 10 minut jazdy koleją, wydzierżawie. Czynsz dwuletni z góry. Oferty Kurjer zdw 49 702

Mieszkanie

czteropokojowe odstąpię. Marszałka Focha 82, III, prawo, zdw 49 704

Mieszkania

1 i 2 pokoje kuchnia, za dzierżawę wskazuje Misiorny, św. Marcina 15, zdw 49 777

Mieszkania

każdej wielkości wskazuje Kubiak, Pl. Sapieżyński 3, III, zdw 49 776

Mieszkanie

1 i 2 pokoje kuchnia (Wilda) skład i 3 pokoje kuchnia ul. Dąbrowskiego za czynszem z góry wynajmie „Pawilon”, Marszałka Focha 15, zdw 49 755

Pokój

kuchnia za dzierżawę oddam. — Adres Kurjer zdw 49 761

Jednopokojowe

duże, roczna dzierżawa 1.500. — Bukowski, Niska 20, zdw 49 817

Mieszkanie

5-pokojowe Jeżyce, gospodarz. — Oferty Kurjer zdw 49 823

„Informator”

połączenia mieszkaniowa w każdej wielkości. Ratajczaka 15 (Pasaż), zdw 49 820

Mieszkania

2 i 3 pokojowe do wynajęcia. — Czynsz 2 lata z góry. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Mosina, nw 10 864

Trzypokojowe

komfortowe za dzierżawę: Czarnecki, Ratajczaka 13, zdw 49 805

Sześciopokojowe

mieszkanie centrum za dzierżawę oddam. Czarnecki, Ratajczaka 13 zdw 49 894

Sześciopokojowe

mieszkanie, Słowackiego, wskazuje „Informator”, Ratajczaka nr. 15 (Pasaż), zdw 49 900

Mieszkanie

2 lub 3 pokoje, antrejką z kuchnią, światło elektryczne, instalacja wody, od właściciela pod Poznaniem do objęcia Stala komunikacja autobusowa. Frankowski, Kotowo poczta Zabikowo zdw 49 864

Dwa

umieblowane pokoje słoneczne śródmieściu, bezdziennemu małżeństwu ewentualnie używaniem kuchni, wynajmie, za rok z góry. Oferty Kurjer zdw 49 947

Mieszkanie

3 pokoje kuchnia, centrum 3.000; 4 pokoje centrum 3.000; pokój kuchnia za dzierżawę 5, wskazuje Szecepański, Kantaka 5, I, p, zdw 48 811

9 SZUKA MIESZK.

Mieszkania

jedno lub dwupokojowe z kuchnią poszukuje młode inteligentne małżeństwo zaraz wprost od gospodarza, czynsz z góry. Łaska we oferty Kurjer zdw 49 440

Mieszkania

2 pokojowe niedaleko Poznania na 4, 5 miesięcy poszukuje spiesznie. Zgłoszenia do Kurjera zdw 49 488/9

Mieszkanie

6 pokoi w centrum miasta wprost od gospodarza, poszukuje najpóźniej od 1 lipca r. b. Zapłać czynsz na dłuższy czas z góry. Oferty upraszam do Kurjera, filia Stary Rynek rw 9 844

Mieszkania

3 do 4 pokojowego poszukuje. — Czynsz zapłać do 2 lat naprzód. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 49 728

Osoba

uczeiwa poszukuje próżnego pokoju możliwie w mieście wprost od gospodarza. Zapłać czynsz z góry. Oferty Kurjer zdw 49 768

2-3

pokojowego mieszkania szuka młode małżeństwo za czynszem z góry i ewtl. odstępem. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 49 741

Szukam

pokoju i kuchni lub jeden duży pokój od gospodarza, dzierżawa z góry. Oferty do Kurjera zdw 49 848

Mieszkanie

pokój kuchnia nowo umeblowane 2.400, rok dzierżawa wliczona od właściciela. Ratajczak, Plac Sapieżyński 2 a, III zdw 49 941

Mieszkania

obszerne 2, 3 i 4 pokojowe z łazienką itp., słoneczne w najlepszym położeniu przy 3 tramwajach, wprost od gospodarza, ewtl. już od 1 sierpnia do wynajęcia. — Pierwszeństwo oddaje tym rezydentom, którzy pomogą wewnętrznie wybudowe, przez udzielenie pożyczki lub placenie dzierżawy z góry finansować. — Oferty upraszam do Kurjera zdw 49 859

Lekarz

poszukuje 3 pokoi w centrum miasta. Zgłoszenia do Kurjera zdw 48 721

11 POKOJE UMEBL.

Dwuosobowy

pokój, Sniadeckich 21, II, lewo, zdpw 49 221

Ładny

pokój dwuosobowy wynajmie zaraz. Górna Wilda 13, III, prawo, zdw 48 225

Zielona

7, I, podwórze. Pokoik przechodni panu. zdw 49 138

Pokój

wynajmie zaraz lub później. — Zuska, Ogrodowa 15, zdw 49 294

Pokój

umieblowany wydzierżawie Zabikowo, Polna 12, zdp 49 604

Pokój

dwuosobowy, Spokojna 27, I, zdw 49 646

Dwuosobowy

pokój, używalność kuchni Matejki 45, II, lewo, zdw 49 655

Pokój

kuchnia dzierżawa z góry. Informacja Widziński, Małeckiego 15, podwórze, zdw 49 931

Jednemu

lub dwóm solidnym panom lub paniom odnajmę słoneczny pokój w przystępnej cenie. — Mostowa 16, III, lewo, zdw 49 758

Pokój

1-2 panom zaraz lub 15 wynajmie. Adres Kurjer zdw 49 771

Pokój

Strzałowa 3, parter lewo, zdw 49 770

Pokój

umieblowany, dwuosobowy, lub małżeństwu do wynajęcia. Warchołowski, Przecznicza 2, zdw 49 824

Pokój

umebl. ze światłem elektr. zaraz lub od 15. 5. do wynajęcia. Staszica 24, III p. front lewo, zdw 3837

2

pokoje wynajmie na biuro. Miłyńska 4, part. lewo, zdw 49 885

Pokój

dla pana wynajmie. Długa 4, podwórze, prawo, I, zdw 49 890

Dwa

łączone pokoje słoneczne, męski, sypialnia, elektryczność, wynajmie

Mały domek
mieszkanie 6 m² w ogrodzie, przy dworcu Staszew...
15 LETNISKA

2 pokoi
kuchni poszukuje na letnisko od zaraz. Zgłoszenia Kurjer...
Poszukuje
2 pokoi z kuchnią możliwie w Puszczykowie na lato. Zgłoszenia Kurjer...
Letnisko
pokoje do wynajęcia. Kucharska, Puszczykówko.

Letnisko Bąblin
pod Obornikami. Uroczysko położone, lesista okolica nad malowniczymi brzegami Warty...
Truskawiec
pensjonat „Wanda” obok Naftuś, poleca pokoje z wykwintnym utrzymaniem...

Baczność! Letniczy!
oddam kilka pokoi letnikom lasy w pobliżu Zgłoszenia Sujak, Zielakowo poczta Wargowa...

16 OSOBISTE
Lusience
z Pomorza przesyłam adres. Dr. Śmieniewski, Poznań, Rybaki 28...
P. Marylo
w sobotę spóźniłem Hotel Rzym, Laskawa odpowiedź do Kurjera...

Panią
brunetkę, czerwony kapelus, jasny płaszcz, zamieszkuje w parku Wilsona...

Studenta
w granatowym ubraniu i granatowej czapce spotkanego w niedzielę na Targach Poznańskich...

Wiadek
Proszę odebrać wiadomość „Trzy gwiazdki”.

Ostrzeżenie!
Niniejszym ostrzegam się przed kłopotem mieszkaniowym od państwa Edmund i jego żony Andrzejskich...

Nyczuńku!
Nie martw się, złowce do góry. Czekaj bedo. Błagam! nie pisz. U Klimków zafatwałam. Zawsze w poniedziałek napisze do Kurjera...

21 ZGUBY
Kapelusz
damski zgubiono w niedzielę w drodze do Ludwikowa. Znalazcę uprasza się o łask. podanie adresu do Kurjera...

Torebkę damską
wraz z zegarkiem w skórzanej oprawie, 6 zł z portmonetką i różnicę pamiętkowy zgubiłam dnia 1. 5. pomiędzy godz. 8.30 a 9-ta przy ul. Koszarowej i Bukowskiej...

22 ROZMAITE
Żurnale mód
od skromnych do najwytowniejszych. Sobczak, Słusarska 5.

Zakłady Mechaniczne
Projektuje, wykonuje i naprawia wszelkie prace ślusarsko-mechaniczne oraz narzędziowa. W Owicki, Pocztowa 27.

Koldry
najtaniej! Gnońska, pl. Świętokrzyski 1. Używane przerabia z przepianianiem.

Koldry
najtaniej! Gnońska, pl. Świętokrzyski 1. Używane przerabia z przepianianiem.

Malarz
przyjmuje prace malarskie, wykonuje tynie. Mikołajski, Półwiejska 19.

Przyjmę
dziecko na wychowanie, lepszego pochodzenia. Oferty Kurjer.

Witold Leworski
Wrocławska 36
Najpiękniejsze obrazy najniższe ceny. Pw 103 87/88-14.74/75

Chiromantka
przyjeżdża, przepowiada przyszłość, przyszość i teraźniejszość. Rybaki 16, w podwórzu, parter, lewo.

Obuwie
damskie wyprzedaje tanio. Jeżycki Dom Towarowy, Kraszewskiego 11.

Posłańcy
„Ekspress” wykonują wszelkie zlecenia, odkurzenie „Elektroluxem”, czyszczenie parkietów. 27 Grudnia 16. Telefon 25-20.

Pensjonat
dla przejeżdżających. Gwarania 17, II. Pokoje umeblowane, większe i mniejsze. Ceny przystępne. T. Rowecka, zdw 49 720

Koncesje
na wyszynk wódczyni odstąpię. Zgłoszenia Kurjer rw 9 838

Dziecko
z lepszego rodziny przyjmę na wychowanie. Adres Kurjer.

Wykonuję
reparacje wszelkich maszyn jak i parowych ewentl. na miejscu. frezowanie wentyli i zaworów specjalnymi aparatami bez wymontowania. Zgola, Poznań, Wierzbiciele 43.

23 OŻENKI
Kawaler
lat 37, posiadający własny skład i realność w rynku poszukuje znajomości panny do lat 30 w celu matrymonialnym. Pannie z zamiłowaniem do kupiectwa, z odpowiednim posagiem racza złożyć oferty do Kurjera...

Panna
okolo trzydziestki, posiadająca eleganckie 4-pokojowe mieszkanie w wydziale najchętniej za urzędnika. Oferty Kurjer zdw 49 380

Brunetka
lat 26, przeszłości nieskazitelnej, wesela lecz bez majątku zawrze, znajomość w celu matrymonialnym. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 49 353

Kawaler
w starszym wieku, poszukuje starszej panny. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer zdw 49 299

Kawaler
rolnik, lat 28, absolwent szkoły rolniczej ciemnoblondyn, wzrostu średniego posiadający 50 000 zł, pragnie się ożenić. Panny lub młode wdówki (z 2 dziećmi niewykluczone) posiadające stosowny warsztat rolny, zechcą się z całym zaufaniem zgłosić do Kurjera Poznańskiego zdw 49 166. Pośrednictwo rodziców lub krewnych mile widziane.

Dwie
młode, wesole blondynki z średnim majątkiem, pragną poznać w celu matrymonialnym pań, najchętniej urzędniców w wieku od 24-33. Oferty z fotografiami, które się zwraca, kierować do Kurjera Poznańskiego zdw 49 642

Szofer - monter
kawaler, lat 33, posiadający 4 tysiące zł, z powodu braku znajomości poszukuje panny lub bezdzietnej wdowy w wieku od 25 do 32, z cóskółkiem majątkiem. Cel matrymonialny. Oferty możliwie z fotografiami do Kurjera zdw 49 671

Dla
wdowy pos. fabrykę maszyn poszukuje odpowiedniej partii. Piotr Mrówka, Ostrów (Wlkp.) Kościuszki 2.

24 NAUKA
Kursy stenografii
pisanie na maszynach Kantaka I II pietro zdw 44 588

Tańców
nowoczesnych, narodowych uczu szybko pod gwarancją szkoła baletmistrza Szczurka. Dom Rzemieślniczy, wejście Wąły Zygmunta Augusta, parter.

Korepetycji
z przedmiotów matematyki, przyrody, udzielam. Zgl. Kurjer zdw 49 881

Lekcyj
matematyki, historii w zakresie 6 gimnazj, kto udzielałby. Oferty z podaniem warunków Kurjer zdw 49 825

On
cherche une jeune Française pour quelques heures de conversation. Adresse: Kurjer Poznański zdw 49 878

Księgowość
stenografia, Kromczyńska, Ogrodowa 16, zdw 49 791

Angielka
udziela lekcji gruntnie. Kurjer zdw 49 800

25 MUZYKA
Lekcji
fortepianu udzielam Młyńska 3, III.

Trio
Skrzypek-saksofon, pianista akordion, celista-jazband i saksofon wolny od 15 V Orkiestra Hotelu Vorbach, Starogard, zdw 49 639

27 SZUKA PRACY
Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Française
bien recommandée désire place Adresse: Kurjer Poznański zdw 48 635

Młody
mężczyzna z wykształceniem średnim, nieposiadającego charakteru, poszukuje posady magazyniera, ksiązkowego z kaucją. Zgłoszenia Kurjer zdw 48 826

Książkowa
poszukuje posady od 1. 6. Oferty Kurjer zdw 48 850

Elektromonter
na wysokie napięcie, dokładnie oznajmiony budowa Turbo-Generatorów, budowa rozdzielni na wysokie napięcie, znajomość na polu mierzeniem kładzeniem kabli oraz szuka posady najchętniej w elektrowni. Oferty Kurjer zdw 49 101

Książkowa - bilansistka
w Spółce Akcyjnej obeznana z wszelkimi pracami biurowymi sprawami podatkowymi, poszukuje posady, najchętniej od września ewentualnie wcześniej. Oferty Kurjer zdw 49 637

Dziewczyna
uczciwa, chętna do pracy poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 49 620

Panna
znająca szycie robotek przyjmie posadę do dzieci. Zgl. Kurjer zdw 49 778

Poszukuję
posady portiera lub t. p. w hotelu. Władam językiem polskim, francuskim i niemieckim. Oferty Kurjer zdw 49 672

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 49 667

Osoba
rzetelna przyjmie pranie i skromne szycie bielizny i krawieczyzny poza domem. Zgłoszenia u p. Müller, Aleje Marcinkowskiego 28, w podwórzu, zdw 49 685

Poszukuję
posady młodziej maszynistki. Zgłoszenia Kurjer zdw 49 683

Służąca
poszukuje miejsca z gotowaniem do lepszego domu zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 49 681

Panięka
z prowincji lat 16 poszukuje do lekkich prac domowych zaraz. Oferty Kurjer zdw 49 680

Praczką
młoda silna sumienna szuka prania poza domem Łaskawe oferty Kurjer zdw 49 726

Posługaczka
poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 49 697

Inteligentny
młodzieniec, władający kilkoma językami, posiadający zdolności dziennikarskie, poszukuje posady biurowej. Oferty Kurjer zdw 49 458

Posługaczka
poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 49 697

Dziewczyna
szuka pracy. Oferty Kurjer zdw 49 694

Posługaczka
ze świadectwami poszukuje posady. Zgl. Kurjer zdw 49 693

Dziewczyna
poszukuje posady z gotowaniem zaraz. Oferty Kurjer zdw 49 690

Posługaczka
szuka posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 49 689

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego zaraz. Oferty Kurjer zdw 49 737

1 000 zł
kaucji złoży młody handlowiec na posadę inkasenta, biurowa lub inna. Łaskawe oferty Kurjer zdw 49 717

Praczką
akuratna, sumienna, szuka prania w domu i poza domem. Marszałka Focha 51, III pr. prawo. zdw 49 716

Poszukuję
usługi na cały dzień. Oferty Kurjer zdw 49 721

Pomocnik
piekarski poszukuje posady. Miejsowość obojętna, 5-letnia praktyka. Adres wskaże Kurjer zdw 49 732

Technik dentystyczny
pracujący samodzielnie w technice, również i operatywie poszukuje posady zaraz ewentualnie od 15. V. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 49 159

Dziewczyna
pracowita, poszukuje posady. — Wietorek, Gąsiorowskich 5a, zdw 49 507

Samodzielną
gospodynię poszukuje po ady zaraz. Zgłaszac Kurjer zdw 49 514

Młodsza
panienka z prowincji, znająca szycie bielizny i robotki, poszukuje posady do dzieci ewentl. pokojowej od 15. 5. najchętniej w majatku. Oferty Kurjer zdw 48 854

Książkowy - bilansista
korespondent polsko niemiecki, zupełnie samodzielnie pracujący, szuka posady. Reguluje również książki. Oferty do Kurjera zdpw 49 595

Były
powstańca, żandarmer w bardzo krytycznym położeniu prosi pp. właścicieli majątków leśnych o łaskawe przyjęcie w bezpłatną naukę za borowego Oferty proszę kierować Kurjer zdw 49 139

Inteligentna
panienka lat 15, poszukuje posady jako początkującą w składzie kolonialnym lub piekarni cukiernej z utrzymaniem bez wynagrodzenia zaraz lub później. Łaskawe oferty Kurjer zdw 49 554

Bielizna
wszelka, przyjmuje do szycia i znaczenia monogramów, oraz całe wyprawy i wyszywania koronek okrętka. Niegoleskich 5 III, lewo, zdw 49 450

Praktykant
piekarski młody, rzutki, inteligentny i najlepszymi poleceniami przyjmie na pół dnia jakakolwiek pracę. Zgłoszenia Kurjer zdw 49 190

Fryzjerka
kursistka chciałaby praktykować u fryzjera bez wzajemnego wynagrodzenia. Adres wskaże Kurjer Poznański zdpw 49 363

Magistra
farmacji z praktyką, poszukuje posady na skromnych warunkach w Poznaniu lub okolicy. Oferty Kurjer zdw 49 343

Technik dentystyczny
szuka posady, miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 49 340

Szofer - stangret
żonaty z kilkoletnią praktyką i dobrą świadectwem poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 49 174

Szofer stangret
żonaty, lat 34 obeznany dobrze w swym zawodzie z dobrimi poleceniami, poszukuje posady zaraz lub później. Łaskawe zgłoszenia do Jan Małkowiak II, Wyszyński, powiat Chodzież, do 4 967

Linotypista
(początkujący na dogodnych warunkach, korektor-kalkulator, zecer-akcydensista poszukują posady. Miejsowość obojętna. Język polski i niemiecki. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 49 948

Dziewczyna
wiejska, dobrze polecona szuka posady do wszystkiego od 15. 5. Oferty Kurjer zdw 49 786

Kucharka
i pokojowa z dobrimi świadectwami od 1 czerwca poszukują posady ewentualnie na wyjazd. Zgłoszenia do Kurjera zdw 49 803

Kasjerka
ksiązkowa, osoba zaufana poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia upraszam do Kurjera St. Rynek nr 9831

Dziewczyna
dobrze wychowana, uczciwa, pracowita wzorowo czysta poszukuje posady z gotowaniem, zaprawianiem u lekarza lub w lepszym domu od 15 maja. Oferty Kurjer zdw 49 913

Niania
religijna, czysta, zdrowa poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 49 937

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego z gotowaniem szuka posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 49 938

Technik budowlany
starszy, biegły rysownik, poszukuje zajęcia popołudniowego. Zgłoszenia Kurjer zdw 49 934

Elew
lat 17 z przygotowaniem prywatnym 4 klas gimnazjalnych, z fachową znajomością zbrojową poszukuje posady w „Rolniku” lub pokrewnej instytucji. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 49 930

Sierota
zupelna, pozamiejscowa, zna wszelkie robotki, cośćkolwiek wykształcenia, pragnie przyjąć jakakolwiek posadę od 15. 5. lub zaraz. Miejsowość obojętna, wymagania skromne. Oferty Kurjer zdw 49 919

Bufetowa
rutynowana poszukuje posady zaraz lub później Oferty Kurjer zdw 49 847

Młoda
praczką poszukuje prania. Mostowa 24, p. Ochowiak, zdw 49 845

Młoda
gospodyni od zaraz do samotnej osoby (pana lub pani) za skromnym wynagrodzeniem miejscowość obojętna. Oferty do Kurjera zdw 49 833

Gospodyni
12 lat w jednym miejscu na probostwie, poszukuje posady zaraz lub później najchętniej na probostwie. Zgłoszenia do Kurjera nr 16 863

Uczciwa
dziewczyna z gotowaniem poszukuje miejsca zaraz lub 15. 5. 30. Oferty upraszam Kurjer zdw 49 873

Panięka
znająca trochę szycia i haftu szuka posady do dzieci. Oferty Kurjer zdw 49 872

Biuralistka
znajomość wszelkich prac biurowych, ładny charakter pisma, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 49 900

Robotnik
z kaucją szuka pracy Oferty Kurjer zdw 49 839

Kucharka
z lepszego rodziny poszukuje posady od 15. 6. 1930, w Bydgoszczy Oferty Kurjer zdw 49 812

Kucharka
pierwszorządna poszukuje posady od 15. Zgłoszenia Kurjer zdw 49 832

Inwalida wojenny
trzeźwy, sumienny poszukuje posady jako woźny lub inkasent. Łask. oferty do Kurjera Pozn. zdw 49 867

Posługi
poszukuje. Oferty Kurjer zdw 49 852

Panięka
inteligentna i sumienna, umiejąca szyc, poszukuje posady do dzieci, zaraz lub 15 najchętniej na wieś. Oferty Kurjer zdw 49 945

Dziewczyna
uczciwa szuka posady do wszystkiego od 15. 5. Oferty Kurjer zdw 49 911

Posady
za stróżą zaraz lub później szukam. Oferty Kurjer zdw 49 911

Dziewczyna
17 lat, z prowincji, szuka posady do lekkich prac domowych lub do dzieci Oferty Kurjer zdw 49 910

Kucharka
poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 49 731

Stróżka
poszukuje miejsca za jeden mały pokój. Oferty Kurjer zdw 49 780

Biuralistka
początkująca z ukończoną szkołą handlową, poszukuje posady za skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer zdw 49 779

Samodzielną
gospodynię szuka posady zaraz lub 15. 5. Oferty Kurjer Poznański zdw 49 742

Panięka
ukończywszy kurs półroczny stenografii i maszyny, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 49 773

Dziewczyna
ze wsi, lat 17, uczciwa, przyjmie posadę do dzieci i lekkich prac, również jako przychodnia. Oferty Kurjer zdw 49 772

Panięka
inteligentna z lepszego domu, sierota, poszukuje posady od 15. V, wyreczytelki, samodzielnie zarządzającej lub do składu, gdzie w wolnych chwilach może wyreczytelnić pania domu. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 49 763

Młynarz
kaw. 25 l. z dobrimi świad. szuka zaraz posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 49 760

25 WOLNE MIEJSCA
2 mechaników ortopedycznych
potrzebny zaraz tylko pierwszorządne sily maja pierwszeństwo. P. Niedziela, Poznań Aleje Marcinkowskiego 24, zdw 49 634

Dziewczyna
do posługi Matejki 59, IV, zdw 49 643

Nowy zawód dla kobiet
Doradczyni dietetycznych ze znajomością wykwalifikowanej kuchni na posady do szpitali sanatoriów pensjonatów zakładów wycho-wawczych Nowy kurs 6-tygodniowy rozpocznie się wkrótce. Zapisy Biuro Kursów Gospodarczo Zawodowych w Poznaniu, św. Marcina 69, nw 10 339

Sezon wiosenny woła — Panie Gospodyni!
o przekolenie teoretyczne oraz praktyczne, wiosennych potraw (kuchnia jarska) w 10 lekcjach. Kursy Gospodarczo Zawodowe w Poznaniu, św. Marcina 69, np 10 538/9

Poszukuje
się kilka zdolnych pań i pańów jako handlarzy domokrząców do zbierania zamówień na artykuły dziennej potrzeby. Na odpowiedź zaliczyć znaczek. Zgłoszenia do Dr. Kwasiński, Nowy Bieruń 6/8, ny śląsk Pw 9673-71.80

Młodszy
pomocnik fryzjerski potrzebny 15 maja. Stefan Szymański, Chodzież, Barbary 30, zdw 49 435

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych może się zgłosić. Łacińska, ul. Stroma 22, zdw 49 983

Fryzjerka
tylko pierwszorządna siła potrzebna zaraz lub od 15. 5. 30 z kompletnym utrzymaniem pensji według umowy. Zgłoszenia Fr. Skoracki, Kościan Aleja Wielkopolska, zdw 49 912

Inteligentnych
pańów do zbierania zamówień przyjmujemy. Zgłoszenia Kurjer zdw 49 495

Poszukujemy zdolnych zastępców!
Do sprzedaży osób na aty. Nasi zastępcy zarabiają miesięcznie ponad 4 000 nie nosząc żadnego ryzyka, ponieważ wszelkie na raty sprzedane remiówki i dolarówki przechowujemy we własnym skarbcu. Niskie ceny i najlepsze prowizje, pateat P. K. P. Piszcie natychmiast: „Najwyższa prowizja”. Par. Łów, Akademicka 14. Pw 11 222-72.71

Poszukuję
aptekarza z praktyką chrześcijańska ewentualnie asystenta z prawami, władającego niemieckim językiem. Uprasza się o podanie referencji oraz wymagań. — Stoł i stancja poza domem. Apteka pod Aniołem, Kościan, nw 10 735

Inteligentna
panienka do dowojna dzieci (5 lat i 8 miesięcy) przychodnia potrzebna świadectwa, pożądane. Misiurewiczowa, Cieszkowski-go 7, zdw 49 854

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem poszukuje zaraz. Zgłoszenia Stasiak, ul. Kwiatowa 8, zdw 49 788

Przychodząca
5 godz. dziennie potrzebna. Wyrwiński, Górna Wilda 44, zdw 49 816

Przymię
zaraz zdrowa dziewczyna ewentualnie lepsza osobę do dzieci. Piekary 5, parter lewo, zdw 49 815

Pomocnik
krawiecki na kamizelki potrzebny zaraz. Bloch, Marsz. Focha nr. 84, zdw 49 698

Służąca
nosząca się po wiejsku, zdrowa, pracowita, czysta, potrzebna. — Adres Kurjer zdw 49 691

Fryzjerka
zaraz potrzebna. Marszałka Focha 84, narożnik Emilji Szanieckiej, zdw 49 712

Służąca
potrzebna. Marszałka Focha 84, narożnik Emilji Szanieckiej — fryzjer, zdw 49 709

Pomocnik
fryzjerski zaraz potrzebny. Marszałka Focha 84, narożnik Emilji Szanieckiej, zdw 49 708

Uczciwa ekspedjentka
z kaucją 500 zł do biurowej spozyczej potrzebna. Oferty Kurjer zdw 49 305

Uczeń
stolarski może się zaraz zgłosić. Kwiatowa 2, zdw 49 749

Dziewczynka
do pisania i posyłek potrzebna. Koniecki, Ratajczaka 36, zdw 49 670

Kucharki
samodzielnej bardzo dobrym gotowaniem poszukuje zaraz. Skarbowa 4, III, zdw 49 631

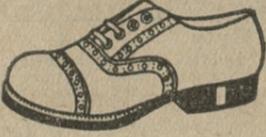
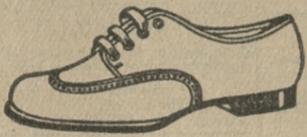
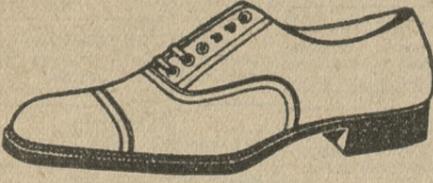
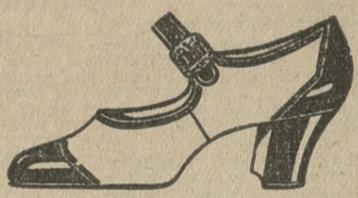
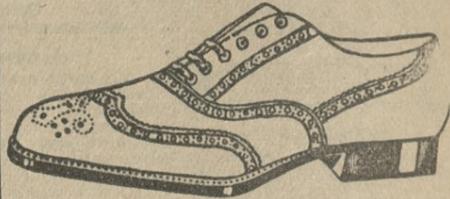
Szofer
z kaucją na stała posadę może się zgłosić Czerwony dyplom pożądanym. Adres wskaże Kurjer zdw 49 630

Potrzebna
panna do samotnej osoby, lekkiej pracy domowej zaraz. Adres wskaże Kurjer zdw 49 725

Marszantki
z kilkoletnią praktyką potrzebne, M. K

Obuwie pierwszorzędne

po przystępnych i stałych cenach.

 <p>9 675 — 08 441 zł 34,90</p> <p>Czarne z lakieru lub kolorowe z boksu z naszywaną ozdobą z wężowej skóry.</p>	<p>3 633 — 70 924</p> <p>27 — 30 zł 19,90 31 — 35 „ 24,90 36 — 38 „ 29,90</p> <p>Dziecinny półbut z brązowego cięłego boksu na skórzanej podszewce z gumowym obcasem. Dla chłopców do szkoły, na niedziele i święta.</p>	<p>5 223 — 40 808</p> <p>27 — 30 zł 16,90 31 — 35 „ 19,90 36 — 38 „ 24,90</p> <p>Dla chłopców niszczących obuwie. Z gumową indyjską podszewką obsada z prima dutil-boks, nie do zdercia.</p>	 <p>9 675 — 85 451 zł 34,90</p> <p>Ia lak w modnych odcieniach z kolorową kombinacją.</p>
 <p>6 637 — 40 933 zł 39,90</p> <p>Elegancki spacerowy półbut najnowszego wiedeńskiego fasonu z la cięłego boks. Jakością i elegancją zjednał sobie tysiące klientów.</p>	 <p>1 955 — 44 639 zł 34,90</p> <p>Piękny i wygodny spacerowy pantofelek. Obsada wykonana z delikatnego zamisu, a części szybko ulegające zniszczeniu kombinowane trwałym cięłym boksem.</p>	 <p>1 695 — 85 641 zł 34,90</p> <p>Spacerowy pantofelek na słupkowym obcasie w kolorze piaskowym i beige ozdobiony wycinaną skórą.</p>	 <p>9 637 — 70 964 zł 36,90</p> <p>Ostatni angielski model sportowego półbuta. Wykonany z I-a jasnobrązowego cięłego boks, ozdobnie perforowany.</p>

Bata

Poznań — plac Wolności nr. 8.

Pw 11881-19.3

Starszy pomocnik krawiecki na duże sztuki potrzebny zaraz. Bloch, M. Focha 84. zdw 49 806

Służąca młoda, prac domowych zaraz potrzebna. Wiśniewska, Wroniecka 6. rw 9527

Prasowaczka jako kierownicza zaraz potrzebna. Jaskólcza, Prasowalna. zdw 49 929

Krawcowa na suknie może się zgłosić. Zielona 3, Biskupska. zdw 49 983

Bufetowy gotówka 1500 zł potrzebny zaraz. Zgłoszenia Gwiazdowski, Poznańska 42, III. piętro, Wachowiak. zdw 49 026

Panna do usługi gości i towarzystwa do restauracji potrzebna zaraz. Gdzie? wskazać Kurjer zdw 49 748

Ekspedjentka uczennica potrzebna zaraz. Marsz. Focha 65, skład obuwia. zdw 49 784

Służąca do wszystkiego potrzebna zaraz. Marsz. Focha 65, skład obuwia. zdw 49 781

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Melodia serc”.
Aurora: „Najnowsze dzieje Tarzana”.
Casino: „Panienka z Barem na kółkach”.
Colosseum: „Oblawa”.
Edison: „Ponad Śnieg”.
Harfa: „Niewinny Grzech”.
Metropolis: „Dziewczę z Dalekiej Północy i Mistrz Bezczelności”.
Odson: „Ziemia Obiecana”.
Renaissance: Jezioro miłości.
Słońce: „Pierwsza Miłość Kociuszki”.
Wilsona: „Tajemnica Starożytności”.

Fryzjer damsko-męski znajdzie dobrą egzystencję. Miejsce podmiejska 1000 mieszkańców. Informacji udzieli kierownik poczty. Komorniki pod Poznaniem. zdw 49 649

Ucznia z dobrej rodziny z lepszym wykształceniem i znajomością języka niemieckiego poszukuje do składu blawatów zaraz. Zgłoszenia z podaniem życiorysu do Kurjera Poznańskiego zdw 40 122

Poszukuję zaraz osoby do samodzielnego prowadzenia domu, 3 pokoi, z opiekowaniem się 2 dziećmi 5 i 6 lat. Oferty wraz z odpisem świadectw uprasza się do Kurjera zdw 49 908

Panna do reki zaraz potrzebna. Gajny, G. Wilda 24. zdw 49 870

Dobra posada (prowinca). Pannę do składu za wypożyczeniem 500—1000 przymie zaraz. Zgłoszenia osobiste w środę po poł. ul. Św. Czesława 9, II piętro, lewo, lub oferty Kurjer zdw 49 860

Służąca do wszystkiego zaraz potrzebna. Zgłoszenia wtorek od 9—10 rano. Pocztowa 14, I. zdw 49 868

Krawcowa samodzielną potrzebna. — Adres Kurjer zdw 49 866

Młodsza ekspedjentka tylko z branży tow. krótkich zaraz Bojanowska, Stary Rynek 91 zdw 49 833

Plagę moli wszyscy znamy. Szczęście, że Molinę mamy

Pw 11 191-18.11

Służąca z dobrem gotowaniem do wszystkiego może się zaraz zgłosić. Kaspark, Stary Rynek 55. rw 9 833

Drukarnia J. B. Lange Gniezno założona 1849, poszukuje kierownika ewtl. dzierżawcy od 25 5. Zgłoszenia dobrych fachowców z dobrimi świadectwami przyjmuje Omer Neveux, Konopnickiej 5. zdw 49 913

2 uczni oraz 2 podróźniących na prowincję poszukuje się. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 49 004

PRYW. SZKOŁA PRZYGOTOWAWCZA J. Sulerzyskiej

(Poznań, św. Marcin 66/67, w ogrodzie) przyjmuje zgłoszenia dzieci do kl. I, w dniach 9 i 10 maja od godz. 4—5. Konieczna obecność dziecka i złożenie świadectw: urodz., chrztu i szczep. ospy. Miejsca w klasach II., III. i IV. zajęte. zdw 23347

Dziewczyna do wszystkiego do malej cukierni zaraz potrzebna. Adres wskazać Kurjer zdw 49 960

Panienska do wykończania prac krawieckich potrzebna zaraz. Zgłoszenia od godziny 6 wieczór. Aleje Marcinkowskiego nr 26, w podwórzu, wejście I., piętro IV., lewo. zdw 49 790

Służąca młodsza zaraz. Aleje Marcinkowskiego 3a, Zdrojewska. zdw 49 795

Za posługę pokoi. Kwiatowna 4, I., lewo. zdw 49 798

Fryzjerka wolontariuszka potrzebna Matejki 7. zdw 49 950

Krawcowa na miarową pracę przyjmie Sobczyk, Marszałka Focha 57. zdw 49 891

3 pomocników fryzjerskich potrzebują: Majkowski, Solacz, Wołyńska 13. zdw 49 800

Ekspedjentki z kaucją 1000 zł poszukuje. Zgł. do Kurjera zdw 49 922

Służąca starsza potrzebna od 15. 5. — Adres wskazać Kurjer zdw 49 923

Dziewczyna zaraz potrzebna. Grunwaldzka 16, Boruszak. zdw 49 949

Umiejętna kucharka może się zgłosić. Wskaż Kurjer zdw 49 952

Prasowaczki potrzebne zaraz św. Józefa 5, prasowalna. zdw 49 964

Gospodyni znająca wykwinny zimny bufet potrzebna do 15 maja. Sily tylko z dłuższą praktyką restauracyjną będą uwzględnione. Oferty z odpisem świadectw oraz warunki przyjmują Hotel pod Lwem, Inowrocław. nw 10 862

Służąca do wszystkiego potrzebna. A. Kromowska, Poznań Wierzblicze 34, parter. zdw 49 962

Dziewczyna do wszystkiego do średniego gotowania potrzebna zaraz lub 15. 5. Mikołajewska, Plac Nowomiejski 5, II., front. zdw 49 802

Pomocnik fryzjerski, dobra siła, potrzebny. Jerzego 1. zdw 49 862

Wymowni Panowie (Panie) odwiedzające biura oraz mieszkania prywatnie poszukiwani. Konieczna gotówka zł 30.— Zgłoszenia do Kurjera zdw 49 903

Pomocnik potrzebny zaraz M. Kupsch, ogrodnictwo. Zegrze Poznań. rw 9 837

Poważne przedsiębiorstwo poszukuje jeszcze kilku inteligentnych panów i pań. Posady stałe. Zarobek wysoki. Dla uzdolnionych awans. Tylko poważni refleksjanci mogą się zgłosić osobiście z dokumentami i świadectwami we wtorek od godziny 10—1 i od 3—5. Poznań. Kierownictwo Okregu. Pocztowa 31a, wysoki parter. Pw 11 352-19.10

Książkowa samodzielną do wszelkich prac biurowych i pisania na maszynie po polsku i niemiecku potrzebna zaraz. Rozmarynowicz, skład obuwia, Stary Rynek 93. rw 9830

Krawcowa samodzielną na płaszcze damskie potrzebuje Roemer, Szewska 12. rw 9829

Panienska do biura poszukuje Wilamowski, Wielka 22. rw 9832

Dzielną krawcowa w dom może się zaraz zgłosić. Szypczyńska Starościńska 1. zdw 49 851

Młodsza panienska do krawieczyny damskiej potrzebna zaraz Jankowska, Mostowa 4a. zdw 49 865

Humor zagraniczny

— Mężczyźni — na ogół — wołają synów. Mój ojciec, pamiętam — czuł się wprost nieszczęśliwy, gdy się urodziłam! A ty jakiego jesteś zdania?
— Tego samego, co twój ojciec!
(London Opinion) S. F.

Przedpłata

za maj 1930 r. za oba wydania razem wlicznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnośnym kwartalem zł 14.80 pod opaską, w Polsce zł 0.00 pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawn. nie odpowiada za dostarczenie pisma a abonent nie ma prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoformatowych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami. Materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4481, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 30 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomościami potocznymi 240 gr. od 1-lamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświat. do godz. 9 przedpołudn. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr., każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.